

A large, solid yellow abstract shape, resembling a stylized leaf or a curved wedge, occupies the upper half of the page. It is positioned on the right side, with its curved edge facing left. The text is centered within this shape.

**PANORAMA
POTRAVINÁŘSKÉHO
PRŮMYSLU
2011**

A smaller, solid yellow abstract shape, similar in style to the one above, is located in the bottom left corner of the page.

Studii "Panorama potravinářského průmyslu 2011" vypracoval pod gescí odboru potravinářské výroby a legislativy MZe ČR Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

Zpráva je k dispozici rovněž na internetu na adresách: <http://eagri.cz> a <http://www.uzei.cz>

Ministerstvo zemědělství ČR
Recenzent: Ing. Václav Lukeš

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

Autoři: Ing. JUDr. Josef Mezera, CSc. (CZ-NACE 10, CZ-NACE 11, CZ-NACE 10.3,
CZ-NACE 10.5, CZ-NACE 10.7, CZ-NACE 10.9 a CZ-NACE 11.0)
Ing. Martin Plášil, Ph.D. (CZ-NACE 10.1, CZ-NACE 10.2, CZ-NACE 10.4,
CZ-NACE 10.6, CZ-NACE 10.8)

© Rozmnožování anebo rozšiřování této publikace nebo jejích částí jakýmkoliv způsobem je zakázáno bez předchozího písemného souhlasu autora: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha.
Text neprošel jazykovou úpravou.

OBSAH

Použité zkratky a vysvětlivky pojmů	5
Úvod	7
I. CZ-NACE 10 - VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ, CZ-NACE 11 - VÝROBA NÁPOJŮ	8
1.1 Charakteristika oddílu	8
1.2 Pozice odvětví v rámci zpracovatelského průmyslu	9
1.3 Hlavní ekonomické ukazatele	10
1.4 Zahraniční obchod	18
1.5 Shrnutí a perspektivy odvětví	21
II. Výrobní skupiny CZ - NACE 10 výroby potravinářských výrobků	22
Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků CZ-NACE 10.1	22
1. Charakteristika oboru	22
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	22
3. Hlavní ekonomické ukazatele	23
4. Zahraniční obchod	27
5. Shrnutí a perspektivy oboru	28
Zpracování a konzervování ryb, koryšů a měkkýšů CZ-NACE 10.2	30
1. Charakteristika oboru	30
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	30
3. Hlavní ekonomické ukazatele	31
4. Zahraniční obchod	34
5. Shrnutí a perspektivy oboru	35
Zpracování a konzervování ovoce, zeleniny CZ-NACE 10.3	36
1. Charakteristika oboru	36
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	37
3. Hlavní ekonomické ukazatele	37
4. Zahraniční obchod	41
5. Shrnutí a perspektivy oboru	41
Výroba rostlinných a živočišných tuků a olejů CZ-NACE 10.4	42
1. Charakteristika oboru	42
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	43
3. Hlavní ekonomické ukazatele	43
4. Zahraniční obchod	47
5. Shrnutí a perspektivy oboru	48
Výroba mléčných výrobků CZ-NACE 10.5	48
1. Charakteristika oboru	48
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	49
3. Hlavní ekonomické ukazatele	49
4. Zahraniční obchod	53
5. Shrnutí a perspektivy oboru	53
Výroba mlýnských a škrobářenských výrobků CZ-NACE 10.6	55
1. Charakteristika oboru	55
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	56
3. Hlavní ekonomické ukazatele	56
4. Zahraniční obchod	60
5. Shrnutí a perspektivy odvětví	60

Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků CZ-NACE 10.7	62
1. Charakteristika oboru	62
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	62
3. Hlavní ekonomické ukazatele	63
4. Zahraniční obchod	67
5. Shrnutí a perspektivy oboru	67
Výroba ostatních potravinářských výrobků CZ-NACE 10.8	69
1. Charakteristika oboru	69
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	70
3. Hlavní ekonomické ukazatele	70
4. Zahraniční obchod	73
5. Shrnutí a perspektivy výroby	74
Výroba krmiv CZ-NACE 10.9	75
1. Charakteristika oboru	75
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	77
3. Hlavní ekonomické ukazatele	77
4. Zahraniční obchod	81
5. Shrnutí a perspektivy oboru	81
III. CZ-NACE 11 Výroba nápojů	82
1. Charakteristika oboru	82
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	85
3. Hlavní ekonomické ukazatele	85
4. Zahraniční obchod	89
5. Shrnutí a perspektivy oboru	90

POUŽITÉ ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY POJMŮ

b. c.	běžné ceny	MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
CPV	ceny průmyslových výrobců	MZe	Ministerstvo zemědělství
CZ-NACE	klasifikace ekonomických činností místo předchozích OKEČ	MZ	Ministerstvo zdravotnictví
CZ-CPA	CZ Classification of produkt by Activities - Standardní klasifikace produkce	NČZ	nové členské země
CZV	ceny zemědělských výrobců	p. b.	procentní bod
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka	PGRLF	Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond
ČNB	Česká národní banka	PRV	Program rozvoje venkova ČR (pro období 2007-2013)
ČSPS	Český Svaz Pivovarů a Sladoven	SC	spotřebitelské ceny
ČSÚ	Český statistický úřad	SEUROP	Klasifikace jatečně upravených těl prasat a skotu (Třídy S,E,U,R,O,P)
ČŠS	Český škrobářenský svaz	SVNN	Svaz výrobců nealkoholických nápojů
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)	SVS ČR	Státní veterinární správa ČR
ES	Evropské společenství	SOTC	Společná organizace trhu s cukrem
EU; EU 12	Evropská unie; nové členské země	SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
FADN	Farm Accountancy Data Network ČR (sítí testovacích podniků)	VÚPS	Výzkumný ústav pivovarský a sladařský Praha
FEFAC	Evropské sdružení výrobců krmiv (European Feed Manufacturers Federation)	VV a S	vlastní výrobky a služby
HOP	hrubý operační přebytek = účetní přidaná hodnota - osobní náklady	ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ČHOP	Chráněné označení původu	ÚPH	účetní přidaná hodnota
CHZO	Chráněné zeměpisné označení	ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací (k 1. 7. 2008 došlo ke sloučení VÚZE a ÚZPI)
ISO	International Standard Organisation - Mezinárodní organizace pro standardizaci	ZO	zahraniční obchod
KS	krmná směs	ZP	Zpracovatelský průmysl (v systému CZ-NACE označen jako C)
MEŘO	methylester řepkového oleje	ZTS	Zaručená tradiční specialita
MSP	malé a střední podniky		

VYSVĚTLIVKY POJMŮ

tržby za prodej vlastních V a S (VV a S)	tržby za prodej vlastní hmotné a nehmotné produkce externím odběratelům
účetní přidaná hodnota (ÚPH) v b. c.	rozdíl mezi výkony vč. obchodní marže a výkonovou spotřebou
celkový počet zaměstnanců	zahrnuje zaměstnance kvantifikované jako průměrný evidenční počet zaměstnanců (přepočtený)
osobní náklady v b. c.	zahrnují veškeré požitky zaměstnanců i osob pracujících na základě dohody o provedení práce nebo dohody o činnosti vč. nákladů na zákonné i ostatní sociální pojištění
výkonová spotřeba	je součtem nákladů vynaložených na spotřebované nákupy (materiálu, energie a ostatních neskladovatelných dodávek) a na nákup služeb
produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c.	poměr účetní přidané hodnoty a celkového počtu zaměstnaných osob - přepočteného
hrubý operační přebytek v b. c.	vyjadřuje kolik zůstane podniku z přidané hodnoty, po zaplacení osobních nákladů, na pokrytí dalších nákladů a tvorbu zisku
vývoz	hodnota zboží odeslaného do zahraničí (do států EU a do třetích zemí)
dovoz	hodnota zboží přijatého ze zahraničí (ze států EU a ze třetích zemí)
obchodní saldo zahraničního obchodu	rozdíl mezi vývozem a dovozem

V číselné části tabulek jsou kromě významových hodnot použity i následující symboly:

- údaj se nevyskytuje;
- . údaj není k dispozici;
- i. d. údaj není možno uveřejnit z důvodu ochrany individuálních dat.

Vážení čtenáři,

do Vašich rukou se dostává publikace "Panorama potravinářského průmyslu 2011", která tradičně předkládá informace o stavu zpracovatelského průmyslu našeho agrárního sektoru. Obdobně jako v Evropské unii, patří i v České republice sektor potravin k nosným odvětvím.

Díky publikaci získáte přehled základních ekonomických údajů našeho potravinářského průmyslu za předchozí rok v souhrnné formě a v členění podle jednotlivých oborů ve struktuře mezinárodního systému ekonomických klasifikací (CZ-NACE).

"Panorama potravinářského průmyslu 2011" předkládáme jako hodnotící zprávu o vývoji uvedeného odvětví, která je každoročně, a to už dlouhou řadu let, zpracována z aktuálních dat. Podobně jako v minulých letech ji zpracovali v Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI), v oddělení Ekonomiky zemědělství a potravinářství, ve spolupráci s oddělením Trhu potravinářských komodit pod gescí Ministerstva zemědělství - Odboru potravinářské výroby a legislativy.

Vývoj odvětví je ve zprávě sledován u většiny charakteristik (s výjimkou např. zahraničního obchodu) v časové řadě let 2005 až 2011. Jde o údaje Českého statistického úřadu (2005-2010) s tím, že rok 2011 je vlastním odhadem Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) konzultovaným s Ministerstvem zemědělství.

Některé údaje byly za minulé období upraveny. Český statistický úřad (ČSÚ) totiž přešel na mezinárodní systém ekonomických klasifikací a zavedl systém CZ-NACE a změnil rovněž způsob zpracování dat. To vyžadovalo i určité časové období, než tato data získala podobu definitivních údajů.

Základním datovým zdrojem jsou roční statistické výkazy založené na účetních datech. Obsahují výsledky ekonomické činnosti podnikatelských subjektů zařazených ČSÚ do CZ-NACE 10 Výroba potravinářských výrobků a CZ-NACE 11 Výroba nápojů.

V části CZ-NACE 10 jsou samostatně hodnoceny rozhodující obory/třídy. Zpráva obsahuje také problematiku zahraničního obchodu, ale jen za období 2009 - 2011 zpracovanou z údajů MPO. Zdrojem těchto informací jsou data získávaná celními orgány. Dále je zpracovává Český statistický úřad. Jde o spojování dat ze dvou systémů (Intrastat a Extrastat).

Každá část končí shrnutím a další perspektivou, a to jak hodnoceného odvětví, tak oborů. Hodnotící zpráva za odvětví stručně pojednává i o jeho národních podporách a podporách EU.

Věřím, že zpráva může přispět k zajištění výroby bezpečných a kvalitních potravin a podpořit také rozvoj našeho potravinářského průmyslu.

Zpráva je všestranně použitelná, neboť poskytuje informace nejen odborné, ale také širší veřejnosti.

Petr Bendl

ministr zemědělství

I. CZ-NACE 10 - VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ CZ-NACE 11 - VÝROBA NÁPOJŮ

I.1 Charakteristika oddílu

Výroba potravinářských výrobků a Výroba nápojů patří v ČR k tradičním oddílům zpracovatelského průmyslu. Rozhodujícím vstupem pro výrobu potravin je agrární produkce jak domácího, tak zahraničního původu. Produkty po základním zpracování jakož i vysoce zpracované potravinářské výrobky a nápoje jsou významným segmentem spotřebního trhu, a to především domácího, ale i jednotného trhu EU a jsou významným obchodním artiklem i na trzích třetích zemí.

V ČR se výroba potravin, nápojů a tabákových výrobků na HPH v základních cenách podle ČSÚ podílela 2,48 % (2011), tj. meziročně více o 0,03 p. b. (v roce 2010 tento podíl činil 2,45 %). Poněkud vyššího podílu tohoto odvětví bylo (podle statistiky národních účtů) dosaženo při vyjádření ve s. c. roku 2005, a to 2,68 % (2011), což je také meziročně více o 0,10 p. b. Na zaměstnanosti národního hospodářství se toto odvětví podílelo 2,78 % (2011), což je meziročně méně o 0,10 p. b. Podíl vydání za potraviny, nápoje a tabákové výrobky podle údajů z rodinných účtů v roce 2011 činil 22,0 % (v roce 2010 to bylo 22,1 %).

Obdobně jako v EU je i v ČR sektor výroby potravinářských výrobků a nápojů velmi členitý s významným podílem kategorie malých a středních podniků jak na počtu podniků, tak na ekonomických charakteristikách. Některé podniky v ČR jsou součástí nadnárodních společností.

Hlavní posláním odvětví je produkce širokého sortimentu zdravotně nezávadných potravin pro všechny cílové skupiny obyvatelstva v požadované kvalitě.

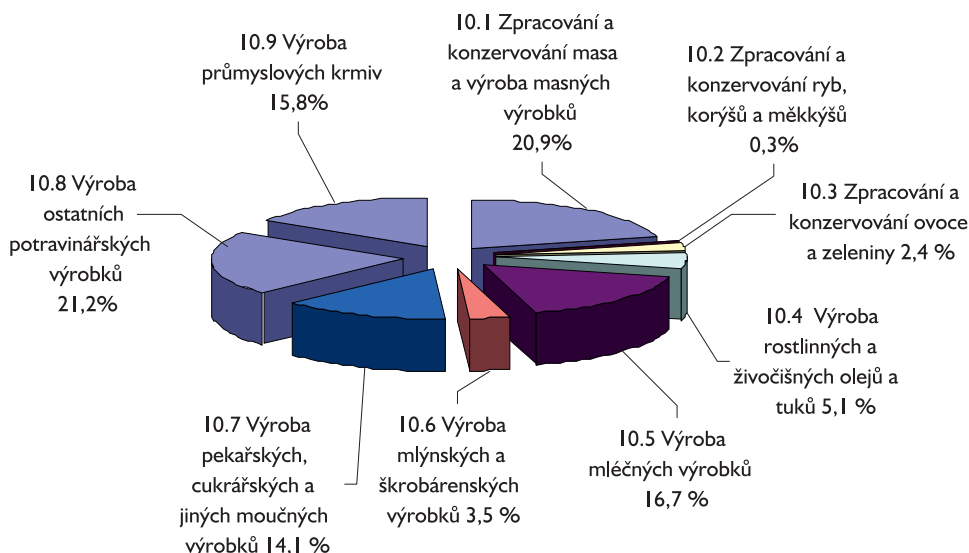
Kvalitní produkce je oceňována národní značkou KLASA, která je již mezi spotřebiteli všeobecně známa. I v roce 2011 pokračoval projekt zahájený MZe v roce 2010 spolu s AK ČR a PK ČR pod názvem "Regionální potravina", který v jednotlivých krajích napomáhá především malým a středním podnikatelům realizovat produkci na místních trzích s využitím formy přímého prodeje, farmářských trhů aj. Některé produkty získaly evropskou ochranu (CHOP, CHZO či ZTS). Počet výrobců biopotravin v ČR v roce 2011 vzrostl na 646 subjektů, tj. o 3 % proti roku 2010.

Výroba potravinářských výrobků a výroba nápojů podle systému CZ-NACE, tj. z oborového hlediska, je též značně členitá, neboť zpracovává mnohé agrární komodity, a to jak rostlinného, tak živočišného původu a uspokojuje různé cílové skupiny spotřebitelů.

Jde o následující výrobní obory, resp. jejich skupiny podle systému CZ-NACE:

- **10 Výroba potravinářských výrobků**
- 10.1 Zpracování a konzervování masa a výrob masných výrobků;
- 10.2 Zpracování a konzervování ryb, koryšů a měkkýšů,
- 10.3 Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny;
- 10.4 Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků;
- 10.5 Výroba mléčných výrobků;
- 10.6 Výroba mlýnských a škrobářských výrobků;
- 10.7 Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků;
- 10.8 Výroba ostatních potravinářských výrobků;
- 10.9 Výroba průmyslových krmiv.
- **11 Výroba nápojů**

Podíly výše uvedených oborů, resp. skupin výrob na tržbách za prodej VV a S odvětví CZ-NACE 10 v roce 2011 uvádí graf I.1. Z tohoto grafu je zřejmé, že z hlediska produkční výkonnosti bylo v uvedeném roce pět klíčových oborů, resp. skupin výrob (s podílem vyšším než 10 %). Jsou to (řazeno sestupně): CZ-NACE - 10.8 Výroba ostatních potravinářských výrobků, 10.1 Výroba, zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků, 10.5 Výroba mléčných výrobků, 10.9 Výroba průmyslových krmiv a 10.7 Výroba pekařských, cukrářských, a jiných moučných výrobků. Podíly dalších výrob byly na tržbách odvětví již podstatně nižší, představovaly zhruba 11,3 % z této struktury, avšak z hlediska nabídky sortimentu potravin pro domácí i zahraniční trh nacházely plné uplatnění.

Graf 1.1 - Podíly skupin CZ-NACE 10 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2010 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

1.2 Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu

Pozice Výroby potravinářských výrobků v rámci zpracovatelského průmyslu zůstává stále významná, avšak s klesající tendencí. U tržeb za prodej VV a S v b. c. činil podíl zmíněné výroby na ZP v roce 2011 zhruba 7 % a tíž podíl u Výroby nápojů necelá 2 %. U ukazatele účetní přidaná hodnota činil podíl CZ-NACE 10 na ZP v roce 2011 též zhruba 7,0 % a u CZ-NACE 11 přes 2 %. Podíl CZ-NACE 10 na ZP u zaměstnanosti činil přes 8 % a podíl CZ-NACE 11 dosáhl dokonce jen přes 1 %.

Na podporu rozvoje výroby potravinářských výrobků a nápojů byly určeny některé programy. K rozhodujícím patřily:

- podpory v rámci programu PRV a ze zdrojů EAFRD - Opatření 1.1.3; jde o opatření přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům. Podpora v roce 2011 dosáhla 575 mil. Kč, z toho EU se podílela 431 mil. Kč a ČR z národního rozpočtu 144 mil. Kč (předběžné údaje). V roce 2010 tato podpora činila 476 mil. Kč, z toho EU se podílela 357 mil. Kč a ČR 119 mil. Kč.
- národní podpory v rámci Dotačního programu 13 - Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu. Celkový objem dotací v roce 2011 činil jen 121 mil. Kč, zatímco v roce 2010 bylo poskytnuto 180 mil. Kč.
- ostatní výdaje MZe - Podpory úvěrů na investice v rámci dobíhajících programů Zpracovatel, Hygiena; jde o subvence úroků z úvěrů na investice vyplácené PGRLF potravinářským podnikům, kdy příjemcem podpory je zpracovatel zemědělských produktů, jehož spotřeba domácích zemědělských výrobků přesahuje 70 % celkových nákladů na suroviny. Podpora v roce 2011 činila 3 mil. Kč (předběžný údaj), v roce 2010 pak 6 mil. Kč.
- programy pro malé a střední podniky poskytované prostřednictvím ČMZRB; jde o podpory cenového zvýhodnění záruk, zvýhodněné úvěry a příspěvky na úhradu úroků z bankovních úvěrů. Podpora v roce 2011 dosáhla objemu 30 mil. Kč, zatímco v roce 2010 činila 27 mil. Kč.
- výdaje SZIF (Marketingový fond); jde o propagaci značky KLASA. Podpora v roce 2011 činila 160 mil. Kč, zatímco v roce 2010 pak 159 mil. Kč.

Objem poskytnutých podpor v roce 2011 ve výši 889 mil. Kč (předběžný údaj) je v porovnání s rokem 2010 v částce 848 mil. Kč vyšší o 41 mil. Kč. Meziroční zvýšení podpor je čerpáno zejména v rámci PRV a ze zdrojů EAFRD - to odpovídá přijatým záměrům a opatřením k podpoře přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům, a mělo by vést ke zvýšení konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu i celého dodavatelského řetězce.

1.3 Hlavní ekonomické ukazatele

1.3.1 Cenový vývoj

Po letech, kdy index cen výrobců potravin výrazně klesal (2009 a 2010), nastal v roce 2011 znatelný cenový vzestup. Nejvíce se na něm podílely výrobky na bázi obilovin - mlýnské, pekařské a krmiva a také rostlinné tuky. U ostatních skupin potravin nebyl vzestup tak výrazný, přesto byl cenový růst zaznamenán dosažen. U nápojů docházelo v letech 2008 až 2011 k relativně nízkým cenovým výkyvům. Rok 2011 lze u nápojů charakterizovat v podstatě jako rok cenové stagnace, resp. nepatrného cenového růstu (tabulka 1.1).

Tabulka 1.1 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Konzerv.maso a masné výr.	10.1	101,9	98,6	95,7	101,2
Zprac.,konz.ryby,m.plody	10.2	100,6	100,2	99,7	103,8
Uprav.a konz.ovoce a zel.	10.3	103,5	100,1	99,8	105,2
Rost.a živoč.oleje a tuky	10.4	124,8	84,5	99,6	119,3
Mléčné výrobky	10.5	104,4	89,1	106,2	106,3
Mlýnské a škrob.výrobky	10.6	120,9	79,5	93,6	130,2
Pekařské výrobky a těst.	10.7	112,6	94,7	93,9	117,8
Ostatní potraviny	10.8	99,2	100,7	96,5	106,6
Průmyslová krmiva	10.9	119,8	82,8	98,1	115,0
Potravinářské výrobky	10	107,6	93,0	97,8	109,6
Nápoje	11	105,6	101,1	98,5	100,4

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

1.3.2 Základní produkční charakteristiky

U počtu podniků Výroby potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) a Výroby nápojů (CZ-NACE 11) je zřejmý za období 2005 až 2011 rostoucí trend, včetně meziročního růstu v posledním hodnoceném roce. Na tento růst měly pozitivní vliv klíčové potravinářské obory, zejména masné výroby, výroby mléčných výrobků a ostatních potravinářských výrobků. Snížení počtu podniků z rozhodujících oborů se projevilo u pekáren, ale v roce 2011 nastal opět jejich nárůst v souvislosti s produkcí, která na místních trzích nachází širší uplatnění. Obdobně je tomu i u Výroby nápojů (tabulka 1.2).

Jak ukazuje tabulka 1.3, ukazatel tržeb za prodej V V a S v b. c. po kolísavém vývoji po roce 2005, zaznamenal za CZ-NACE 10 v roce 2011 dynamický meziroční vývoj, což je spojeno s růstem cen průmyslových výrobců potravin v posledně zmíněném roce. Proto se na tomto růstu nejvíce podílely obory obilniny vertikály - mlýnský, pekařský, ostatních potravinářských výrobků a výroby průmyslových krmiv a také tukový průmysl, ale i výroby mléčných výrobků, tj. rozhodující část oborů. U CZ-NACE 11 pokračovala recese i když propad v roce 2011 již nebyl tak výrazný, jako v roce 2010.

Z tabulky 1.4, v níž je zachycen vývoj indikátoru účetní přidané hodnoty v b. c. vyplývá obdobný trend u CZ-NACE 10, jaký se ukázal v hodnocených letech u ukazatele tržeb za prodej V V a S. Poněkud odlišný vývoj nastal v oborové struktuře, kde zejména u výroby mléčných výrobků je u zmíněných tržeb v roce 2011 odhadován růst, jak bylo výše uvedeno, zatímco u účetní přidané hodnoty spíše pokles, vlivem růstu cen nakupovaného mléka a dalších vstupů. U CZ-NACE 11 se nepříznivý trend u účetní přidané hodnoty prosazoval od roku 2009, kdy se výrazněji projevila recese v této výrobě.

U vývoje zaměstnanosti, který je zachycen v tabulce I.5, se zcela jednoznačně ukázal u obou výrobních CZ-NACE 10 i CZ-NACE 11 v letech 2005 - 2011 trend snižování počtu zaměstnaných osob. Zmíněný trend, který se prosazuje i u velké části potravinářských oborů dokládá, že se vytvářejí podmínky pro růst konkurenceschopnosti u hodnocených výrobních, a to v oblasti produktivity práce, jak bude dále hodnoceno.

Z grafu I.2 je zřejmé, že zatímco počet zaměstnaných osob v posuzovaných letech u hodnocených výrobních klesal, ve ZP zejména v roce 2011, vlivem odvětví, která rychle oživila růst, se naopak zvýšil. Měřeno indikátorem tržeb za prodej VV a S byl ve ZP kritickým rokem 2009 a v tomto ukazateli se již zmíněný sektor vrátil na úroveň roku 2008, ale CZ-NACE 10 se dosud na objem dosažený v letech konjunktury nevrátil, ani odvětví CZ-NACE 11. U indikátoru účetní přidané hodnoty se v roce 2011 výrazně rozevřely nůžky mezi ZP a CZ-NACE 10, kde se prosadil růst, na rozdíl od CZ-NACE 11, ke se projevil výrazný propad. Vývoj osobních nákladů v letech 2005 - 2011 u CZ-NACE 10 a CZ-NACE 11 uvedený v tabulce I.6 je v podstatě v kontextu s vývojem zaměstnanosti od roku 2009, kdy dochází k úsporám těchto nákladů.

Tabulka I.2 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 a 11 v letech 2005 - 2011

CZ-NACE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
10.1	1 092	1 077	1 057	1 062	1 115	1 347	1 375
10.2	27	24	24	20	24	26	25
10.3	218	221	216	196	185	196	184
10.4	18	20	20	17	21	24	19
10.5	197	188	188	178	186	229	225
10.6	145	147	147	152	169	149	150
10.7	2 777	2 711	2 666	2 662	2 875	2 479	2 628
10.8	914	930	992	1 033	1 198	1 716	1 893
10.9	245	253	249	262	309	393	434
10	5 633	5 571	5 559	5 582	6 082	6 559	6 933
11	1 006	986	1 001	1 027	1 143	1 341	1 427

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka I.3 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

CZ-NACE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
10.1	58 147 973	57 034 305	57 162 364	57 053 897	55 654 559	51 361 561	47 674 437
10.2	1 618 217	587 791	544 244	468 179	608 996	594 688	727 728
10.3	6 823 042	7 267 564	6 901 356	6 438 174	6 073 531	5 539 337	5 443 213
10.4	16 873 008	17 206 538	18 709 390	15 278 006	8 306 429	7 663 284	11 609 007
10.5	41 544 719	40 617 208	44 046 209	41 212 726	36 276 046	37 040 407	38 080 173
10.6	9 328 288	9 186 645	10 338 722	11 067 434	8 027 495	7 420 162	7 868 871
10.7	32 419 589	31 273 425	33 810 206	35 552 590	31 501 753	30 188 866	32 214 236
10.8	38 323 869	37 937 928	38 860 269	42 598 525	44 379 830	44 542 858	48 314 217
10.9	18 414 576	17 947 711	21 500 305	23 666 802	26 217 024	26 204 708	35 847 322
10	223 493 280	219 059 116	231 873 065	233 336 334	217 045 664	210 555 870	227 779 205
meziroční index		98,0	105,8	100,6	93,0	97,0	108,2
11	55 502 786	56 820 079	64 370 866	63 375 432	60 839 961	56 751 100	55 881 889
meziroční index		102,4	113,3	98,5	96,0	93,3	98,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 1.4 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

CZ-NACE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
10.1	9 168 926	8 914 410	9 537 607	8 508 309	9 761 369	9 281 015	8 326 346
10.2	317 550	116 460	120 176	103 027	134 082	130 507	103 799
10.3	1 617 457	1 793 029	1 689 830	1 630 249	1 681 726	1 526 083	1 385 474
10.4	2 149 647	2 179 075	2 024 014	1 467 012	2 592 653	1 079 305	1 284 849
10.5	4 682 567	4 461 712	5 899 776	5 063 694	5 899 324	5 322 627	5 187 280
10.6	1 830 391	1 818 377	1 975 504	2 230 742	2 084 978	1 833 105	1 754 758
10.7	12 048 099	11 650 149	12 224 281	13 038 622	12 806 140	12 196 579	12 162 798
10.8	9 720 272	10 130 182	11 430 651	11 978 865	12 803 926	12 381 678	15 104 969
10.9	4 104 334	3 954 714	4 526 866	4 856 731	5 986 701	6 393 393	9 303 067
10	45 639 244	45 018 109	49 428 705	48 877 251	53 750 900	50 144 292	54 613 341
meziroční index		98,6	109,8	98,9	110,0	93,3	108,9
11	19 509 818	20 260 497	21 217 745	21 294 002	21 143 934	19 758 594	17 828 955
meziroční index		103,8	104,7	100,4	99,3	93,4	90,2

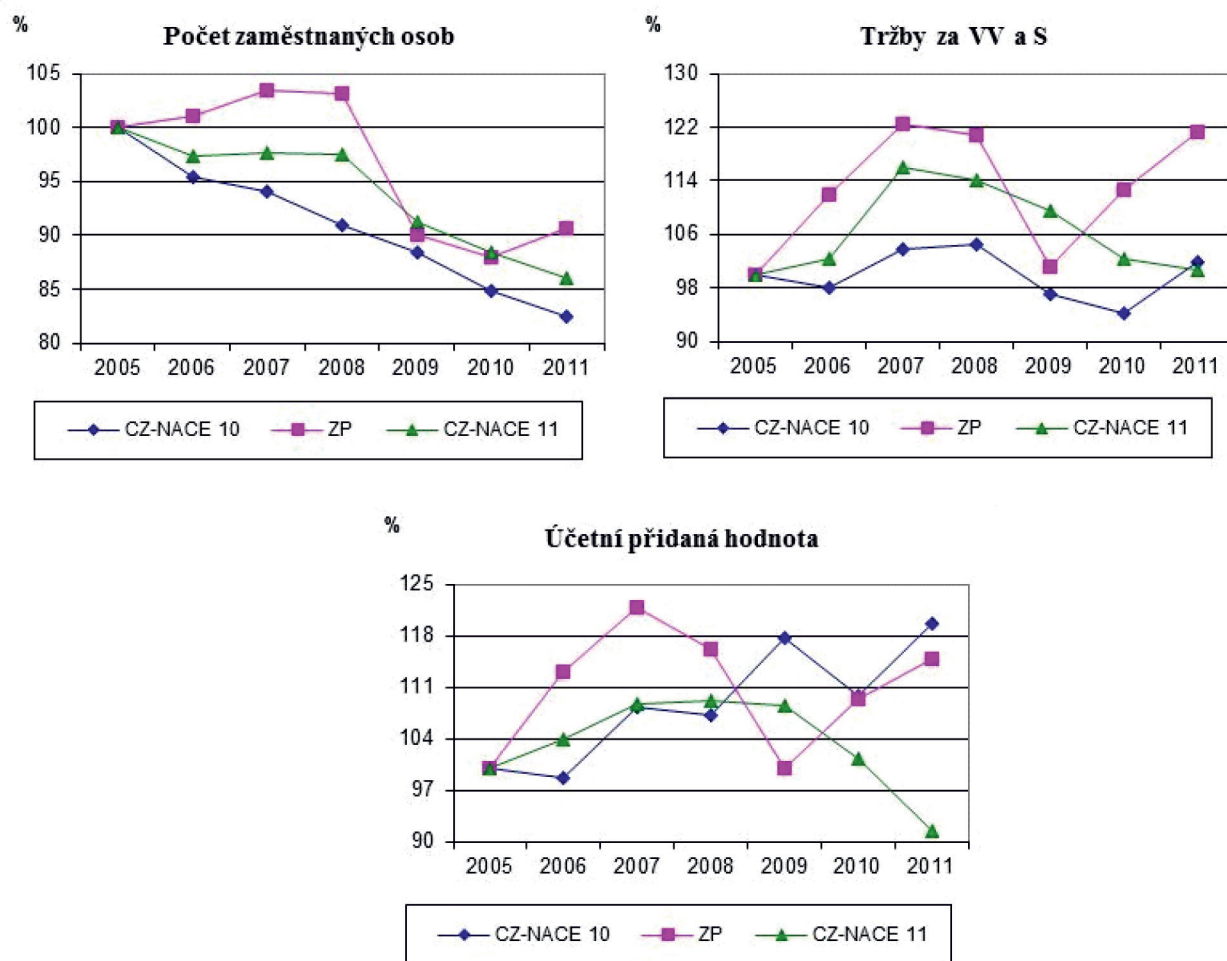
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 1.5 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

CZ-NACE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
10.1	26 208	25 082	24 205	23 539	22 978	22 147	21 805
10.2	691	411	370	333	333	355	331
10.3	3 616	3 602	3 328	3 233	3 089	2 837	2 787
10.4	2 873	3 062	2 792	2 340	1 933	857	1 064
10.5	11 108	10 247	9 837	9 263	9 490	9 081	8 618
10.6	3 644	3 668	3 645	3 407	3 147	2 821	2 557
10.7	38 754	37 063	36 661	35 531	33 705	32 962	31 577
10.8	15 836	14 809	15 542	15 423	15 806	15 584	16 106
10.9	6 488	6 188	6 311	6 308	6 106	5 943	5 288
10	109 218	104 132	102 690	99 376	96 587	92 586	90 134
meziroční index		95,3	98,6	96,8	97,2	95,9	97,4
11	16 872	16 414	16 480	16 449	15 404	14 924	14 520
meziroční index		97,3	100,4	99,8	93,7	96,9	97,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Graf 1.2 -Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Tabulka 1.6 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

CZ-NACE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
10.1	5 894 278	5 952 784	6 268 122	6 384 909	6 455 045	6 220 540	6 036 798
10.2	170 039	77 589	85 803	78 793	76 153	83 545	76 053
10.3	838 425	907 534	913 256	957 522	933 923	866 947	826 843
10.4	1 131 577	1 122 898	1 101 431	1 057 970	978 780	361 772	443 195
10.5	2 952 367	2 907 196	3 118 834	3 161 603	3 340 424	3 352 249	3 228 236
10.6	1 027 764	1 092 228	1 168 679	1 220 290	1 146 293	1 097 485	968 546
10.7	8 039 160	7 984 630	8 557 056	9 010 502	8 471 136	8 358 427	7 841 172
10.8	4 824 931	4 539 581	5 108 377	6 057 474	5 842 785	6 178 392	6 469 108
10.9	2 018 858	2 053 169	2 234 117	2 498 455	2 767 940	2 905 732	2 614 580
10	26 897 400	26 637 609	28 555 675	30 427 518	30 012 481	29 425 090	28 504 531
meziroční index		99,0	107,2	106,6	98,6	98,0	96,9
11	6 307 332	6 501 522	7 020 072	7 339 441	7 324 371	7 183 558	6 947 582
meziroční index		103,1	108,0	104,5	99,8	98,1	96,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

1.3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Tabulka 1.7 uvádí produktivitu práce z účetní přidané hodnoty v b. c. ve zmíněných letech u hodnocených výrobních. Ta je spojena s vývojem uvedených indikátorů a u CZ-NACE 10 má trvale vzestupný trend s výjimkou roku 2010 a u CZ-NACE 11 kromě let 2010 a 2011, kdy docházelo k poklesu účetní přidané hodnoty. Hrubý operační přebytek, který resultuje z vývoje účetní přidané hodnoty zkrácené o zaplacené osobní náklady a vytváří podmínky pro rozvoj hodnocených výrobních je uveden v tabulce 1.8. U CZ-NACE 10 byl vývoj tohoto indikátoru kolísavý s tím, že v roce 2011 je odhadována jeho výrazná progresse. U CZ-NACE 11 nastal nepříznivý vývoj u hodnoceného indikátoru již od roku 2008 a výrazný propad je odhadován v roce 2011, což představuje určité riziko pro další rozvoj výroby nápojů.

Graf 1.3 ilustruje vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti, a to - produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubý operační přebytek v hodnocených letech v porovnání CZ-NACE 10, CZ-NACE 11 se ZP. Patrné jsou zvláště rozevřené nůžky v roce 2011 u obou indikátorů mezi strmým vzestupným trendem u CZ-NACE 10 a klesajícím trendem u CZ-NACE 11, přičemž ZP u vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti zaznamenává mírný nárůst. Graf 1.4, který je u produktivity práce doveden až do oborové struktury ilustruje nerovnoměrnou úroveň a odchylky v roce 2011 od roku 2010, které jsou pouze u některých oborů pozitivní.

Tabulka 1.7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2005 - 2011 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
10.1	349 851	355 406	394 035	361 457	424 816	419 073	381 847
10.2	459 689	283 211	324 683	309 457	402 350	367 896	313 913
10.3	447 342	497 788	507 755	504 262	544 351	537 918	497 065
10.4	748 190	711 609	724 902	626 995	1 341 555	1 259 458	1 207 581
10.5	421 560	435 408	599 773	546 654	621 662	586 157	601 914
10.6	502 266	495 754	541 905	654 693	662 494	649 856	686 199
10.7	310 886	314 335	333 442	366 968	379 946	370 019	385 176
10.8	613 790	684 067	735 487	776 711	810 093	794 499	937 841
10.9	632 627	639 092	717 350	769 905	980 409	1 075 794	1 759 169
10	417 873	432 316	481 337	491 840	556 503	541 598	605 911
meziroční index		103,5	111,3	102,2	113,1	97,3	111,9
11	1 156 310	1 234 331	1 287 503	1 294 560	1 372 592	1 323 987	1 227 923
meziroční index		106,7	104,3	100,5	106,0	96,5	92,7

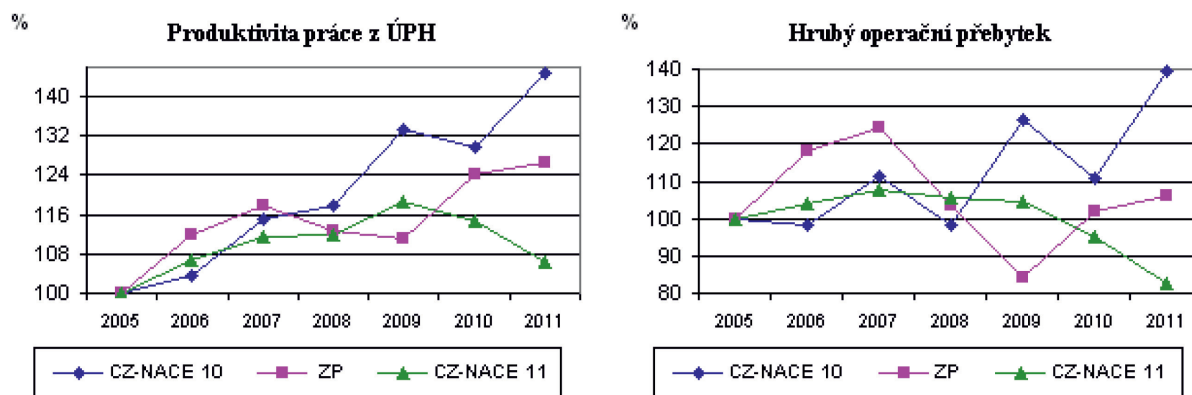
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 1.8 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

CZ-NACE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
10.1	3 274 648	2 961 626	3 269 485	2 123 400	3 306 324	3 060 474	2 289 548
10.2	147 511	38 872	34 373	24 234	57 929	46 962	27 746
10.3	779 031	885 495	776 575	672 727	747 803	659 136	558 631
10.4	1 018 071	1 056 177	922 583	409 042	1 613 873	717 533	841 654
10.5	1 730 200	1 554 516	2 780 942	1 902 091	2 558 900	1 970 379	1 959 044
10.6	802 627	726 149	806 825	1 010 452	938 685	735 620	786 212
10.7	4 008 939	3 665 519	3 667 225	4 028 120	4 335 004	3 838 151	4 321 627
10.8	4 895 341	5 590 601	6 322 274	5 921 391	6 961 141	6 203 286	8 635 861
10.9	2 085 476	1 901 545	2 292 749	2 358 276	3 218 761	3 487 660	6 688 487
10	18 741 845	18 380 500	20 873 030	18 449 733	23 738 419	20 719 202	26 108 810
meziroční index		98,1	113,6	88,4	128,7	87,3	126,0
11	13 202 486	13 758 975	14 197 673	13 954 560	13 819 564	12 575 036	10 881 373
meziroční index		104,2	103,2	98,3	99,0	91,0	86,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MP

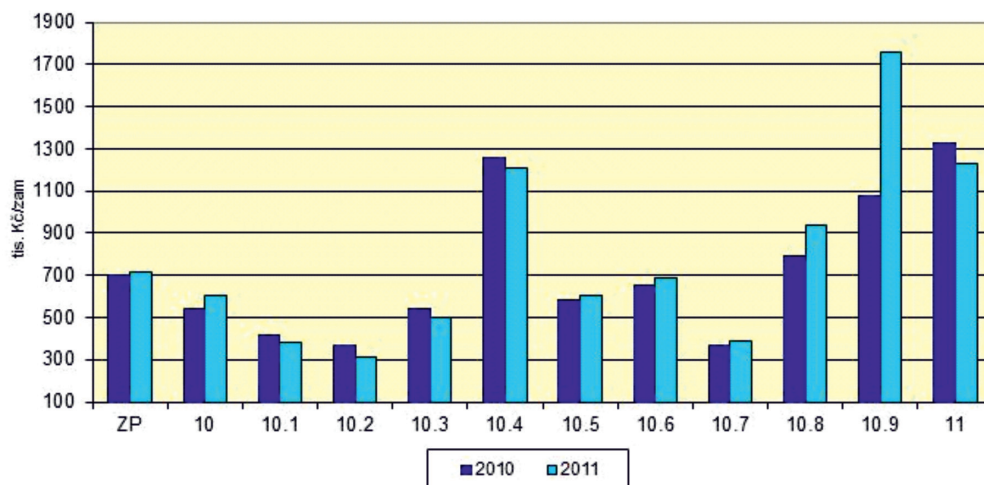
Graf 1.3 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Graf 1.4 - Úroveň produktivity práce z účetní přidané hodnoty až do skupinové struktury v letech 2010/2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

1.3.4 Výkonová spotřeba

Tabulka 1.9 uvádí vývoj výkonové spotřeby v b. c. v hodnocených letech u CZ - NACE 10 v oborové struktuře a CZ - NACE 11 celkem. U obou hodnocených výroby byly zaznamenány meziroční výkyvy a po dosažených úsporách zejména v letech 2009 a 2010 je v roce 2011 odhadován, a to u všech potravinářských výroby s výjimkou výroby masa vč. drůbeže znatelný růst u tohoto ukazatele, který zahrnuje spotřebované vstupy.

Tabulka 1.9 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

CZ-NACE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
10.1	52 190 951	50 766 022	51 057 823	52 096 795	48 982 769	45 965 365	42 166 838
10.2	1 335 640	428 240	470 582	414 661	563 860	537 588	551 005
10.3	5 545 895	5 742 181	5 523 244	5 107 513	4 785 893	4 248 206	4 324 616
10.4	16 440 203	16 849 635	19 088 665	16 479 913	8 145 543	6 722 248	9 021 267
10.5	38 040 265	37 060 371	39 488 156	37 508 394	30 809 674	33 032 507	34 262 394
10.6	7 713 678	7 710 238	9 045 345	9 485 778	6 531 648	6 165 060	6 584 191
10.7	22 459 135	21 952 387	24 352 136	25 235 146	21 280 612	20 796 549	22 793 925
10.8	32 032 105	29 480 869	31 810 825	35 688 008	36 226 503	37 494 339	39 507 636
10.9	16 282 679	15 957 984	19 594 835	21 967 262	23 138 564	22 582 324	29 027 668
10	192 040 552	185 947 926	200 431 611	203 983 470	180 465 068	177 544 187	188 239 538
meziroční index		96,8	107,8	101,8	88,5	98,4	106,0
11	37 618 466	38 652 015	45 955 799	45 299 356	42 213 348	39 440 741	40 680 998
meziroční index		102,7	118,9	98,6	93,2	93,4	103,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

1.4 Zahraniční obchod

1.4.1 Vývoj zahraničního obchodu

Z tabulky 1.10 je zřejmé, že obrat zahraničního obchodu (vývoz + dovoz) s potravinářskými výrobky a nápoji (CZ - CPA 10 - 11 v letech 2009 - 2011 procházel změnami. Vývoj salda obchodní bilance u CZ- CPA 10 dosáhl v roce 2011 záporné hodnoty -32,5 mld. Kč.

Podíl zpracovaných výrobků na agrárním zahraničním obchodu v roce 2011 dále klesl. Výrazný je nárůst dovozu zejména u masa a masných výrobků. Kladné saldo zahraničního obchodu vykazují po celé hodnocené období pouze mlékárenské výrobky (při strukturálních změnách ve zbožíové skladbě těchto výrobků především podle zájmu obchodních partnerů).

U skupiny výrobků CZ - NACE 11, tj. nápojů kladné obchodní saldo v hodnocených letech výrazně klesá. Typickými vývozními komoditami této skupiny, a to jak na jednotný trh EU, tak i pro třetí země zůstávají pivo a slad. Pozitivní úlohu při vývozu plní zejména ochranné známky, které jsou zárukou vysoké kvality a jedinečnosti vyvážených výrobků.

Tabulka 1.10 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10 - 11 v b.c. v letech 2009 - 2011

Vývoz celkem (mil. Kč)			
CZ-CPA	2009	2010	2011
10.1	7 526,6	8 283,0	9 851,8
10.2	925,5	1 024,7	1 073,7
10.3	2 646,1	2 543,8	2 945,0
10.4	3 245,1	5 549,5	5 769,3
10.5	12 270,3	13 178,5	15 506,3
10.6	2 102,0	2 285,1	2 753,4
10.7	4 195,8	4 805,4	5 469,8
10.8	21 464,0	21 556,7	23 740,3
10.9	2 736,3	3 545,9	4 430,2
10	57 111,7	62 772,6	71 539,8
11	11 920,1	11 118,3	10 973,8
meziroční index 10		109,9	114,0
meziroční index 11		93,3	98,7

Dovoz celkem (mil. Kč)			
CZ-CPA	2009	2010	2011
10.1	20 400,4	21 469,9	24 773,4
10.2	3 596,2	3 597,2	3 708,6
10.3	7 852,0	8 312,2	8 627,9
10.4	9 908,9	8 695,0	10 227,3
10.5	9 812,2	10 900,2	11 950,1
10.6	4 307,1	4 312,3	5 235,3
10.7	6 246,7	6 558,1	7 621,7
10.8	24 631,1	24 637,9	27 299,6
10.9	4 062,2	4 403,9	4 599,8
10	90 816,8	92 886,7	104 043,7
11	9 405,0	9 466,3	10 457,3
meziroční index 10		102,3	112,0
meziroční index 11		100,7	110,5

Saldo (mil. Kč)			
CZ-CPA	2009	2010	2011
10.1	-12 873,8	-13 186,9	-14 921,6
10.2	-2 670,7	-2 572,5	-2 634,9
10.3	-5 205,9	-5 768,4	-5 682,9
10.4	-6 663,8	-3 145,5	-4 458,0
10.5	2 458,1	2 278,3	3 556,2
10.6	-2 205,1	-2 027,2	-2 481,9
10.7	-2 050,9	-1 752,7	-2 151,9
10.8	-3 167,1	-3 081,2	-3 559,3
10.9	-1 325,9	-858,0	-169,6
10	-33 705,1	-30 114,1	-32 503,9
11	2 515,1	1 652,0	516,5

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

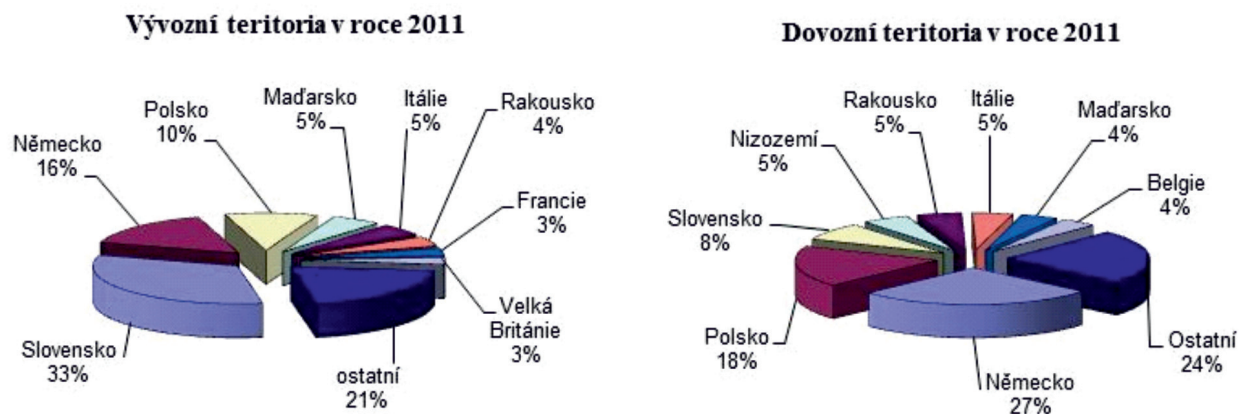
1.4.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu

Teritoriální strukturu zahraničního obchodu potravinářskými výrobky ilustruje graf 1.5. Hlavním vývozním teritoriím v roce 2011 stejně jako v předchozích letech bylo pro tyto výrobky Slovensko s 33% podílem. Druhé pořadí v hodnoceném roce zaujalo Německo s 16% podílem. Jako třetí v pořadí se umístila další sousední země, a to Polsko, jehož podíl se v posledních letech udržuje na úrovni 10 %. U ostatních zemí je podíl na vývozu potravin nižší než 10 %.

U dovozních teritorií připadl u potravin v roce 2011 největší podíl na Německo s 27 %. Druhé v pořadí je Polsko s 18 % podílem a třetí v pořadí je Slovensko. Podíl ostatních zemí v grafu 1.5 jmenovitě neuvedených dosahuje 24 %.

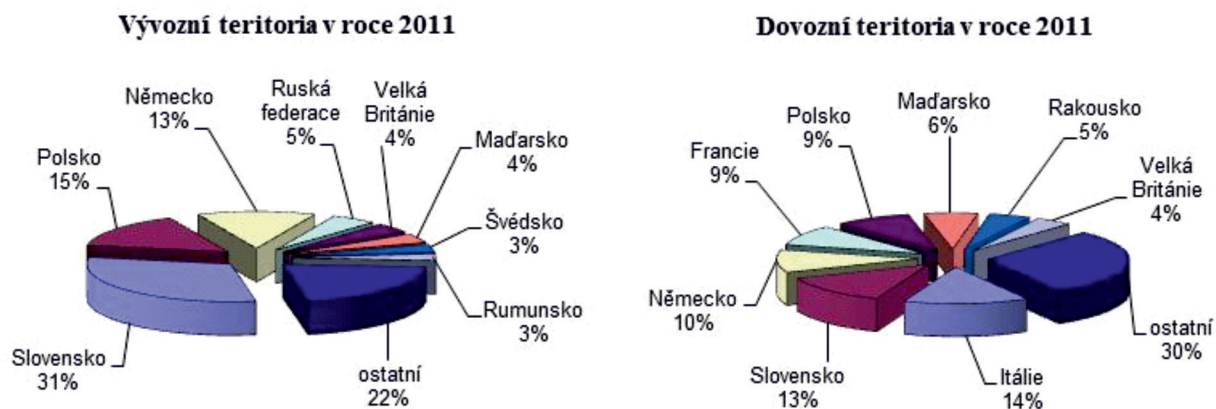
Teritoriální strukturu zahraničního obchodu nápoji v roce 2011 ilustruje graf 1.6. Pořadí zemí s nejvyšším podílem vývozu bylo: Slovensko (33 %), Polsko (15 %) a Německo (13 %). U dovozu měla v roce 2011 nejvyšší podíl Itálie (14 %), Slovensko (13 %) a Německo (10 %).

Graf 1.5 - Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu v roce 2011 - CZ-CPA 10

Pramen: ČSÚ - údaje k 18.5.2012

Graf 1.6 - Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu v roce 2011 - CZ-CPA 11

Pramen: ČSÚ - údaje k 18.5.2012

1.5 Shrnutí a perspektivy oddílu

Výraznější oživení, měřeno produkčními a ekonomickými indikátory nastalo v roce 2011 u CZ- NACE 10, když vzrostly i ceny průmyslových výrobců potravin. Růstový trend v produkční výkonnosti za příznivých podmínek může pokračovat i v dalších letech, pokud budou využity příležitosti u jednotlivých, zejména klíčových potravinářských oborů. Jde o investice do nových technologií a procesních a produktových inovací. K tomu je potřeba orientovat i systém programových podpor. U nápojů CZ - NACE 11 oživení dosud nenastalo, ale určité předpoklady, že se v dalším období dostaví existují, a to u piva, vína či dalších nápojů a jsou v kontextu s vyšším vývozem.

Podnikatelská struktura výrobců - provozovatelů potravinářských podniků je značně oborově diferencovaná. Tato diferencovaná struktura by měla být i v dalších letech zachována. Rostoucí technologická náročnost potravinářských výrob a potřeba rozšiřování sortimentu produkce povede k další specializaci a rozrůžňování podnikatelské báze. Na druhé straně ekonomický tlak jako hybná síla povede k další koncentraci výrob, což se týká zejména jatečních provozů, prvotního zpracování mléka aj. Malé a střední podniky mohou sehrát významnou roli i z hlediska zaměstnanosti ve venkovských regionech.

Současně však v podmínkách pokračující globalizace se potravinářství bude dostávat i na domácím trhu do silného konkurenčního prostředí. Do určité míry může zmíněné odvětví čelit konkurenčním tlakům příklonem poptávky po ryze domácí, především regionální produkci, včetně biopotravin. V tomto směru je žádoucí propojit obchodní politiku distribučních řetězců se zpracovateli agrární produkce. K tomu patří i širší zapojení zpracovatelů do systémů jakosti. Dále je žádoucí využití již zavedených značek, jako je KLASA, ale i "Regionální potravina", jejímiž nositeli jsou především MSP, které často udržují tradice u výjimečných produktů, ale i další značky certifikující kvalitu produkce. Své opodstatnění mají i přímé prodeje s využitím farmářských trhů.

Úspěšnost výrobců potravin na trhu EU i trzích třetích zemí je potřeba budovat na značkových výrobcích, a to nejen velkých podniků, ale rozšiřováním počtu středních podniků s kvalitní produkcí uplatňovanou na zahraničních trzích.

Ke změnám dochází v oblasti legislativního rámce pro potraviny v EU. Na národní úrovni byly zahájeny práce na harmonizaci legislativy s Nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1169/2011 ze dne 25.10. 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům (označování potravin), zpráhlednění údajů na etiketách potravin a přiblížení potřebám spotřebitelů v EU, sjednocení a aktualizaci oblasti práva týkajícího se obecného a nutričního označování potravin. Cílem úpravy je zjednodušení a zpřehlednění potravinového práva pro označování potravin na úrovni EU a návazně i na národní úrovni.

II. VÝROBNÍ SKUPINY CZ - NACE 10 VÝROBY POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ

CZ-NACE 10.1 - Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků

I. Charakteristika oboru

Obor CZ-NACE 10.1 - Výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků a zahrnuje následující výrobní třídy:

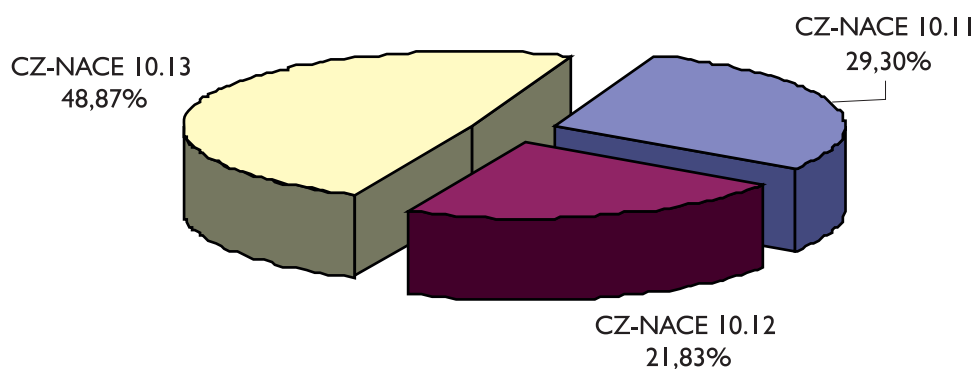
10.11 - Zpracování a konzervování masa, kromě drůbežího;

10.12 - Zpracování a konzervování drůbežího masa;

10.13 - Výroba masných výrobků a výrobků z drůbežího masa.

Obor se zabývá zpracováním a konzervováním masa velkých i drobných hospodářských zvířat a zahrnuje výrobu čerstvého, chlazeného a mraženého masa (v jateční a výsekové úpravě) a výrobu masných výrobků. Patří k nosným výrobním oborům výroby potravinářských výrobků. Odhad podílu jednotlivých výrobních tříd v rámci CZ-NACE 10.1 v roce 2011 ilustruje graf 1.

Graf 1 - Podíl výrobních tříd CZ-NACE 10.1 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad ÚZEI

Pozn: údaje v b.c.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Obor výroby, zpracování a konzervování masa a masných výrobků si dlouhodobě udržuje první příčku v podílu na tržbách za prodej V a S v b. c. v rámci výroby potravinářských výrobků. V roce 2011 však byl oborem výroba ostatních potravinářských výrobků CZ-NACE 10.8 odsunut na druhou pozici. V případě zaměstnanosti zaujímá s dlouhodobého pohledu druhou pozici. Pokud jde o účetní přidanou hodnotu, tak z dlouhodobého třetího místa, klesl obor v roce 2011 na místo čtvrté.

V roce 2011 se obor podílel na CZ-NACE 10 tržbami za prodej VV a S v b. c. 20,9 %. Na účetní přidané hodnotě CZ-NACE 10 celkem 15,2 % a na počtu zaměstnanců 24,2 %. V porovnání s rokem 2010 klesaly podíly na tržbách a účetní přidané hodnotě. Podíl na zaměstnanosti se zvýšil.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Hovězí maso

CZV jatečného skotu zaznamenaly v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010 výrazný růst. Na její vývoj měl bezprostřední vliv nárůst cen jatečného skotu ve většině zemí EU 27. Jateční skot tř. SEUR se prodával za 38,16 Kč/kg ž. hm. (nárůst CZV o 7,6 %), přičemž nejvýraznější nárůst zaznamenaly CZV jatečných krav tř. EUR (o 8,2 % na 31,46 Kč/kg ž. hm). CZV jatečných jalovic tř. SEUR meziročně rostla o 6,1 % na 33,23 Kč/kg ž. hm. a CZV jatečných býků tř. SEUR o 7,5 %. Vývoj ceny zemědělských výrobců především jatečných býků kopírovala CPV výsekového hovězího masa a vykazala rovněž meziroční nárůst (o 5,3 % na 112,37 Kč/kg).

Vepřové maso

CZV jatečných prasat byly v roce 2011 ovlivněny zvýšením ceny vepřového masa na evropském trhu. Meziroční růst CZV jatečných prasat tř. SEU ¹⁾ činil 7,2 % (na 29,46 Kč/kg ž. hm., tj. 37,86 kg j. hm.). Průměrné CPV vepřového výsekového masa v roce 2011 meziročně vzrostly o 5,2 % (na 54,02 Kč/kg). Nejvýraznější zvýšení CPV bylo evidováno u vepřové pečeně (o 10,4 %), zatímco u vepřové kýty s kostí došlo k jejímu snížení (o 1,4 %).

Drůbeží maso

Ceny průmyslových výrobců a spotřebitelské ceny kuchařských kuřat reagovaly na vývoj CZV a dosahovaly vyšší úrovně než v roce 2010. Průměrná CPV kuchařských kuřat tř. I vzrostla o 3,2 % na 40,31 Kč/kg a průměrná spotřebitelská cena se zvýšila o 2,1 % na 57,97 Kč/kg.

Vývoj cenových indexů CZ-CPA 10.1 v uplynulých letech 2008 - 2011 je uveden v následující tabulce 1.

Tabulka 1 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Konzerv.maso a masné výr.	10.1	101,9	98,6	95,7	101,2

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je zřejmý růst podnikatelské báze oboru od roku 2007 do současné doby. S počtem podniků 1 375 a podílem 19,8 % (rok 2011) zaujímá hodnocený obor v rámci CZ-NACE 10 třetí pozici.

Tabulka 2 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.1	1 092	1 077	1 057	1 062	1 115	1 347	1 375

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

¹⁾ V rámci klasifikační stupnice SEUROP.

Mírně se snižující tendence ve vývoji tržeb za prodej VV a S v jednotlivých letech, s výjimkou meziročního nárůstu v roce 2007, je zachycena v tabulce 3. V roce 2011 vykázaly tržby meziroční pokles o 7,2 %. Naopak u indikátoru účetní přidaná hodnota je ve sledovaných letech patrný velmi kolísavý trend s výkyvy v jednotlivých letech (tabulka 4). V hodnoceném roce však došlo k meziročnímu snížení o 10,3 %. Počet zaměstnaných osob v oboru i přes meziroční nárůst počtu podnikatelských subjektů, postupně klesá.

Tabulka 3 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.1	58 147 973	57 034 305	57 162 364	57 053 897	55 654 559	51 361 561	47 674 437
meziroční index	x	98,1	100,2	99,8	97,5	92,3	92,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 4 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.1	9 168 926	8 914 410	9 537 607	8 508 309	9 761 369	9 281 015	8 326 346
meziroční index	x	97,2	107,0	89,2	114,7	95,1	89,7

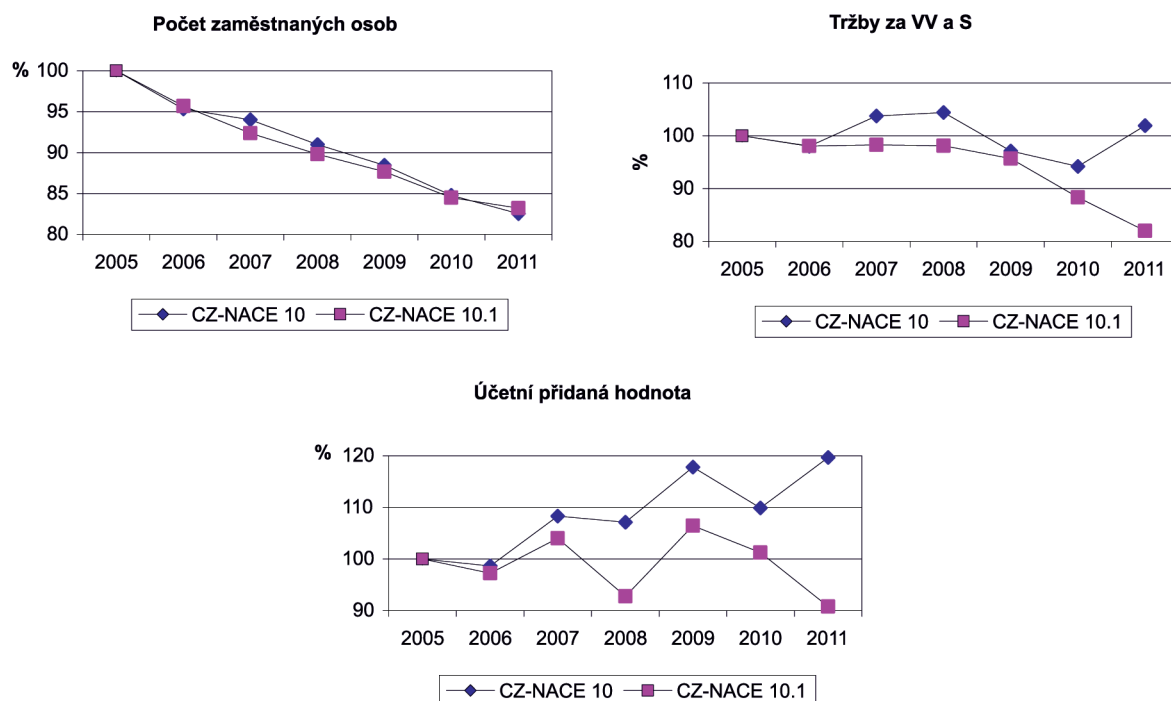
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 5 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.1	26 208	25 082	24 205	23 539	22 978	22 147	21 805
meziroční index	x	95,7	96,5	97,2	97,6	96,4	98,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik CZ-NACE 10.1 v b. c., včetně zaměstnanosti v letech 2005-2011 u oboru výroby masa a masných výrobků v porovnání s odvětvím CZ-NACE 10 ilustruje graf 2. Zatímco odvětví v ukazatelích tržby za VV a S a účetní přidaná hodnota po poklesu hodnot v roce 2010 roste, hodnocený obor zaznamenává pokračující pokles.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

V souvislosti s poklesem počtu zaměstnaných osob došlo v roce 2011 i k meziroční redukci osobních nákladů (tabulka 6).

Tabulka 6 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.1	5 894 278	5 952 784	6 268 122	6 384 909	6 455 045	6 220 540	6 036 798
meziroční index	x	101,0	105,3	101,9	101,1	96,4	97,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

V důsledku rychlejšího meziročního poklesu účetní přidané hodnoty v roce 2011 (10,3 %), než počtu zaměstnanců (1,5 %) došlo k poklesu produktivity práce na pracovníka o 8,9 % na 381,8 tis. Kč na zaměstnance (tabulka 7).

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2005 - 2011 (Kč/zam.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.1	349 851	355 406	394 035	361 457	424 816	419 073	381 847
meziroční index	x	101,6	110,9	91,7	117,5	98,6	91,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

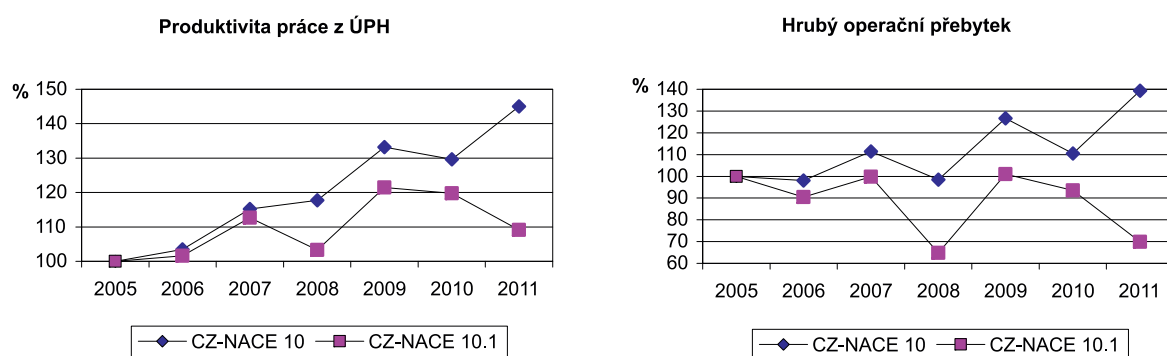
Hrubý operační přebytek (tabulka 8) vypovídá o tvorbě disponibilních zdrojů hodnoceného oboru. Vývoj hrubého operačního přebytku u sledovaného oboru vykazuje však značnou variabilitu v disponibilitě v jednotlivých letech. V roce 2011 pokračoval v poklesu a to významně o 25,2 %, což je v kontextu především s propadem u ÚPH.

Tabulka 8 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.1	3 274 648	2 961 626	3 269 485	2 123 400	3 306 324	3 060 474	2 289 548
meziroční index	x	90,4	110,4	64,9	155,7	92,6	74,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

V grafu 3 je uvedeno porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku oboru výroby, zpracování a konzervace masa a masných výrobků s odvětvím CZ-NACE 10 v b. c. v letech 2005-2011. Výrazné rozervění nůžek nastalo v roce 2011, a to v neprospěch hodnoceného oboru, což ukazuje na pokles jeho konkurenceschopnosti.

Graf 3 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba oboru zachycená v tabulce 9 vykazuje od roku 2009 klesající trend. V roce 2011 byl zaznamenán meziroční pokles o 8,3 %.

Tabulka 9 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.1	52 190 951	50 766 022	51 057 823	52 096 795	48 982 769	45 965 365	42 166 838
meziroční index	x	97,3	100,6	102,0	94,0	93,8	91,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.1, jak je zřejmé z tabulky 10 vykazuje prohlubující se zápornou obchodní bilanci. V roce 2011 došlo k jejímu zhoršení meziročně o -1734,7 mil. Kč.

Tabulka 10 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.1 v b.c v letech 2009 - 2011

Vývoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.1	7 526,6	8 283,0	9 851,8
Dovoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.1	20 400,4	21 469,9	24 773,4
Saldo (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.1	-12 873,8	-13 186,9	-14 921,6

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Hovězí maso

Spotřeba hovězího masa včetně telecího v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010 v EU, na základě předběžného odhadu, meziročně klesla (o 3,7 %) ve prospěch růstu spotřeby drůbežího masa. V EU se v roce 2011 meziročně zvýšila míra soběstačnosti v hovězím masu na odhadovaných 104,1 %.

Míra soběstačnosti v hovězím masu v ČR, je v roce 2011 odhadována na 121,7 %. Celková domácí spotřeba hovězího masa včetně telecího v roce 2011 meziročně klesla o 6,1 % v důsledku zvýšení cen masa. Spotřeba hovězího masa podle odhadu ÚZEI v roce 2011 činila 8,8 kg /obyv./rok a telecího 0,1 kg/obyv./rok.

Vepřové maso

Spotřeba vepřového masa se v EU, dle předběžného odhadu, významně nezvyšuje a v roce 2011 činila 41,2 kg na obyv./rok. Míra soběstačnosti ve vepřovém masu vzrostla o 1,7 p. b. na 110,7 %.

Spotřeba vepřového masa se v ČR pohybuje na obdobné úrovni jako v EU. Zatímco míra soběstačnosti je výrazně pod úrovní průměru EU, přičemž v roce 2011 se meziročně snížila o 3,1 p. b. na 60,8 %.

Drůbež

V roce 2011 se v zemích EU zvýšila produkce drůbežího masa meziročně o 1,2 % při meziročním růstu spotřeby o 0,2 %.

V ČR se v roce 2011 celková produkce drůbežího masa meziročně snížila o 9,6 % při snížení spotřeby o 2,6 %. Soběstačnost ČR se meziročně snížila o 6,1 % na 78,8 %. Spotřeba drůbežího masa v ČR podle odhadu ÚZEI v roce 2011 činila 23,8 kg/obyv./rok.

I v příštích letech se bude nutné orientovat především na intenzivnější propagaci a zviditelňování kvalitních českých masných potravin a výrobků z masa vyrobených. Že tyto kampaně mohou přinést úspěch, dokládá i postupně se zvyšující počet masných výrobků v prvotřídní kvalitě, často vyrobených tradičními českými technologiemi.

V rámci zvýšení spotřeby červeného masa a výrobků z něho vyrobených, ale i drůbežího masa na domácím trhu je potřebné zachytit současné trendy (výroba různých polotovarů či hotových pokrmů aj), zlepšit přístup ke spotřebitelům, inovovat marketingové nástroje apod.

Ze strany maloobchodních řetězců se také v posledních letech na základě spotřebitelské poptávky, zvyšuje zájem o prodej kvalitních regionálních masných výrobků a potravin z masa vyrobených.

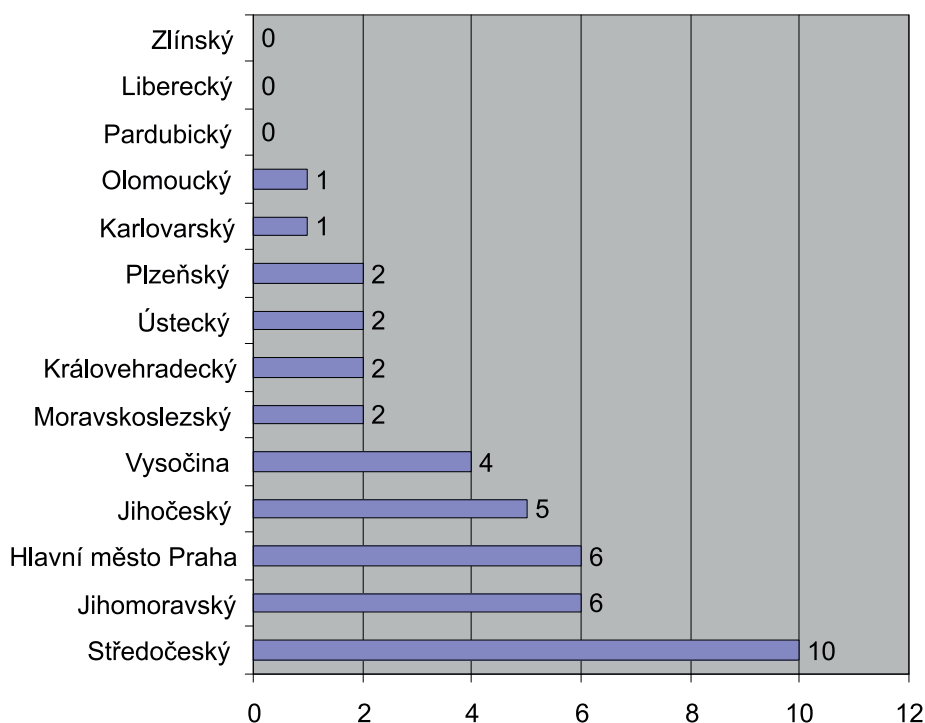
CZ-NACE 10.2 - ZPRACOVÁNÍ A KONZERVOVÁNÍ RYB, KORYŠŮ A MĚKKÝŠŮ

I. Charakteristika oboru

Tržní produkce ryb v ČR v roce 2011 dosáhla 21 tis. t. ž. hm., což je historické maximum. Dominantní v celkové tržní produkci ryb je kapr. Na vlastní rybářskou produkci navazuje zpracování ryb s provozy, které jsou vybaveny na vysoké úrovni a plně vyhovují požadavkům EU. Přesto zpracovávají pouze malou část celkové domácí tržní produkce sladkovodních ryb v roce 2011 to bylo 10 %.

V ČR bylo na základě údajů SVS ČR v roce 2011 schváleno a registrováno 41 provozů pro obchodování s EU. Tyto údaje však zahrnují všechny provozy tzn. zpracovávající jak sladkovodní, tak mořské ryby, které však nemusejí být zařazeny do CZ-NACE 10.2. Jde např. o výrobní zpracovávající malé množství ryb např. rybářství, kde je hlavní činností chov ryb apod.

Graf I - Počet provozů schválených a registrovaných pro obchodování s EU v jednotlivých krajích v roce 2011

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru Zpracování a konzervování ryb, koryšů a měkkýšů v roce 2011 meziročně posílila. Podíl CZ-NACE 10.2 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 0,32 %. Počet zaměstnaných osob v tomto oboru se meziročně snížil. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně snížil z 0,38 % na 0,37 %. Účetní přidaná hodnota se v roce 2011 v porovnání s rokem 2010 se u oboru snížila. Při růstu tohoto indikátoru za CZ-NACE 10 se podíl hodnoceného oboru na tomto odvětví dostal na 0,19 %.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Ceny průmyslových výrobců ryb, koryšů a měkkýšů, které uvádí tabulka I meziročně vzrostly. Zvýšení těchto cen nastalo i u skupiny potravinářských výrobků celkem. Nicméně v porovnání růstu indexu cen u ostatních oborů patřících do odvětví CZ-NACE 10, rostl index cen průmyslových výrobců ryb, koryšů a měkkýšů po oboru CZ-NACE 10. I Zpracování a konzervování masa a masných výrobků nejméně.

Tabulka 1 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Zprac., konz. ryby, m. plody	10.2	100,6	100,2	99,7	103,8

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je patrný poměrně stabilní počet podniků po nárůstu v roce 2009, který se pohybuje v rozmezí 24 - 26 subjektů. V hodnoceném roce 2011 to bylo 25 subjektů.

Tabulka 2 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 10.2 v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.2	27	24	24	20	24	26	25

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 se v hodnoceném roce 2011 meziročně zvýšily o 22,4 %, což je výrazně vyšší nárůst než u odvětví celkem. Propad, jak vyplývá z tabulky 4, nastal u účetní přidané hodnoty meziročně o 20,5 % v kontextu s růstem výkonové spotřeby. Také počet zaměstnaných osob, jak ukazuje tabulka 5, se snížil (meziročně o 6,8 %).

Tabulka 3 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.2	1 618 217	587 791	544 244	468 179	608 996	594 688	727 728
meziroční index	x	36,3	92,6	86,0	130,1	97,7	122,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 4 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.2	317 550	116 460	120 176	103 027	134 082	130 507	103 799
meziroční index	x	36,7	103,2	85,7	130,1	97,3	79,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

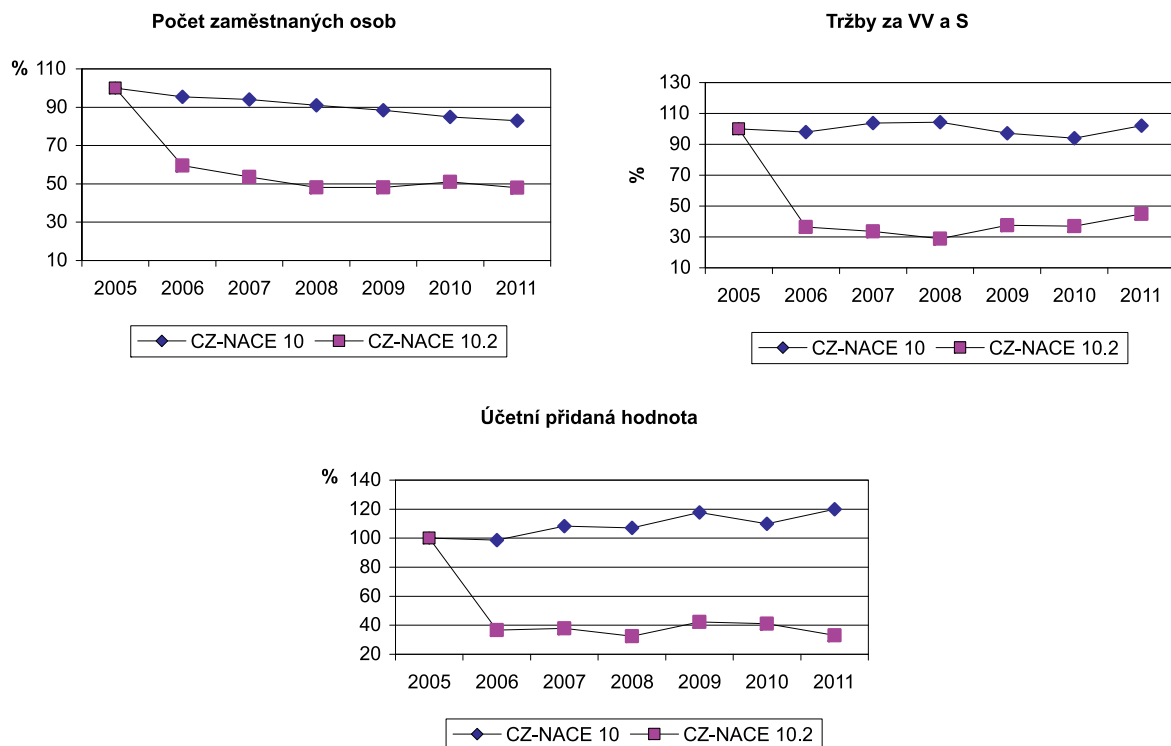
Tabulka 5 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.2	691	411	370	333	333	355	331
meziroční index	x	59,5	90,0	90,0	100,0	106,6	93,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.2 za léta 2005-2011 a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravin a nápojů CZ-NACE 10 je zachycena v grafu 2 a ilustruje dlouhodobé trendy (kolísání objemu tržeb za prodej VV a S a kolísání u účetní přidané hodnoty).

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Při poklesu zaměstnanosti v oboru CZ-NACE 10.2, nastala i redukce osobních nákladů, jak ukazuje tabulka 6.

Tabulka 6 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.2	170 039	77 589	85 803	78 793	76 153	83 545	76 053
meziroční index	x	45,6	110,6	91,8	96,6	109,7	91,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 7, produktivita práce z účetní přidané hodnoty u hodnoceného oboru má po meziročním růstu v roce 2009 klesající trend.

Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 8 vykazuje kolísavý trend a velký propad v roce 2011, což je dáno vývojem účetní přidané hodnoty, která také dlouhodobě vykazuje volatilitu a úroveň osobních nákladů. V hodnoceném roce se hrubý operační přebytek snížil dokonce o 40,9 %, což je pro obor velmi nepříznivý stav z hlediska možností jeho dalšího rozvoje.

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2005 - 2011 (Kč/zam.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.2	459 689	283 211	324 683	309 457	402 350	367 896	313 913
meziroční index	x	61,6	114,6	95,3	130,0	91,4	85,3

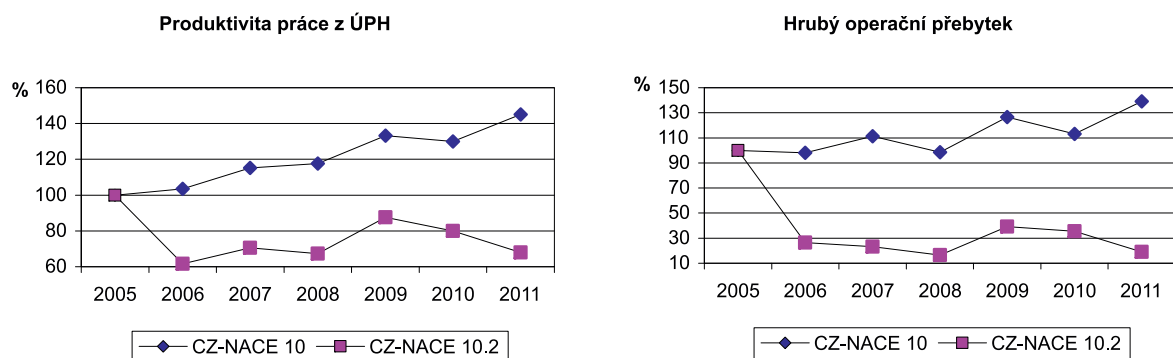
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 8 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.2	147 511	38 872	34 373	24 234	57 929	46 962	27 746
meziroční index	x	26,4	88,4	70,5	239,0	81,1	59,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku oboru CZ-NACE 10.2 s oddílem CZ-NACE 10 v letech 2005-2011. Z tohoto grafu vyplývá, že uvedená produktivita práce i hrubý operační přebytek mají zejména v posledním roce zcela odlišný trend, který je pro obor značným rizikem.

Graf 3 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba oboru zachycená v tabulce 9 vykazuje značnou volatilitu. V hodnoceném roce 2011 tato spotřeba vzrostla při růstu tržeb meziročně o 2,5 %.

Tabulka 9 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.2	1 335 640	428 240	470 582	414 661	563 860	537 588	551 005
meziroční index	x	32,1	109,9	88,1	136,0	95,3	102,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.2, jak je zřejmé z tabulky 10 vykazuje v celém období 2009 - 2011 záporné obchodní saldo. V roce 2011 se toto záporné obchodní saldo ještě meziročně zhoršilo o 62,4 mil. Kč.

Tabulka 10 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.2 v b.c v letech 2009 - 2011

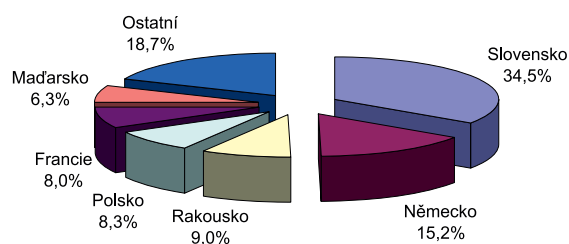
Vývoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.2	925,5	1 024,7	1 073,7
Dovoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.2	3 596,2	3 597,2	3 708,6
Saldo (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.2	-2 670,7	-2 572,5	-2 634,9

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

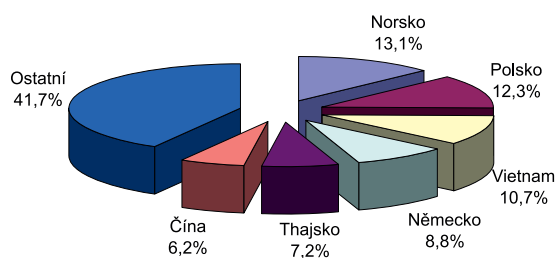
V následujícím grafu 4 je uvedeno 6 destinací, do kterých vyvážíme nejvíce ryb, korýšů a měkkýšů, které reprezentují (počítáno z hodnoty vývozu) 81,3 % celkového vývozu. Graf 5 udává 6 největších dovozců do ČR, tyto destinace se na celkové hodnotě dovozu podílejí 58,3 %.

Graf 4 a 5 - Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu v roce 2011

Graf 4 - Hlavní destinace vývozu ryb, korýšů a měkkýšů z ČR v roce 2011 (% CZK)

Graf 5 - Hlavní destinace dovozu ryb, korýšů a měkkýšů do ČR v roce 2011 (% CZK)

Pramen: statistika zahraničního obchodu ČSÚ (SITC 2 (03))

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Spotřeba ryb (sladkovodní i mořské) v ČR jak ukazuje tabulka I I po růstu v období 2007 - 2009 v roce 2010 meziročně klesla o 9,7 %. Z toho spotřeba sladkovodních ryb dosahuje přibližně 1,4 kg/obyv./rok. Druhová skladba tržních ryb v roce 2011 odpovídala dlouholetému tradičnímu složení. Nejvýznamnější chovanou rybou byl kapr s podílem 87 %. Býložravé ryby (amur, tolstolobik) meziročně mírně poklesly na 4,6 %. Lososovité ryby (pstruh duhový, siven) měly meziročně zvýšily svoje zastoupení, a to na úroveň 3,9 %.

Tabulka I I - Spotřeba ryb v ČR (kg/obyv./rok)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ryby celkem	5,3	5,5	5,8	5,6	5,8	5,9	6,2	5,6
meziroční index	x	103,8	105,5	96,6	103,6	101,7	105,1	90,3

Pramen: ČSÚ

Hlavní prioritou je jak ve zpracování, tak v chovu ryb udržet a zlepšovat pozici v odbytu sladkovodních ryb chovaných v ČR na domácím i zahraničním trhu.

Vhodné je i využívat podpor především z Operačního programu rybářství (OP Rybářství) 2007 - 2013. V rámci OP rybářství je podporována modernizace a rozšíření zpracovatelských kapacit s cílem zvýšit přidanou hodnotu výrobků a zefektivnit výrobu.

Součástí jsou rovněž marketingové a propagační aktivity, které směřují k posílení domácí poptávky po sladkovodních druzích ryb a výrobcích z nich. Tyto aktivity jsou realizovány prostřednictvím kampaně RYBA DOMÁCÍ.

CZ-NACE 10.3 - ZPRACOVÁNÍ A KONZERVOVÁNÍ OVOCE A ZELENINY

I. Charakteristika oboru

V systému CZ-NACE obor 10.3 - Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny zahrnuje následující výrobní třídy:

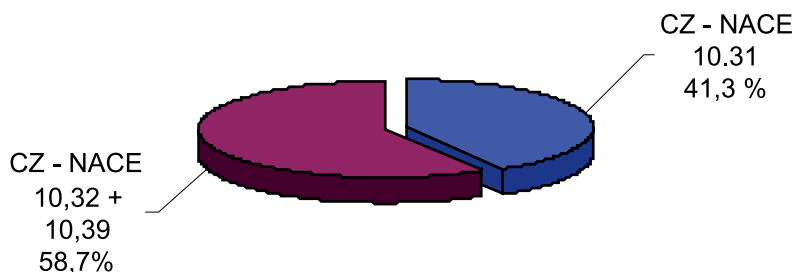
10.31 - zpracování a konzervování brambor,

10.32 - výroba ovocných a zeleninových šťáv,

10.39 - ostatní zpracování a konzervování ovoce a zeleniny.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobních tříd/podtříd CZ-NACE 10.3 ukazuje graf I (třída 10.32 představuje poměrně minoritní podíl a je přiřazena ke třídě 10.39).

Graf I - Podíly skupin CZ-NACE 10.3 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2011

Pramen: ČSÚ - vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v b. c.

Zpracování a konzervování brambor

Tendence snižování produkční plochy v EU, která se postupně prosazuje, se netýká zemí s vysokou produkcí brambor - Německo, Francie, Nizozemsko, Velká Británie a Belgie. Ze zemí EU 12 se v roce 2011 nejvíce brambor pěstovalo v Polsku, ČR a v Rumunsku. V ČR se produkční plocha snížila v uvedeném roce o 4,3 %. I přes pokles této plochy brambor v ČR bylo dosaženo vysoké produkce, která činila 974 tis. t, tj. o 152,0 tis. t více než v roce 2010. Tím byly vytvořeny surovinové podmínky pro zpracovatelský průmysl. Do něj patří např. podniky AVIKO ČR, s. r. o., BESKYD FRYČOVICE, a. s., FARM FRITES CZ, s. r. o., HOBŽA - STRÁŽNICKÉ BRAMBŮRKY, INTERSNACK a. s. aj.

Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny

V roce 2011 byla celková produkce ovoce v ČR velmi slabá, pouhých 273,9 tis. t. Důvodem byl především nepříznivý průběh počasí - jarní mrazy. K druhům, které zaznamenaly v roce 2011 pokles sklizně (o 42 % v porovnání s pětiletým průměrem), patřila zejména jablka, u nichž výnos činil zhruba jen 9 tun/ha (v roce 2010 dosáhl 12 t/ha a v roce 2009 se dokonce přiblížil k úrovni 17 t/ha). To se odrazilo ve snížení spotřeby a také v růstu CZV 2011/10. U zeleniny byl rok 2011 pro pěstitele příznivý. Zejména se to týkalo plodové zeleniny. Zhruba 1/4 vypěstované zeleniny byla dodána zpracovatelskému průmyslu (nákup ke zpracování je odhadován na 66 tis. t). Další surovina je předmětem importu zpracovatelskými podniky (zhruba ve výši 18 tis. t). Ke zpracovatelům ovoce, resp. zeleniny patří např. HAMÉ, a. s., ALIBONA, a. s. Litovel, NOVA, a. s., SELIKO OPAVA, a. s., FRUTA, a. s. Podivín, a. s. EFKO CZ, s. r. o., KAND, s. r. o., PT servis konzervárna spol. s r. o. aj.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru CZ-NACE 10.3 - Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny v roce 2011 dále oslabila. Podíl CZ-NACE 10.3 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 2,4 % (v roce 2010 tento podíl činil 2,6 %). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru vykazuje dlouhodobě klesající trend. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně nezměnil a zůstal na úrovni 3,1 %. Účetní přidaná hodnota v roce 2011 v porovnání s rokem 2010 se za obor snížila. Při růstu tohoto indikátoru za CZ-NACE 10 se podíl hodnoceného oboru na tomto odvětví dostal na 2,5 %, tj. snížil se o 0,5 p. b. Příčinou je zejména meziroční růst výkonové spotřeby vyvolaný vyššími cenami vstupů, včetně CZV u ovoce.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Ceny průmyslových výrobců konzervovaného ovoce a zeleniny, které uvádí tabulka 1 meziročně vzrostly v roce 2011, když v roce 2010 v podstatě stagnovaly. Zvýšení vyplynulo z růstu cen vstupů a týkalo se i skupiny potravinářských výrobků celkem, kde vzestup cen byl ještě vyšší.

Tabulka 1 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Úprava a konz. ovoce a zeleniny	10.3	103,5	100,1	99,8	105,2

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je patrná tendence zužování podnikatelské báze oboru. Za poslední rok zaniklo 12 subjektů. Tento trend souvisí s rostoucí koncentrací výroby a zvyšujícím se dovozem konzervovaného ovoce a zeleniny a patrně zůstane zachován i nadále

Tabulka 2 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.3	218	221	216	196	185	196	184

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 se v hodnoceném roce 2011 dále snížily, což obor výrazně odlišuje od odvětví CZ-NACE 10 celkem, u nějž v uvedeném roce již nastalo výrazné oživení. Ještě výraznější propad při růstu výkonové spotřeby nastal u účetní přidané hodnoty (tabulka 4). Počet zaměstnaných osob (tabulka 5) vykazuje postupný úbytek, což je v kontextu s poklesem tržeb za prodej VV a S.

Tabulka 3 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.3	6 823 042	7 267 564	6 901 356	6 438 174	6 073 531	5 539 337	5 443 213
meziroční index	x	106,5	95,0	88,6	94,3	91,2	98,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 4 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.3	1 617 457	1 793 029	1 689 830	1 630 249	1 681 726	1 526 083	1 385 474
meziroční index	x	110,9	94,2	96,5	103,2	90,7	90,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

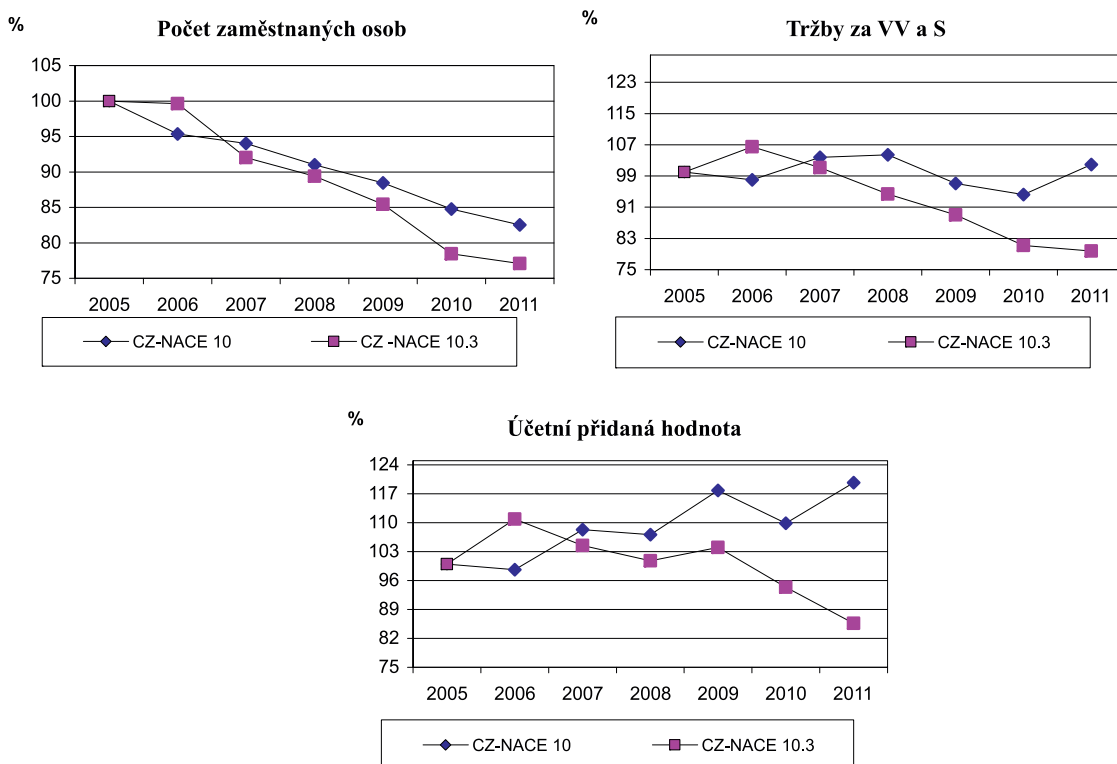
Tabulka 5 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.3	3 616	3 602	3 328	3 233	3 089	2 837	2 787
meziroční index	x	99,6	92,4	97,1	95,5	91,8	98,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.3 za období 2005-2011 a jejich porovnání s odvětvím CZ-NACE 10 je zachycen v grafu 2. Z něj je zřejmé, že sledovaný obor z této komparace s ostatními odvětvími vychází negativně a oživení výkonnosti u něj, na rozdíl od odvětví/oddílu, dosud nenastalo.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Jak ukazuje tabulka 6, snižování osobních nákladů započalo rokem 2009 a je zhruba v kontextu s výraznějším poklesem zaměstnanosti v oboru v posledních letech.

Tabulka 6 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.3	838 425	907 534	913 256	957 522	933 923	866 947	826 843
meziroční index	x	108,2	100,6	104,8	97,5	92,8	95,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 7, produktivita práce vypočítaná z přidané hodnoty u hodnoceného oboru měla ve sledovaných letech 2005 a 2011 kolísavý trend a v roce 2011, což byl pro obor hospodářsky obtížný rok, se ocitla zhruba na úrovni dosažené již v roce 2006.

Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 8 vykazuje kolísavý trend, což je dáno vývojem účetní přidané hodnoty, která také dlouhodobě vykazuje volatilitu a úroveň osobních nákladů. V hodnoceném roce 2011 se hrubý operační přebytek dále redukoval (jde o odhad), na nejnižší úroveň, což oboru nevytváří potřebný prostor pro jeho další rozvoj.

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c. v letech 2005 - 2011 (Kč/zam.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.3	447 342	497 788	507 755	504 262	544 351	537 918	497 065
meziroční index	x	111,3	102,0	99,3	108,0	98,8	92,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

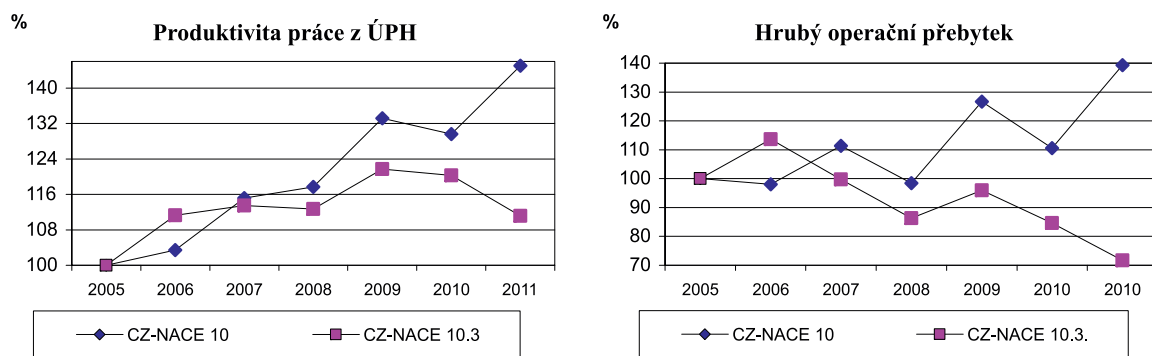
Tabulka 8 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.3	779 031	885 495	776 575	672 727	747 803	659 136	558 631
meziroční index		113,7	87,7	86,6	148,6	88,1	84,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku oboru CZ-NACE 10.3 s oddílem CZ-NACE 10 v letech 2005-2011. Z tohoto grafu vyplývá, že uvedená produktivita práce i hrubý operační přebytek mají zejména v posledním roce zcela odlišný trend, který je pro obor nepříznivý. Vzhledem k tomu, že jde o ukazatele charakterizující konkurenceschopnost, lze považovat nepříznivý vývoj u oboru za hrozbu pro jeho další vývoj.

Graf 3 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba oboru uvedená v tabulce 9 vykazuje v podstatě sestupný trend s výjimkou hodnoceného roku 2011, kdy vzrostla především v kontextu s růstem cen vstupů.

Tabulka 9 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.3	5 545 895	5 742 181	5 523 244	5 107 513	4 785 893	4 248 206	4 324 616
meziroční index		103,5	96,2	92,5	93,7	88,8	101,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.1, jak je zřejmé z tabulky 10 vykazuje prohlubující se zápornou obchodní bilanci. V roce 2011 došlo k jejímu zhoršení meziročně o -1734,7 mil. Kč.

Tabulka 10 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.1 v b.c. v letech 2009 - 2011

Vývoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.3	2 646,1	2 543,8	2 945,0
meziroční index		96,1	115,8
Dovoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.3	7 852,0	8 312,2	8 627,9
meziroční index		105,9	103,8
Saldo (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.3	-5 205,9	-5 768,4	-5 682,9

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Vývoj hodnoceného oboru Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny (CZ-NACE 10.3) vykazuje v hodnoceném roce 2011 (i když jde o odhad) nepříznivý trend. Podnikatelská báze na to reagovala snížením počtu subjektů. K poklesu dochází v posledních letech jak u produkčních charakteristik, tak u indikátorů konkurenceschopnosti - produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku. Pouze záporné saldo zahraničního obchodu se podařilo v roce 2011 zmírnit.

Klesající úroveň konkurenceschopnosti oboru vyplývá z jeho dosavadního vývoje, který je charakterizován velmi nerovnoměrnou technologickou vybaveností. Dále to jsou surovinové problémy na straně jedné a růst cen průmyslových vstupů na straně druhé.

Perspektivu oboru zpracovávajícím ovoce, zeleninu a brambory bude žádoucí založit na produktových i technologických inovacích žádaných spotřebitelem. Jde především o výrobky prospěšné z hlediska lidského zdraví, zejména obsahu vitaminů, vlákniny apod. Současně je potřeba vytvářet v tuzemsku surovinové zázemí.

Dále by tato produkce měla zahrnovat vysokou míru přidané práce a neměla by vyžadovat složitou kuchyňskou úpravu. Pak by tato produkce mohla v širší míře nacházet uplatnění i v navazujících zpracovatelských oborech, školním stravování, v gastronomii apod.

CZ-NACE 10.4 - VÝROBA ROSTLINNÝCH A ŽIVOČIŠNÝCH OLEJŮ A TUKŮ

I. Charakteristika oboru

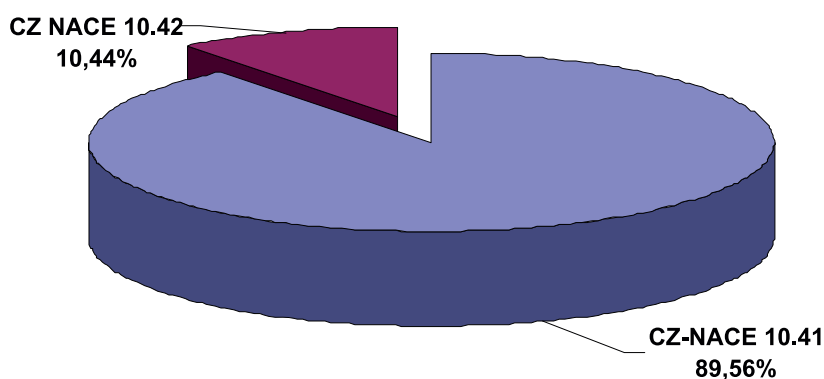
V systému CZ-NACE obor 10.4 - Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků zahrnuje následující výrobkové třídy:

10.41 - výroba olejů a tuků,

10.42 - výroba margarínů a jedlých tuků.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobních tříd CZ-NACE 10.4 ukazuje graf I.

Graf I - Podíly výrobních tříd CZ-NACE 10.4 na tržbách za prodej VV a S v roce 2011

Pramen: ČSÚ - vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v b. c.

Tukový průmysl je založen na výrobě dvou velkých skupin - surových a rafinovaných olejích a tucích, a to rostlinných (podle druhu jednotlivých olejnatých semen) a živočišných (nezahrnuje však tavení a rafinaci vepřového sádla a jiných jedlých živočišných tuků). Součástí oboru je také výroba potravinářských výrobků (výroba margarínu, výroba ostatních pomazánek nahrazujících máslo a výroba složených pokrmových tuků), jež je zpravidla propojena s jinými nepotravinářskými a technologicky obdobnými výrobami. Jde zejména o glycerin, mýdlo a saponáty, čistící a lešticí prostředky, parfémů a toaletní přípravky a ostatní spotřební drogerii.

Český tukový průmysl je poměrně vysoce koncentrovaný. Mezi největší společnosti patří společnost Archer Daniels Midland Company (AMD). ADM začala působit v ČR v roce 2009. Významným zpracovatelem olejnatých semen především pro produkci metylesteru řepkového oleje - MEŘO je společnost PREOL, a. s. s kapacitou 100 tis. t MEŘO.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků v roce 2011 posílila. Podíl CZ-NACE 10.6 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 5,1 % (v roce 2010 tento podíl činil 3,6 %). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru vykazoval od roku 2007 klesající trend, v roce 2011 však došlo k nárůstu počtu zaměstnanců (meziročně o 24,2 %). Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně zvýšil a činí 1,2 %. Účetní přidaná hodnota v roce 2011 se v porovnání s rokem 2010 u oboru zvýšila o 19 %. Podíl hodnoceného oboru v tomto indikátoru na odvětví CZ-NACE 10 meziročně vzrostl na 2,4 %, tj. zvýšení o 0,25 p. b.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Cena průmyslových výrobců rostlinných a živočišných olejů a tuků meziročně vzrostla o 19,3 %. Zhodnocení vývoje cenových indexů uvádí tabulka I. Zvýšení těchto cen nastalo i u skupiny potravinářských výrobků celkem.

Tabulka 1 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Rost.a živoč.oleje a tuky	10.4	124,8	84,5	99,6	119,3

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

Cena řepkového semene v závislosti na růstu cen na evropském trhu v roce 2011 výrazně vzrostla až na rekordní hodnoty. Průměrná roční cena dosáhla rekordní výše 11 207 Kč/t a meziročně byla o 3 470 Kč/t vyšší.

Průměrná cena slunečnicového semene dosáhla rekordní výše 10 240 Kč/t.

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je patrné, že po nárůstu počtu podniků v roce 2009 - 2010 v oboru nastal v roce 2011 pokles, a to meziročně o 5 subjektů.

Tabulka 2 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.4	18	20	20	17	21	24	19

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 se od roku 2008 snižovaly. V hodnoceném roce 2011 významně vzrostly, a to meziročně o 51,5 %. Vývoj účetní přidané hodnoty (tabulka 4) vykazuje značnou volatilitu. Vývoj počtu zaměstnaných osob v roce 2011 již nepokračoval v sestupném trendu, jak ukazuje tabulka 5, a došlo k meziročnímu zvýšení o 24,2 % (odhad).

Tabulka 3 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.4	16 873 008	17 206 538	18 709 390	15 278 006	8 306 429	7 663 284	11 609 007
meziroční index	x	102,0	108,7	81,7	54,4	92,3	151,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 4 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.4	2 149 647	2 179 075	2 024 014	1 467 012	2 592 653	1 079 305	1 284 849
meziroční index	x	101,4	92,9	72,5	176,7	41,6	119,0

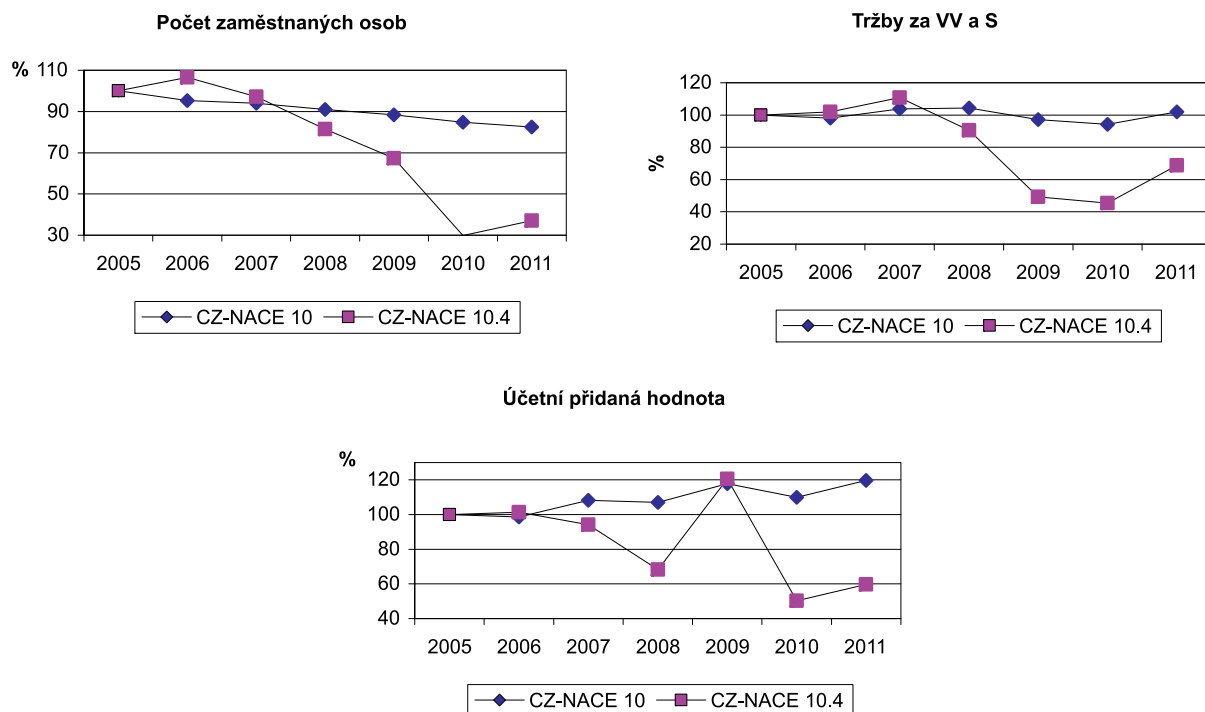
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 5 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.4	2 873	3 062	2 792	2 340	1 933	857	1 064
meziroční index	x	106,6	91,2	83,8	82,6	44,3	124,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.4 za léta 2005 - 2011 a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravin a nápojů CZ-NACE 10 je zachycena v grafu 2 a ilustruje "odrazení ode dna" jednotlivých ukazatelů oboru CZ-NACE 10.4.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

S nárůstem počtu zaměstnaných osob v hodnoceném oboru došlo i k nárůstu osobních nákladů v b.c.

Tabulka 6 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.4	1 131 577	1 122 898	1 101 431	1 057 970	978 780	361 772	443 195
meziroční index	x	99,2	98,1	96,1	92,5	37,0	122,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 7, produktivita práce z účetní přidané hodnoty u hodnoceného oboru v hodnocených letech 2005 až 2011 vykazuje volatilitu s extrémním růstem v roce 2009, po tomto roce však již meziročně klesá.

Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 8 vykazuje kolísavý trend, což je dáno také vývojem účetní přidané hodnoty, která dlouhodobě vykazuje volatilitu. V hodnoceném roce se hrubý operační přebytek meziročně zvýšil o 17,3 %.

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2005 - 2011 (Kč/zam.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.4	748 190	711 609	724 902	626 995	1 341 555	1 259 458	1 207 581
meziroční index	x	95,1	101,9	86,5	214,0	93,9	95,9

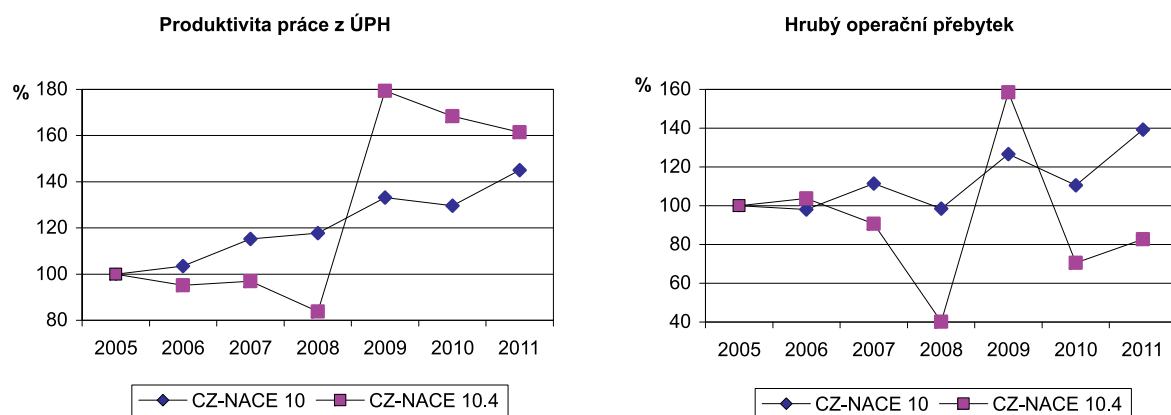
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 8 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.4	1 018 071	1 056 177	922 583	409 042	1 613 873	717 533	841 654
meziroční index	x	103,7	87,4	44,3	394,5	44,5	117,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku hodnoceného oboru s odvětvím CZ-NACE 10 v letech 2005-2011. Vzhledem k tomu, že jde o ukazatele charakterizující konkurenceschopnost oboru, lze považovat započatý klesající vývoj u produktivity za negativní trend. Hrubý operační přebytek vykazuje od roku 2008 značnou volatilitu.

Graf 3 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba oboru zachycená v tabulce 9 v roce 2011 vzrostla o 34,2 %, a to v souvislosti jak s růstem produkce, tak cenami vstupů.

Tabulka 9 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE	16 440 203	16 849 635	19 088 665	16 479 913	8 145 543	6 722 248	9 021 267
meziroční index	x	102,5	113,3	86,3	49,4	82,5	134,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.4, jak je zřejmé z tabulky vykazuje po zlepšení v roce 2010 meziroční prohloubení záporného obchodního salda o -1 312,5 mil. Kč, což je v kontextu s výrazným zvýšením importu.

Tabulka 10 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.4 v b.c. v letech 2009 - 2011

Vývoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.4	3 245,1	5 549,5	5 769,3
Dovoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.4	9 908,9	8 695,0	10 227,3
Saldo (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.4	-6 663,8	-3 145,5	-4 458,0

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Vývoj hodnocené agregace Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků (CZ-NACE 10.4) v roce 2011 vykazuje v porovnání s rokem 2010 zlepšení s výjimkou snižující se produktivity práce a prohloubení záporného salda zahraničního obchodu.

Efektivnost tohoto oboru budou i nadále určovat především tyto faktory: cena a kvalita vstupních surovin, cena vedlejších produktů vznikajících při výrobě, dosažení co nejvyšší výtěžnosti oleje, ceny rostlinných olejů a olejnin na světových trzích, ceny energií, stabilita vlastnických vztahů a stabilita podnikatelského prostředí. Příznivý pro vývoj tohoto oboru je mimo jiné i vývoj stravovacích návyků u spotřebitelů, kteří stále více dávají přednost rostlinným tukům před živočišnými.

Rozvoj výroby MEŘO a trhu s biopalivy je výrazně závislý na politických a ekonomických opatřeních, jak na světové úrovni především v USA a EU, tak na národní úrovni. Zahraniční obchod ČR s MEŘO kolísá také s ohledem na momentální situaci v okolních zemích zejména v Německu.

CZ-NACE 10.5 VÝROBA MLÉČNÝCH VÝROBKŮ

I. Charakteristika oddílu

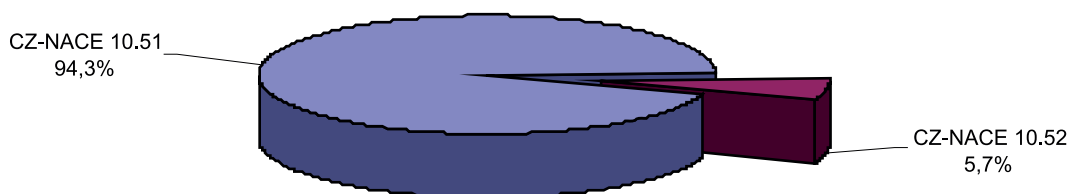
V systému CZ-NACE obor CZ-NACE 10.5 - Výroba mléčných výrobků zahrnuje níže uvedené třídy:

10.51 - zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a sýrů,

10.52 - výroba zmrzliny.

Podíl výrobních skupin na tržbách za prodej VV a S (u podniků s 50 a více zaměstnanci) uvádí graf I.

Graf I - Podíl na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v b. c. v roce 2011

Pozn: údaje v b. c.

Pramen: ČSÚ - vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Zvýšené nákupní ceny mléka v prvovýrobě v roce 2011 stimulovaly jeho výrobu a dodávky ke zpracování. I při nevyužití národní kvóty na mléko (téměř o 9 %), zvýšila se jeho výroba o 2 % a dosáhla objemu 2 663,7 mil. l. To je v kontextu se zastavením poklesu stavu dojníc a růstem užitkovosti. ČR se řadí s 7 127,8 l na dojnici na přední místo v EU. Průměrná tučnost činila 3,88 % a průměrný obsah bílkovin 3,38 %. V hodnoceném roce se zvýšil objem tržní produkce mléka na 2 554,7 mil. l, při tržnosti 95,9 %.

Podle MZe zpracoval mlékárenský průmysl v ČR ve sledovaném roce 2 303,9 mil. l, tj. meziročně více o 2,3 %. Vývoz mléčné suroviny vzrostl na 439,7 mil. l (tj. 16,5 % tuzemské výroby). Tento trend je udržován vyšší cenovou nabídkou zahraničních zpracovatelů, a to přesto, že průměrná nákupní cena v ČR meziročně vzrostla o 11,3 % na 8,26 Kč/l.

Mlékárenský průmysl v ČR v roce 2011 podle ČMSM tvořilo 36 mlékárenských společností a TOP 10 zpracovalo téměř 70 % z nakoupeného mléka. K největším společnostem patří Madeta, a. s., Pragolaktos, a. s. (s přesunem části nakoupeného mléka do zahraničí), Mlékárna Hlinsko, s. r. o. a OLMA, a. s. - obě posledně zmíněné společnosti jsou součástí skupiny Agrofert, a. s.. Dále je to Orrero, a. s., Mlékárna Klatovy, a.s., Mlékárna Kunín, a.s. - patřící do skupiny Lactalis, a. s., NET Kralovice, s. r. o., Moravia Lacto, a. s. a Danone, a. s. Ukončení mlékárenské výroby nastalo v mlékárně v Příšovicích a ve společnosti Yoplait ve Slušovicích.

2. Pozice oboru v rámci odvětví

Obor výroby mléčných výrobků se řadí ke klíčovým potravinářským oborům. V rámci odvětví výroby potravinářských výrobků CZ-NACE 10 si z hlediska podílu na objemu tržeb za prodej VV a S v b. c. sledovaný obor udržuje dlouhodobě 3. pozici. Podíl CZ-NACE 10.5 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 v roce 2011 meziročně klesl o 0,9 p. b. na 16,7 %. Ke snížení podílu také došlo u účetní přidané hodnoty (o 1,1 p. b.) na 9,5 %. Počet zaměstnaných osob oboru vykazuje dlouhodobě klesající tendenci (s výjimkou roku 2009) a je v souladu s vývojem celého potravinářského odvětví. Podíl oboru na zaměstnanosti CZ-NACE 10 v roce 2011 činil 9,6 %, což je meziroční snížení o 0,2 p. b.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Již v roce 2010 došlo meziročně k zotavení světového trhu s mlékem včetně EU. V souvislosti se zvýšením poptávky také významně rostly ceny mléčných výrobků. Vývoj trhu s mlékem v ČR v roce 2011 navázal na rok 2010. Při růstu cen domácí suroviny se zvýšily v roce 2011 ceny průmyslových výrobců u mléčných výrobků. Vývoj cenových indexů výrobků CPA 10.5 v letech 2008-2011 uvádí tabulka 1.

Tabulka 1 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Mléčné výrobky	10.5	104,4	89,1	106,2	106,3

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Při probíhající výrobní koncentraci u sledovaného oboru se jeho počet podniků meziročně zúžil o další subjekty (tabulka 2) a současně některé zemědělské podniky s chovem dojníc v rámci diverzifikace se zaměřily i na zpracování mléka na mléčné výrobky.

Tabulka 2 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.5	197	188	188	178	186	229	225

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Z hlavních mléčných výrobků, resp. jejich skupin meziroční nárůst v roce 2011 byl docílen u konzumního mléka, másla, tvarohů a tvarohových a ostatních dezertů a zejména u sušeného mléka a zahuštěné syrovátky. Pokles naopak v hodnoceném roce nastal u konzumních smetan, zakysaných mléčných výrobků a smetanových krémů.

Zvýšení cenových hladin v mléčném řetězci a nárůst produkce u některých nosných výrobků se odrazil v meziročním růstu tržeb za prodej VV a S oboru v roce 2010 po nejhlubším propadu za rok 2009 (tabulka 3). Úroveň tohoto indikátoru z období před počátkem recese, se podle odhadu dosud, při růstu importu některých výrobků, např. jogurtů, dosáhnout nepodařilo.

V roce 2011 klesla u oboru na základě odhadu účetní přidaná hodnota v b. c. v porovnání s rokem 2010 o 2,6 % (tabulka 4). Další pokles u tohoto indikátoru je zejména v kontextu s růstem objemu výkonové spotřeby, který je ovlivněn zvýšenou výrobou sušeného mléka. Počet zaměstnaných osob v oboru (tabulka 5), po meziročním vzestupu v roce 2009 (o 227 osob), postupně klesá a v roce 2011 je jich odhadován nejnižší počet. Vzhledem k výchozímu roku 2005 se počet zaměstnanců snížil již o 2 490 osob.

Tabulka 3 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.5	41 544 719	40 617 208	44 046 209	41 212 726	36 276 046	37 040 407	38 080 173
meziroční index	x	97,8	108,4	93,6	88,0	102,1	102,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 4 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.5	4 682 567	4 461 712	5 899 776	5 063 694	5 899 324	5 322 627	5 187 280
meziroční index	x	95,3	132,2	85,8	116,5	90,2	97,4

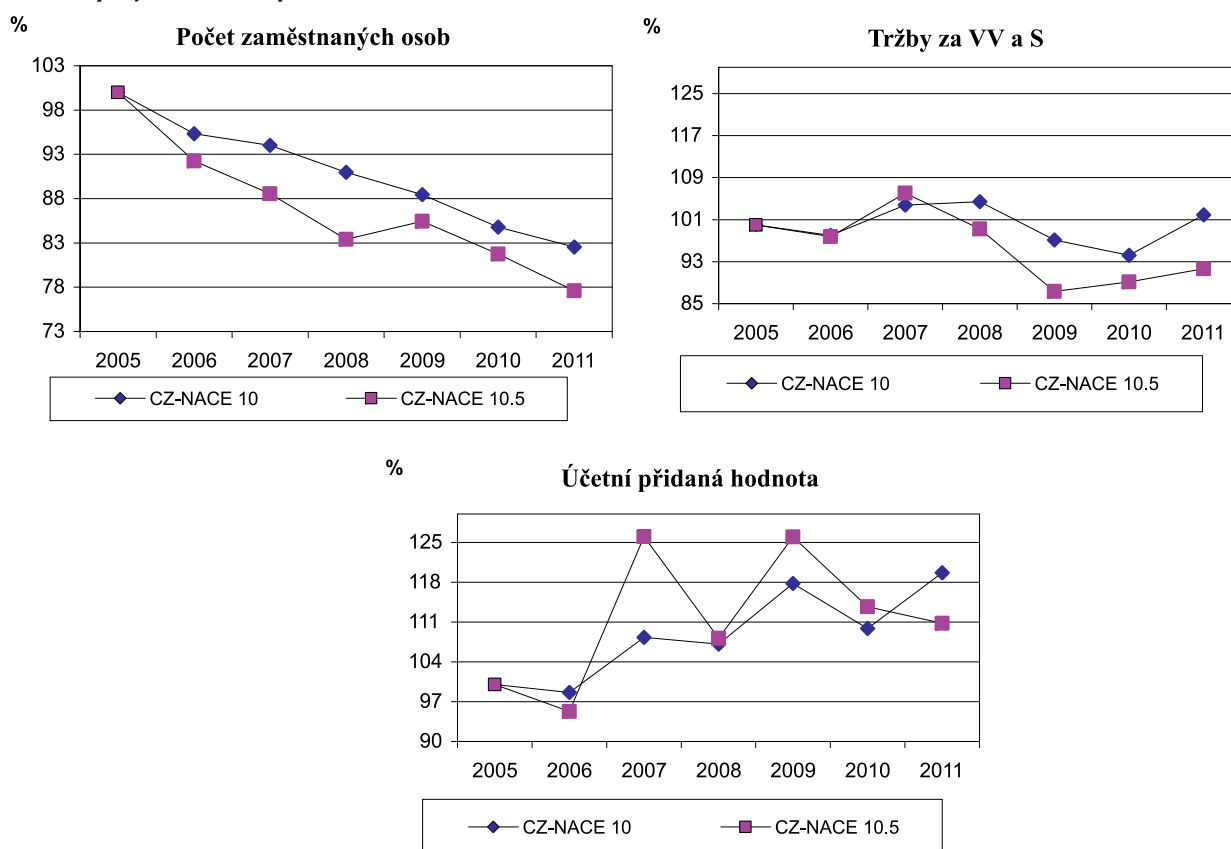
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 5 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.5	11 108	10 247	9 837	9 263	9 490	9 081	8 618
meziroční index	x	92,2	96,0	94,2	102,5	95,7	94,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Graf 2 ilustruje vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. v letech 2005-2011 a vývoj zaměstnanosti za toto období u oboru CZ-NACE 10.5 výroby mléčných výrobků v porovnání s odvětvím CZ-NACE 10 celkem. Odlišný vývoj sledovaného oboru od odvětví se ukazuje v hodnoceném roce 2011 u ukazatele účetní přidané hodnoty.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

V roce 2011 při poklesu počtu zaměstnaných osob došlo u hodnoceného oboru podle odhadu také ke snížení objemu osobních nákladů o 3,7 % (tabulka 6).

Tabulka 6 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.5	2 952 367	2 907 196	3 118 834	3 161 603	3 340 424	3 352 249	3 228 236
meziroční index	x	98,5	107,2	101,4	105,7	100,4	96,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Obor CZ-NACE 10.5 v roce 2011 vykázal meziročně růst produktivity práce z účetní přidané hodnoty v b. c. o 2,7 % na 601,9 tis. Kč na zaměstnance (tabulka 7). Odhadovaná hodnota je mírně nižší než úroveň dosažená u tohoto ukazatele v rámci odvětví. Zvýšení produktivity práce vyplývá z poklesu zaměstnanosti v hodnoceném oboru.

V roce 2011 je odhadován meziroční pokles hrubého operačního přebytku o 0,6 % (tabulka 8). Za celé hodnocené období byly u tohoto indikátoru zaznamenány značné výkyvy, což nevytváří stabilní podmínky pro rozvoj oboru.

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2005 - 2011 (Kč/zam.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.5	421 560	435 408	599 773	546 654	621 662	586 157	601 914
meziroční index	x	103,3	137,7	91,1	113,7	94,3	102,7

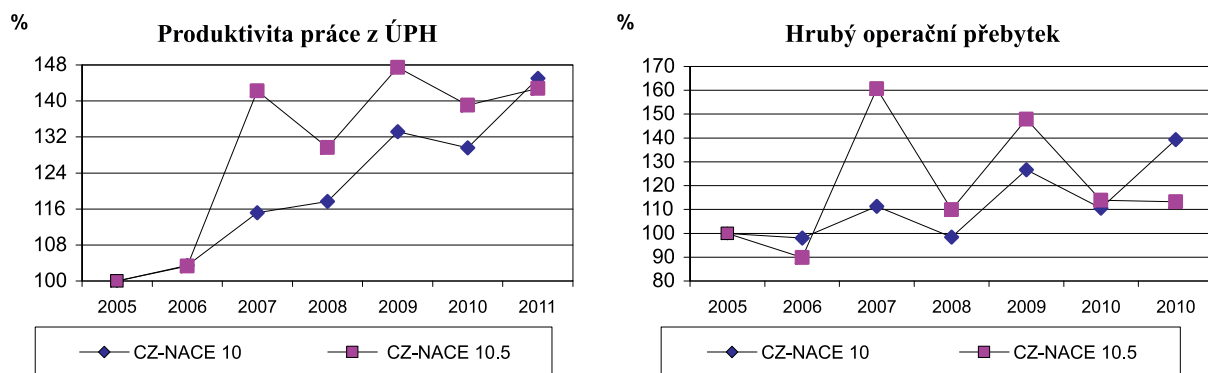
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 8 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.5	1 730 200	1 554 516	2 780 942	1 902 091	2 558 900	1 970 379	1 959 044
meziroční index	x	89,8	178,9	68,4	134,5	77,0	99,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti v letech 2005-2011 u sledovaného oboru v porovnání s vývojem za odvětví CZ-NACE 10 celkem ukazuje graf 3 s poměrně velkou volatilitou, zejména u ukazatele HOP.

Graf 3 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Na zvýšení výkonové spotřeby oboru v roce 2011 se významně podílel nárůst cen nakupovaného mléka. Na základě odhadu došlo v uvedeném roce k růstu objemu výkonové spotřeby meziročně o 3,7 %. (tabulka 9).

Tabulka 9 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.5	38 040 265	37 060 371	39 488 156	37 508 394	30 809 674	33 032 507	34 262 394
meziroční index	x	97,4	106,6	95,0	82,1	107,2	103,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad

4. Zahraniční obchod

V zahraničním obchodu realizovaném u výrobků CPA 10.5 bylo při výrazném růstu exportu meziročně v roce 2011 posíláno kladné obchodní saldo v hodnotovém vyjádření. Sledovaný rok 2011 lze charakterizovat změnami ve struktuře obchodovaného zboží. Meziroční zvýšení exportu bylo zaznamenáno zejména u sýrů a tvarohů a sušeného plnotučného mléka. Na druhé straně výrazně v hodnoceném roce vzrostl import jogurtů. Bilanci zahraničního obchodu komodity mléko výrazně také ovlivnily přesuny mléčné suroviny pro zpracování v zahraničních mlékárnách.

Tabulka 10 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.5 v b. c. v letech 2009 - 2011

Vývoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.5	12 270,3	13 178,5	15 506,3
Dovoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.5	9 812,2	10 900,2	11 950,1
Saldo (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.5	2 458,1	2 278,3	3 556,2

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Při příznivém cenovém vývoji výrobců mléčných výrobků v roce 2011, a to i při tlaku obchodních řetězců nezvyšovat ceny, a dále při vyšším nákupu mléka ke zpracování a také změnách ve struktuře výroby obor zvýšil tržby za prodej VV a S. Současně však při růstu výkonové spotřeby, naopak klesl objem účetní přidané hodnoty, která vypovídá o snížení úrovně efektivnosti. Meziroční snížení zaměstnanosti se odrazilo v růstu produktivity práce. Významný indikátor konkurenceschopnosti - hrubý operační přebytek však meziročně klesl.

Další perspektiva oboru bude pod vlivem mlékárenství v EU a ve světě. Světová produkce mléka roste a také spotřeba mléčných výrobků a světový obchod s těmito výrobky. Zvyšuje se export mléčných výrobků ze zemí EU, což je v kontextu s jejich kvalitou i růstem světové populace.

Současný mlékárenský obor v ČR se jeví jako poměrně stabilizovaný, což se týká i obchodní bilance, u níž nejsou očekávány výrazné výkyvy. Sortimentní změny lze očekávat zejména u sýrů, mírné oživení by mělo nastat u jejich produkce pro další zpracování v potravinářství a v gastronomii. To se bude týkat i dalších mléčných výrobků a některé s dietetickým charakterem budou využity při gastroenterologických potížích a dále ve školním stravování apod.

Výrazné změny ve spotřebě mléčných výrobků nelze očekávat, ale účelné marketingové akce mohou poptávku povzbudit. Probíhající výrobní koncentrace zpracovatelů mléka by měla znamenat vyšší využití kapacit a posílení efektivnosti a konkurenceschopnosti.

CZ-NACE 10.6 - VÝROBA MLÝNSKÝCH A ŠKROBÁRENSKÝCH VÝROBKŮ

I. Charakteristika oboru

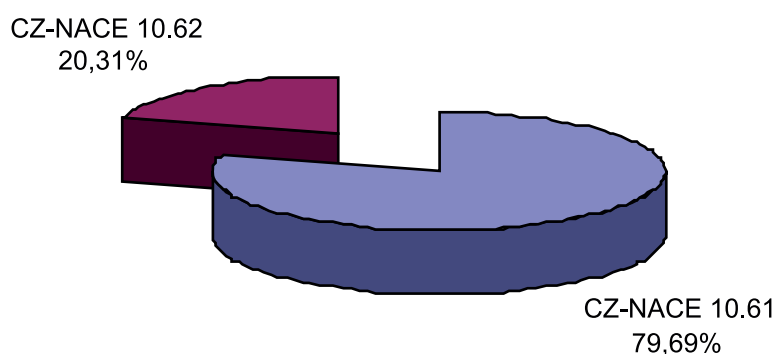
V systému CZ-NACE obor 10.6 - Výroba mlýnských a škrobářenských výrobků zahrnuje následující výrobní třídy:

10.61 - výroba mlýnských výrobků,

10.62 - výroba škrobářenských výrobků.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobních tříd/podtříd CZ-NACE 10.6 ukazuje graf I.

Graf I - Podíly výrobních tříd CZ-NACE 10.6 na tržbách za prodej VV a S v roce 2011

Pramen: ČSÚ - vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v b. c.

Výroba mlýnských výrobků CZ-NACE 10.61

Mlýnský průmysl patří v ČR k oborům s dlouhodobou tradicí. České mlýny zpracovávají především pšenici a žito, okrajově ječmen, kukuřici, oves, ostatní obiloviny a také luskoviny. Největší objemy zpracování zaznamenává pšenice přibližně 1 200 tis. t, druhé místo patří mletí žita přibližně 90 tis. tun. V marketingovém roce 2011/2012 se zvýšil objem zpracované pšenice, klesl objem zpracování žita, ale zvýšilo se zpracování ostatních obilovin. V roce 2011 bylo v provozu 49 provozoven.

Tabulka I - Spotřeba obilovin pro výrobu potravin (kromě rýže)

Ukazatel	MJ	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Domácí spotřeba obilovin celkem	tis. t	5 527,1	5 699,5	5 833,0	5 388,0	5 480,0	5 526,0
z toho potravin	tis. t	1 907,0	1 997,0	1 987,0	2 045,0	2 101,0	2 224,0

Pozn. *) odhad

Pramen: ČSÚ, MZe, ÚZEI

Výroba škrobářenských výrobků CZ-NACE 10.62

Výroba bramborového a pšeničného škrobu má dlouholetou domácí tradici. Po vstupu ČR do EU je výroba bramborového škrobu v rámci Společné zemědělské politiky limitována přidělenou národní kvótou 33 660 tun bramborového škrobu. Výroba pšeničného škrobu není v rámci SZP EU podporována ani množstevně limitována.

V marketingovém roce 2011/12 se plocha brambor na výrobu škrobu v ČR meziročně snížila o 25,2 % ze 4 151 ha na 3 104 ha. Bylo dosaženo průměrného výnosu 47,8 t/ha, který představoval 152,2 % skutečnosti roku 2010. Na vyrobení 30,6 tis. t škrobu bylo zpracováno 148,4 tis. t brambor. Škrobnatost brambor vzhledem k roku 2010 klesla o 3,3 % na 17,6 %. Výnos škrobu z hektaru byl v průměru 9,84 t.

Tabulka 2 - Výroba bramborového škrobu v ČR

Firma	Zpracováno brambor v r. 2011 (t)	Množství nakoupeného škrobu v r. 2011* (t)
LYCKEBY AMYLEX, a. s.	85 105	17 212
Škrobárny Pelhřimov, a. s.	56 381	11 857
Amylex Radešinská Svatka s. r. o.	6 955	1 483
Celkem	148 441	30 552

Pozn. *) nakoupený = vyrobený škrob podle pravidel EU

Výroba pšeničného škrobu byla v roce 2011 realizována 3 společnostmi, a to Amylon, a. s., Krnovská škrobárna, s. r. o. a Škrobárny Pelhřimov, a. s. Bylo zpracováno 51 756 tun pšenice a vyrobeno 19 169 tun škrobu.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru Výroba mlýnských a škrobářenských výrobků se u tržeb v roce 2011 nezměnila. Podíl CZ-NACE 10.6 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 3,5 % (shodně jako v roce 2010). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru vykazuje od roku 2007 klesající trend. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně snížil a činí 2,8 %. Účetní přidaná hodnota v roce 2011 v porovnání s rokem 2010 se u oboru snížila o 4,3 %. Podíl hodnoceného oboru v tomto indikátoru na odvětví CZ-NACE 10 meziročně klesl na 3,2 %.

3. Hlavní ekonomické ukazatele**3.1 Cenový vývoj**

Ceny průmyslových výrobců mlýnských a škrobářenských výrobků meziročně vzrostly o 30,2 %. Tento vývoj byl především důsledkem vzestupu cen v obilní vertikále.

Tabulka 3 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Mlýnské a škrob.výrobky	10.6	120,9	79,5	93,6	130,2

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 4 je patrný meziroční nárůst počtu podniků o jeden. Za hodnocený rok 2011 to bylo 150 subjektů.

Tabulka 4 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.6	145	147	147	152	169	149	150
meziroční index	x	101,4	100,0	103,4	111,2	88,2	100,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 5 se v hodnoceném roce 2011 při růstu cen průmyslových výrobců zvýšily o 6 %. U účetní přidané hodnoty při zvýšení výkonové spotřeby nastal meziroční pokles o 4,3 % (tabulka 6). Vývoj počtu zaměstnaných osob i v roce 2011 pokračoval v sestupném trendu, jak ukazuje tabulka 7.

Tabulka 5 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.6	9 328 288	9 186 645	10 338 722	11 067 434	8 027 495	7 420 162	7 868 871
meziroční index	x	98,5	112,5	107,0	72,5	92,4	106,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 6 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.6	1 830 391	1 818 377	1 975 504	2 230 742	2 084 978	1 833 105	1 754 758
meziroční index	x	99,3	108,6	112,9	93,5	87,9	95,7

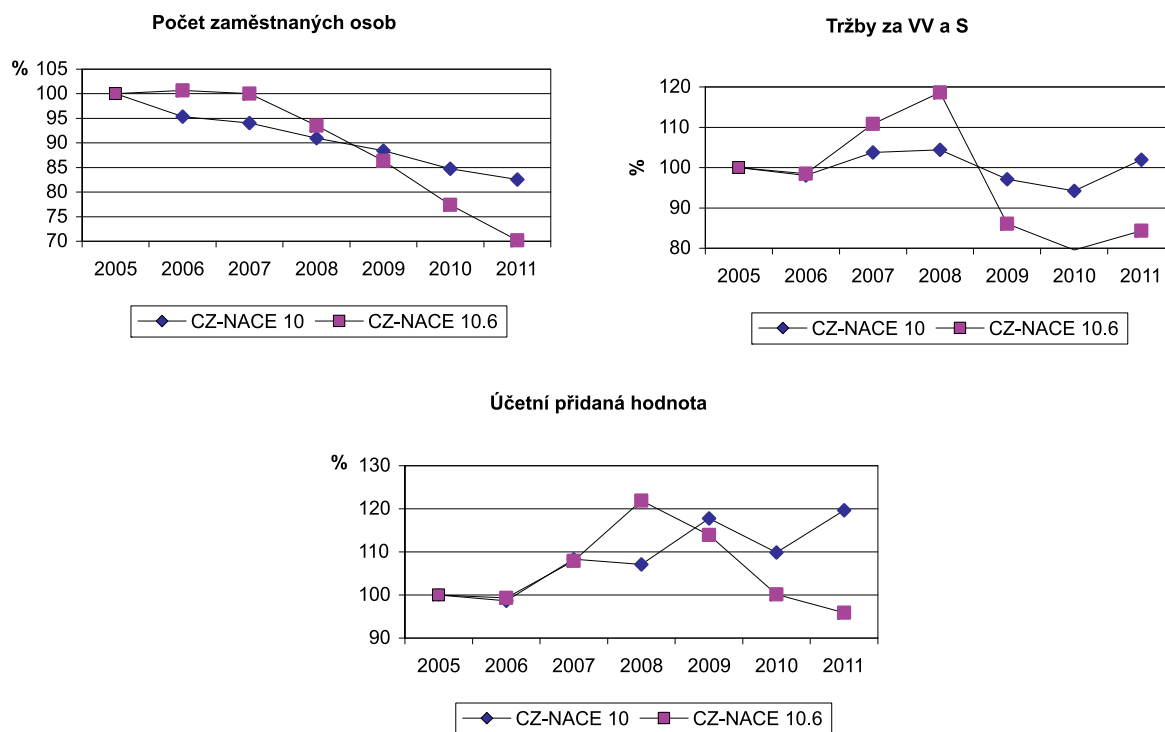
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 7 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.6	3 644	3 668	3 645	3 407	3 147	2 821	2 557
meziroční index	x	100,7	99,4	93,5	92,4	89,6	90,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.6 za léta 2005-2011 a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravin a nápojů CZ-NACE 10 jsou zachyceny v grafu 2. Ilustruje dlouhodobý trend poklesu zaměstnanosti a trvalý pokles účetní přidané hodnoty u hodnoceného oboru na rozdíl od vývoje v rámci celého odvětví.

Graf 2 -Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

S poklesem počtu zaměstnaných osob v hodnoceném oboru, klesaly i osobní náklady v b.c. (tabulka 8).

Tabulka 8 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.6	1 027 764	1 092 228	1 168 679	1 220 290	1 146 293	1 097 485	968 546
meziroční index	x	106,3	107,0	104,4	93,9	95,7	88,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 9, produktivita práce z účetní přidané hodnoty u hodnoceného oboru v letech 2007 - 2011 měla rostoucí trend (s výjimkou roku 2010). Vzestupný trend u produktivity práce oboru vyplývá z trvalého poklesu zaměstnanosti.

Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 10 vykazuje kolísavý trend. V hodnoceném roce se hrubý operační přebytek meziročně zvýšil o 6,9 %, což je pro obor z hlediska jeho dalšího rozvoje pozitivní.

Tabulka 9 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2005 - 2011 (Kč/zam.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.6	502 266	495 754	541 905	654 693	662 494	649 856	686 199
meziroční index	x	98,7	109,3	120,8	101,2	98,1	105,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

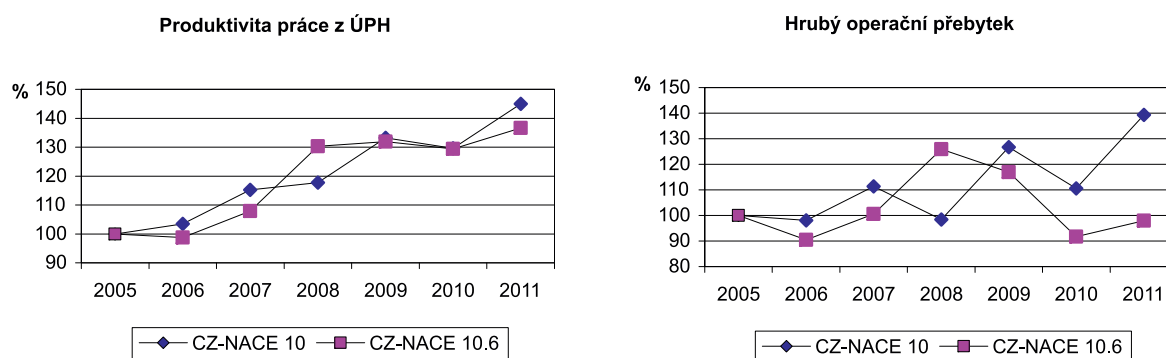
Tabulka 10 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.6	802 627	726 149	806 825	1 010 452	938 685	735 620	786 212
meziroční index	x	90,5	111,1	125,2	92,9	78,4	106,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku hodnoceného oboru s odvětvím CZ-NACE 10 v letech 2005-2011. Vzhledem k tomu, že jde o ukazatele charakterizující konkurenceschopnost oboru lze považovat příznivý vývoj u produktivity práce za pozitivní trend. U hrubého operačního přebytku je pozitivní, že po snížení v roce 2009 a 2010 došlo v roce 2011 ke zlepšení tohoto ukazatele.

Graf 3 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba oboru zachycená v tabulce 11 se po propadu v roce 2009 a 2010 navrátila k růstu.

Tabulka 11 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.6	7 713 678	7 710 238	9 045 345	9 485 778	6 531 648	6 165 060	6 584 191
meziroční index	x	100,0	117,3	104,9	68,9	94,4	106,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.6, jak je zřejmé z tabulky 12 vykazuje v celém období 2009 - 2011 záporné obchodní saldo. V roce 2011 došlo ke zhoršení záporného salda na nejvyšší hodnotu -2 481,9 mil. Kč.

Tabulka 12 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.6 v b.c. v letech 2009 - 2011

Vývoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.6	2 102,0	2 285,1	2 753,4
Dovoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.6	4 307,1	4 312,3	5 235,3
Saldo (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.6	-2 205,1	-2 027,2	-2 481,9

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Vývoj hodnocené agregace oboru Výroba mlýnských a škrobářenských výrobků (CZ-NACE 10.6) v roce 2011 v porovnání s rokem 2010 vykazuje zlepšení především v produktivitě práce a hrubém operačním přebytku, naopak došlo ke zhoršení účetní přidané hodnoty v b.c. a k prohloubení záporné obchodní bilance.

Mlýnská výroba je silně závislá na cenách vstupních surovin a na kvalitě vstupní suroviny. Problémem jsou nerovnoměrné finanční a technické možnosti, které nedovolují zajistit si dostatečné zásoby pro vyrovnání výkyvů na trhu.

Je potřebné pokračovat v rozšiřování výrobků s vyšší přidanou hodnotou a zaměřit se na inovace. Příležitostí pro obor je vstupovat na nové trhy a také využívat dotační programy.

Výroba škrobu - je především určována pravidly SZP EU, přičemž v roce 2012 dojde k ukončení systému kvót. Rok 2011 byl charakteristický poklesem produkční ploch brambor pro výrobu škrobu, vyšším hektarovým výnosem a nízkou průměrnou škrobnatostí.

Rizikem pro výrobu škrobu z brambor je neochota dodavatelů suroviny (zemědělců), kvůli konkurenci méně náročnějších a rentabilnějších plodin, než je pěstování brambor pro výrobu škrobu.

CZ-NACE 10.7 - VÝROBA PEKAŘSKÝCH, CUKRÁŘSKÝCH A JINÝCH MOUČNÝCH VÝROBKŮ

I. Charakteristika oboru

V systému CZ-NACE obor 10.7 - Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků zahrnuje následující výrokové třídy:

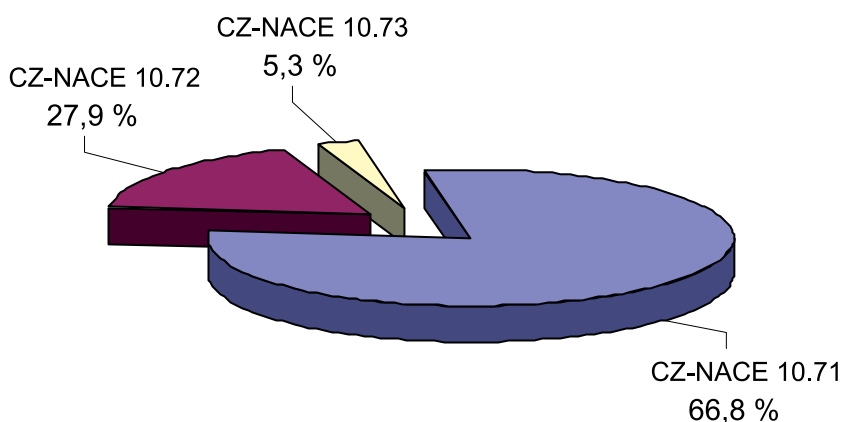
10.71 - Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých,

10.72 - Výroba sucharů a sušenek; výroba trvanlivých cukrářských výrobků,

10.73 - Výroba makaronů, nudlů, kuskusu a podobných moučných výrobků.

Podíly jednotlivých výrob (měřeno tržbami za prodej VV a S v b. c. (podniky s 50 a více zaměstnanci) v roce 2011 uvádí graf I.

Graf I - Podíly výrob CZ-NACE 10.7 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2011

Pozn.: údaje v b. c.

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Zájmovou organizací oboru je Podnikatelský svaz pekařů a cukrářů v ČR. Pekárny, resp. cukrárny zastupují i některá další sdružení.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Podíl hodnocené výroby na tržbách za prodej VV a S v b. c. na Výrobě potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) v roce 2011 se meziročně zvýšil o 0,4 p. b. na 14,1 %, avšak na účetní přidané hodnotě o 0,9 p. b. snížil na 22,3 % a na zaměstnanosti opět zvýšil o 0,3 p. b. na 35,0 %. V rámci odvětví Výroby potravinářských výrobků CZ-NACE-10 si tato poměrně rozsáhlá skupina výrob i nadále udržuje první místo z hlediska podílu na zaměstnanosti.

Do hodnoceného oboru také spadá největší počet podnikatelských subjektů. V roce 2011 se obor CZ-NACE 10.7 podílel na podnikatelské bázi CZ-NACE 10 celkem 37,9 % subjektů. Zatímco v podílu na tržbách za VV a S, jak již bylo výše uvedeno se obor podílí 14,1 % a dosáhl podle odhadu v rámci odvětví čtvrté příčky.

Výroby v rámci oboru 10.7:

- **10.71** - Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých - je nejvýznamnější výrobou v tomto oboru. To vyplývá z charakteru výroby, která slouží pro denní zásobování a zahrnuje široký sortiment čerstvých výrobků. K největším společnostem stále patří United Bakeries, a. s. a Penam a. s. ze skupiny Agrofert. Dále v oboru působí řada pekáren kooperujících v obchodních seskupeních a řemeslná pekařství. Rozhodující objem produkce pečiva byl distribuován prostřednictvím nadnárodních obchodních řetězců.
- **10.72** - Výroba sucharů a sušenek; výroba trvanlivých cukrářských výrobků - je až na výjimky poměrně výrobně koncentrována. Nejvýznamnějším a největším výrobcem cukrovinek v ČR je Opavia-LU, s. r. o., jež je součástí světové potravinářské společnosti Kraft Foods.
- **10.73** - Výroba makaronů, nudlí, kuskusu a podobných moučných výrobků - představuje objemově nejmenší část výroby. V tomto oboru má rozhodující postavení Europasta SE (Středoevropský výrobce těstovin, jež je v současné době největším dodavatelem těstovin v ČR, Maďarsku, Polsku a Slovensku; je tvořen divizemi Adriana, Bratři Zátkové, TERO Rosice a dceřinou obchodní společností působící na slovenské trhu - Ideál Slovakia s.r.o.).

3. Hlavní ekonomické ukazatele**3.1 Cenový vývoj**

Index cen průmyslových výrobců hodnocených výrobků (tabulka 1) vykazuje kolísavý trend. Uvedený trend je významně ovlivňován cenami zpracovatelů (tj. cenami v obilní vertikále - obiloviny, mouka) a tlakem tržních řetězců.

Po zvýšení cen výrobců pekařských výrobků a těstovin v roce 2008 následoval v letech 2009 a 2010 jejich výrazný pokles. V roce 2011 pak byl v kontextu s cenami v obilní vertikále dosažen v posledně uvedeném roce výrazný cenový růst u těchto výrobců.

Tabulka 1 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Pekařské výrobky a těst.	10.7	112,6	94,7	93,9	117,8

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

CZ-NACE 10.7 v rámci odvětví CZ-NACE 10 je charakterizován širokou podnikatelskou bází. V tomto oboru je také vysoký podíl počtu MSP na struktuře potravinářského průmyslu. Z tabulky 2 je však zřejmé i meziroční kolísání počtu podniků. V roce 2010 nastala výrazná redukce počtu subjektů, ale podle odhadu se jejich počet v hodnoceném roce 2011 zhruba vrátil na úroveň roku 2008, tj. období před hospodářskou krizí.

Tabulka 2 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.7	2 777	2 711	2 666	2 662	2 875	2 479	2 628

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S u CZ-NACE 10.7 byly v letech 2009 a 2010 poznamenány ekonomickou krizí. V roce 2011 vykázal uvedený produkční indikátor obdobný trend jako CZ- NACE 10, tedy oživení (tabulka 3). Srovnatelný vývoj je patrný i u účetní přidané hodnoty (tabulka 4) s tím rozdílem, že u tohoto indikátoru se v hodnoceném roce nepodařilo dosáhnout růstu, a to s ohledem na zvýšení výkonové spotřeby v kontextu s růstem cen vstupů. Vývoj zaměstnanosti u sledovaného oboru vykazuje v hodnocených letech trvale sestupný trend (tabulka 5).

Tabulka 3 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.7	32 419 589	31 273 425	33 810 206	35 552 590	31 501 753	30 188 866	32 214 236
meziroční index	x	96,5	108,1	105,2	88,7	95,8	106,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 4 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.7	12 048 099	11 650 149	12 224 281	13 038 622	12 806 140	12 196 579	12 162 798
meziroční index	x	96,7	104,9	106,7	98,2	95,2	99,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

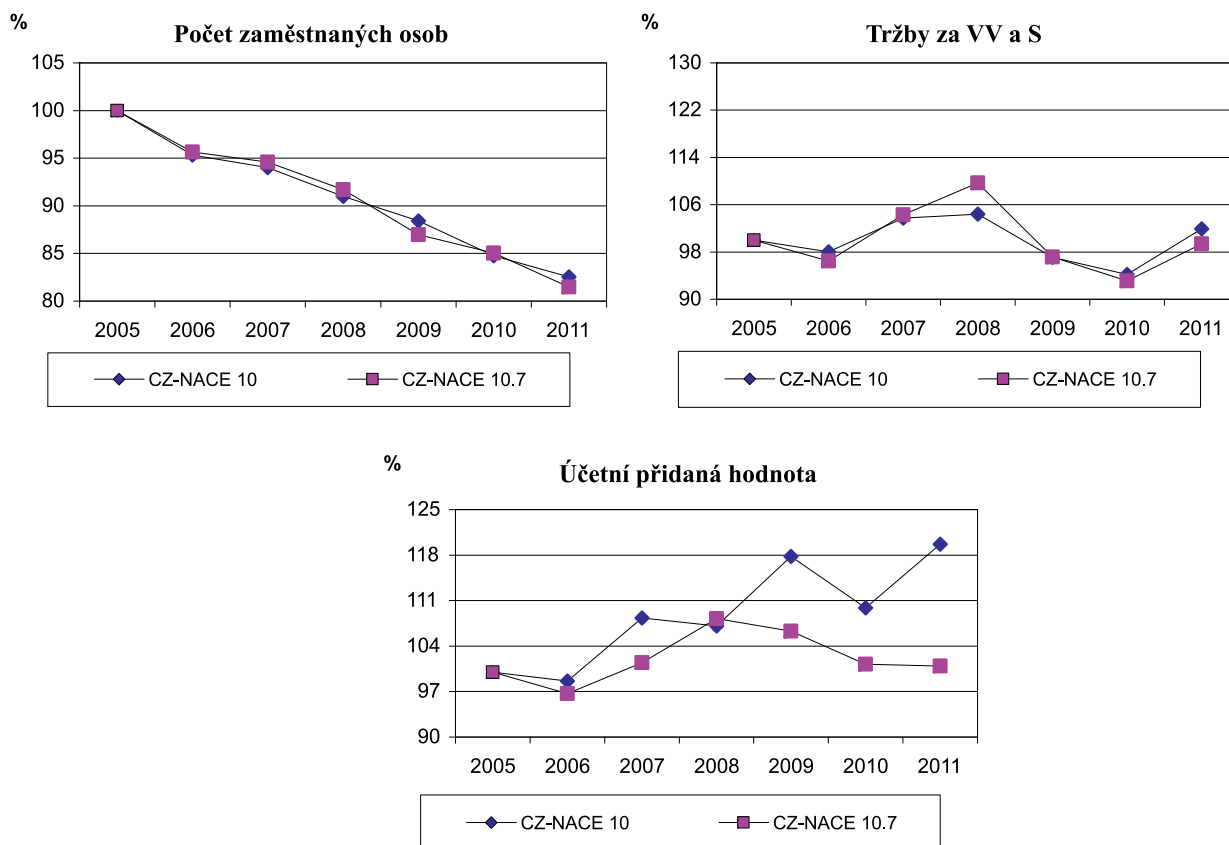
Tabulka 5 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 0.7	38 754	37 063	36 661	35 531	33 705	32 962	31 577
meziroční index	x	97,1	98,9	96,9	94,9	97,8	95,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik u CZ-NACE 10.7 v b.c., v letech 2005-2011 v porovnání s odvětvím CZ-NACE 10 ilustruje graf 2. Trendy u hodnoceného oboru 10.7 u těchto charakteristik, s určitou diferencí u účetní přidané hodnoty, jsou zhruba obdobné.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Osobní náklady (tabulka 6) vykazují u hodnoceného oboru v jednotlivých letech výkyvy. Odhadovaný objem u této veličiny v roce 2011 představuje nejnižší hodnotu v rámci sledovaných let, kdy však také zaměstnanost byla nejnižší.

Tabulka 6 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.7	8 039 160	7 984 630	8 557 056	9 010 502	8 471 136	8 358 427	7 841 172
meziroční index		99,3	107,2	105,3	94,0	98,7	93,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

V hodnocených letech 2005 - 2011 rostla u CZ-NACE 10.7 produktivita práce z účetní přidané hodnoty s výjimkou roku 2010, kdy výrazně poklesla úroveň u posledně zmíněného indikátoru. (tabulka 7). Hrubý operační příspěvek u tohoto oboru v rámci hodnocených let zaznamenal poměrně značné výkyvy (tabulka 8), což je v kontextu s kolísáním objemu účetní přidané hodnoty i ukazatele osobních nákladů.

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2005 - 2011 (Kč/zam.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.7	310 886	314 335	333 442	366 968	379 946	370 019	385 176
meziroční index	x	101,1	106,1	110,1	103,5	97,4	104,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

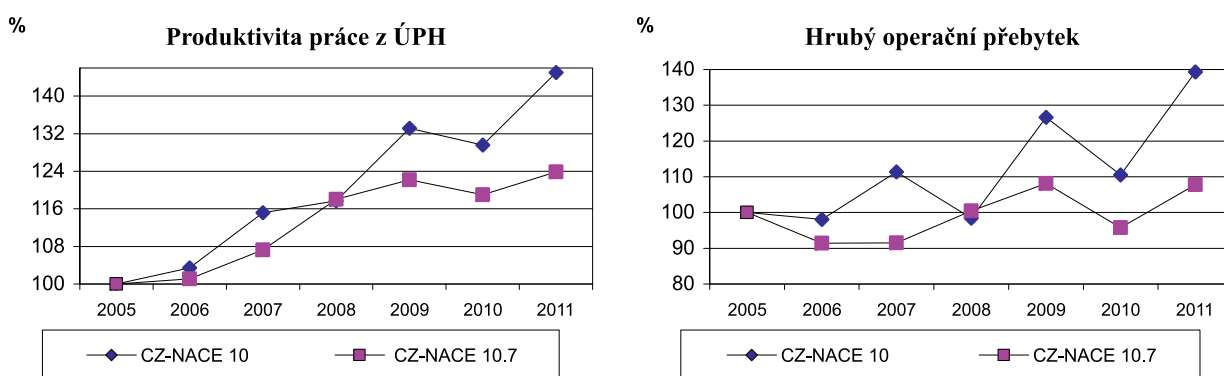
Tabulka 8 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.7	4 008 939	3 665 519	3 667 225	4 028 120	4 335 004	3 838 151	4 321 627
meziroční index	x	98,1	113,6	88,4	128,7	87,3	126,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku CZ-NACE 10.7 s odvětvím CZ-NACE 10 v letech 2005-2011 uvádí graf 3. Z něj je patrné, že vývoj hodnoceného oboru v použitých ukazatelích konkurenceschopnosti je zhruba obdobný, jako u odvětví.

Graf 3 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Na objem výkonové spotřeby zejména u sledovaného oboru velmi nepříznivě působí rostoucí ceny pořizovaných vstupů na produkci (mouka, suroviny, energie, pohonné hmoty). V roce 2011 tento indikátor zaznamenal růst o 6,0 % na 22,8 mil. Kč. Odhadovaný objem této spotřeby není však v hodnocených letech nejvyšší. Tou byla hodnota v roce 2008 (tabulka 9).

Tabulka 9 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.7	22 459 135	21 952 387	24 352 136	25 235 146	21 280 612	20 796 549	22 793 925
meziroční index	x	96,8	107,8	101,8	88,5	98,4	106,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Záporná bilance zahraničního obchodu s pekařskými, cukrářskými a jinými moučnými výrobky se v roce 2011 dále zhoršila, a to při výrazném meziročním růstu vývozu, tak zejména importu (tabulka 10).

Tabulka 10 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.7 v b.c. v letech 2009 - 2011

Vývoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.7	4 195,8	4 805,4	5 469,8
Dovoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.7	6 246,7	6 558,1	7 621,7
Saldo (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.7	-2 050,9	-1 752,7	-2 151,9

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Obdobně jako u odvětví, nastalo u hodnoceného oboru CZ-NACE 10.7 v roce 2011 oživení, měřeno tržbami za prodej VV a S v b. c., což je v kontextu s růstem cen výrobců. U ukazatele účetní přidané hodnoty jde spíše o stagnaci. Zaměstnanost v hodnoceném oboru ve sledovaných letech 2005 - 2011 postupně klesala. Tento pokles však na úrovni oboru umožnil zvýšení produktivity práce. Meziroční růst v roce 2011 zaznamenal i hrubý operační přírůstek, což vytváří předpoklady pro další investování. To by se mělo týkat pořizování nových technologií, zvyšování kvality a rozšiřování sortimentu produktů. Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky budou i nadále důležitou součástí spotřebního koše. Poptávka je zejména po čerstvém pečivu a dalších kvalitních výrobcích, a to zejména těch, které jsou v nízkých cenových hladinách.

V zájmu plně informovat spotřebitele probíhaly v roce 2011 legislativní práce směřující k novele vyhlášky č. 333/1997 Sb., již je vyhláška č. 182/2012 Sb., která nabyla účinnosti 1. srpna 2012 a odlišuje čerstvé výrobky od výrobků ze zmrazených polotovarů a v tomto směru se mění, resp. zavádí jejich označování.

V následujících letech se od výrobců, v návaznosti na výzkum a vývoj, očekává hledání nejvhodnějšího surovinového složení pekařských a cukrářských výrobků, zdokonalování technologických procesů, ale i způsobů, resp. forem zvýšení vizuální atraktivity, a tím i prodejnosti těchto výrobků. Přínosem pro regiony bude i v budoucnu je poměrně široká podnikatelská báze oboru, která se významně podílí na zaměstnanosti po celém území ČR.

CZ-NACE 10.8 - VÝROBA OSTATNÍCH POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ

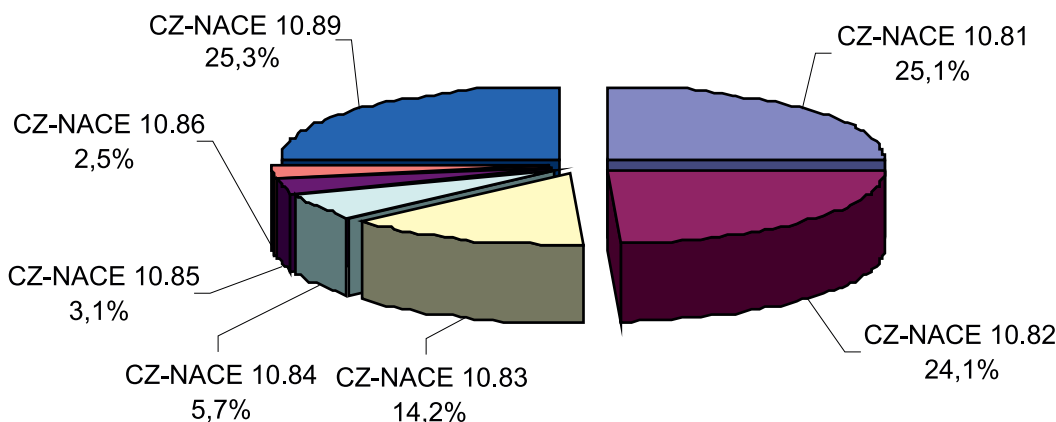
I. Charakteristika oboru

V systému CZ-NACE obor 10.8 - Výroba ostatních potravinářských výrobků zahrnuje následující výrobní třídy:

- 10.81** - výroba cukru,
- 10.82** - výroba kaka, čokolády a cukrovinek,
- 10.83** - zpracování čaje a kávy,
- 10.84** - výroba koření a aromatických výtažků,
- 10.85** - výroba hotových pokrmů,
- 10.86** - výroba homogenizovaných potravinářských přípravků a dietních potravin,
- 10.89** - výroba ostatních potravinářských výrobků jinde neuvedených.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobních tříd CZ-NACE 10.8 ukazuje graf I.

Graf I - Podíly výrobních tříd CZ-NACE 10.8 na tržbách za prodej VV a S v roce 2011

Pramen: ČSÚ - vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v b. c.

Nejvýznamnější podíl na tržbách CZ-NACE 10.8 představuje výroba ostatních potravinářských výrobků jinde neuvedených (CZ-NACE 10.89), kam patří např. výroba potravinových doplňků, výroba rychle se kazících hotových potravin, výroba náhražek mléka a sýrů atd.

Výroba cukru - CZ-NACE 10.81 je v podílu na tržbách druhou největší výrobou v rámci CZ-NACE 10.8 s podílem 25,1 %. Celková výroba bílého cukru ČR v roce 2011/12 dosáhla množství 615,4 tis. t, z toho 51 tis. t cukru bylo vyrobeno mimo ČR. Výroba bílého cukru vyrobeného v ČR se zvýšila o 30,4 % na 564,4 tis. t a byla ve srovnání se skutečností roku 2010/11 (432,8 tis. t) nejvyšší od roku 2007/08 stejně jako dosažený hektarový výnos cukrové řepy 71,3 t/ha představující nárůst o 20,1 % skutečnosti roku 2010/11. Výnos polarizačního cukru dosáhl 12,3 t/ha (meziroční růst o 24,9 %) a výnos bílého cukru 11,3 t/ha (meziroční růst o 28 %). Cukernatost řepy v ČR v průměru dosáhla v roce 2011/12 hodnoty 17,32 % (16,65 % v roce 2010/11).

Do cukrovarnické kampaně v roce 2011/12 vstoupily společnosti Tereos TTD, a. s. (kvóta 209 tis. t), Moravskoslezské cukrovary, a. s. (kvóta 94 tis. t), Cukrovar Vrbátky, a. s. (kvóta 22 tis. t), Litovelská cukrovarna, a. s. (kvóta 23 tis. t) a Hanácká potravinářská společnost, s. r. o. (kvóta 25 tis. t).

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru Výroba ostatních potravinářských výrobků se v roce 2011 v některých charakteristikách posílila. Podíl CZ-NACE 10.6 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 21,2 % (v roce 2010 tento podíl činil také 21,2 %). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru v roce 2011 vzrostl. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně snížil o 1,1 % a činí 17,9 %. Účetní přidaná hodnota v roce 2011 v porovnání s rokem 2010 se u oboru zvýšila o 22 %. Podíl hodnoceného oboru v tomto indikátoru na odvětví CZ-NACE 10 meziročně vzrostl na 27,7 % tj. zvýšení o 3 p. b.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Index cen průmyslových výrobců ostatních potravinářských výrobků, který zahrnuje široké spektrum těchto výrobků meziročně vzrostl o 6,6 %.

Tabulka 1 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Ostatní potraviny	10.8	99,2	100,7	96,5	106,6

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je patrný trend růstu počtu podniků v oboru. Za hodnocený rok 2011 to bylo 1 893 subjektů tj. meziroční nárůst o 10,3 %. Tento vývoj v posledních třech letech koresponduje také s vývojem počtu podniků u Výroby potravinářských výrobků celkem.

Tabulka 2 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.8	914	930	992	1 033	1 198	1 716	1 893
meziroční index	x	101,8	106,7	104,1	116,0	143,2	110,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 mají od roku 2007 rostoucí tendenci. V hodnoceném roce 2011 se meziročně zvýšily o 8,5 %. Účetní přidaná hodnota (tabulka č. 4) meziročně vzrostla o 22 %. Vývoj počtu zaměstnaných osob po malém snížení v roce 2008 a 2010 zaznamenal růst, jak ukazuje tabulka 5.

Tabulka 3 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.8	38 323 869	37 937 928	38 860 269	42 598 525	44 379 830	44 542 858	48 314 217
meziroční index	x	99,0	102,4	109,6	104,2	100,4	108,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 4 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.8	9 720 272	10 130 182	11 430 651	11 978 865	12 803 926	12 381 678	15 104 969
meziroční index	x	104,2	112,8	104,8	106,9	96,7	122,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

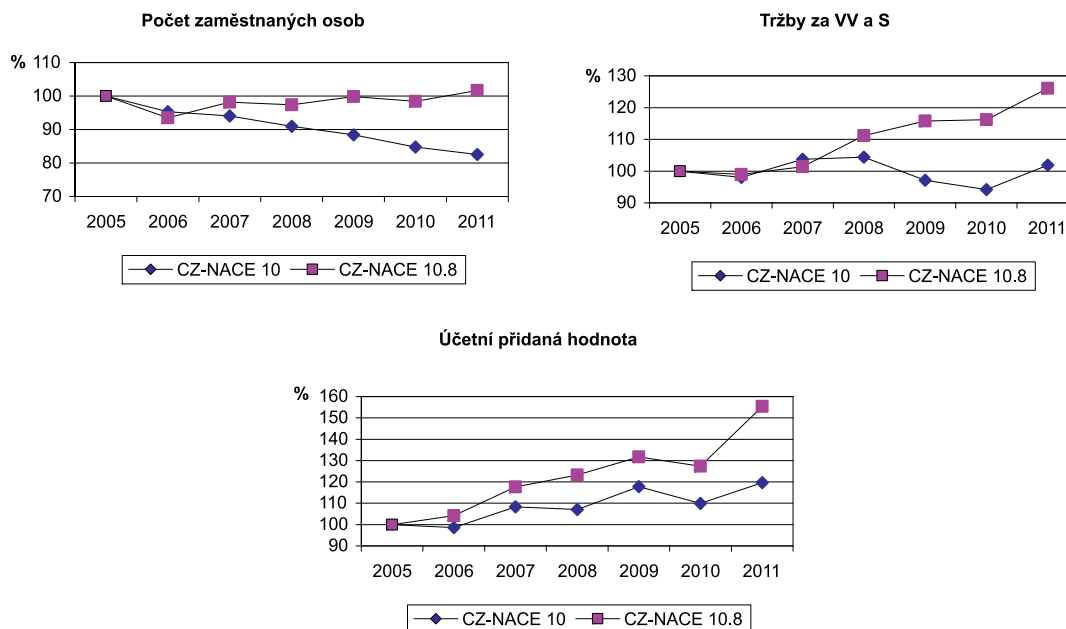
Tabulka 5 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.8	15 836	14 809	15 542	15 423	15 806	15 584	16 106
meziroční index	x	93,5	104,9	99,2	102,5	98,6	103,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.8 za léta 2005-2011 a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravin a nápojů CZ-NACE 10 jsou zachyceny v grafu 2, který ilustruje trendy u jednotlivých ukazatelů.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Osobní náklady v b. c. po poklesu v roce 2009 mají rostoucí tendenci (tabulka 6). V roce 2011 zaznamenaly meziroční nárůst o 4,7 %.

Tabulka 6 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.8	4 824 931	4 539 581	5 108 377	6 057 474	5 842 785	6 178 392	6 469 108
meziroční index	x	94,1	112,5	118,6	96,5	105,7	104,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 7, produktivita práce z přidané hodnoty u hodnoceného oboru v roce 2011 vzrostla o 18 %. Toto zlepšení bylo dosaženo výrazným růstem ÚPH, a to i při nárůstu počtu zaměstnanců.

Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 8 zaznamenal po poklesu v roce 2010 výrazný meziroční nárůst o 39,2 % (odhad), což je v kontextu se zvýšením ÚPH.

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2005 - 2011 (Kč/zam.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.8	613 790	684 067	735 487	776 711	810 093	794 499	937 841
meziroční index	x	111,4	107,5	105,6	104,3	98,1	118,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

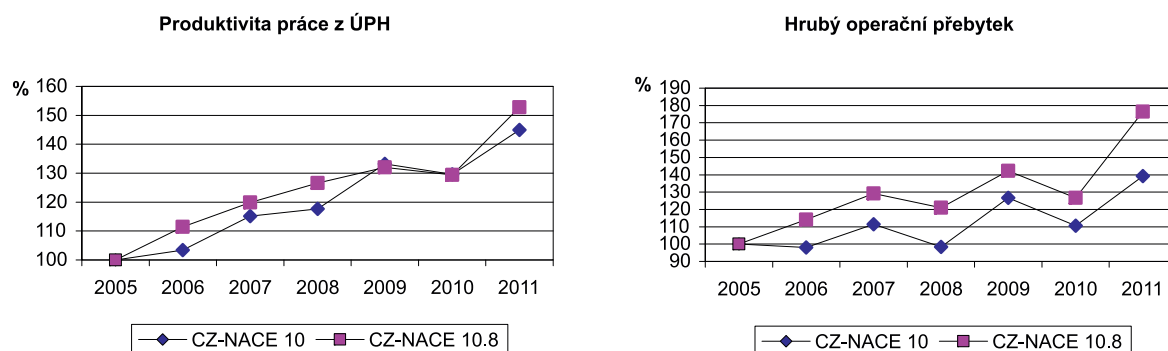
Tabulka 8 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.8	4 895 341	5 590 601	6 322 274	5 921 391	6 961 141	6 203 286	8 635 861
meziroční index	x	114,2	113,1	93,7	117,6	89,1	139,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku hodnoceného oboru s odvětvím CZ-NACE 10 v letech 2005-2011. U obou těchto ukazatelů je zřetelný nárůst hodnot (po jejich poklesu v roce 2010), jak u hodnoceného oboru, tak u odvětví CZ-NACE 10, to ukazuje na růst konkurenceschopnosti hodnocených výroby.

Graf 3 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba (tabulka 9) má od roku 2007 rostoucí trend. V roce 2011 vykázala meziroční nárůst o 5,4 %, což souvisí jak s růstem produkce, tak cen vstupů.

Tabulka 9 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.8	32 032 105	29 480 869	31 810 825	35 688 008	36 226 503	37 494 339	39 507 636
meziroční index	x	92,0	107,9	112,2	101,5	103,5	105,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.8, jak je zřejmé z tabulky 10 vykazuje v období 2009 - 2011 záporné obchodní saldo. V roce 2011 byla zaznamenána nejvyšší záporná hodnota -3 559,3 mil. Kč, při růstu vývozu, ale i dovozu.

Tabulka 10 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.8 v b.c. v letech 2009 - 2011

Vývoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.8	21 464,0	21 556,7	23 740,3
Dovoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.8	24 631,1	24 637,9	27 299,6
Saldo (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.8	-3 167,1	-3 081,2	-3 559,3

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

5. Shrnutí a perspektivy oboru

CZ - NACE 10.8 skládající se z rozmanitých výrobních tříd zaujímal v hodnoceném roce v rámci CZ-NACE 10 první místo v podílu na tržbách za prodej vlastních výrobků. Vykazuje veskrze pozitivní trendy u většiny rozhodujících ukazatelů.

Šancí pro obor je pronikat na nové trhy, být aktivní v inovacích a přizpůsobovat své produkty požadavkům zákazníků v neposlední řadě také nadále zvyšovat efektivitu výroby v zájmu růstu její konkurenceschopnosti.

CZ-NACE 10.9 - VÝROBA KRMIV

I. Charakteristika oboru

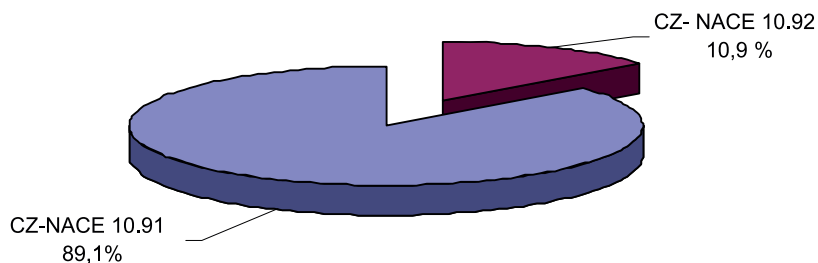
Obor CZ-NACE 10.9 - Výroba krmiv zahrnuje následující výrobkové třídy:

10.91 - Výroba průmyslových krmiv pro hospodářská zvířata,

10.92 - Výroba průmyslových krmiv pro zvířata v zájmovém chovu.

Podíl výše uvedených výrob v oboru CZ-NACE 10.9 na tržbách za prodej VV a S v roce 2011 je uveden v grafu I.

Graf I - Podíly oborů CZ-NACE 10 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2010

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v běžných cenách

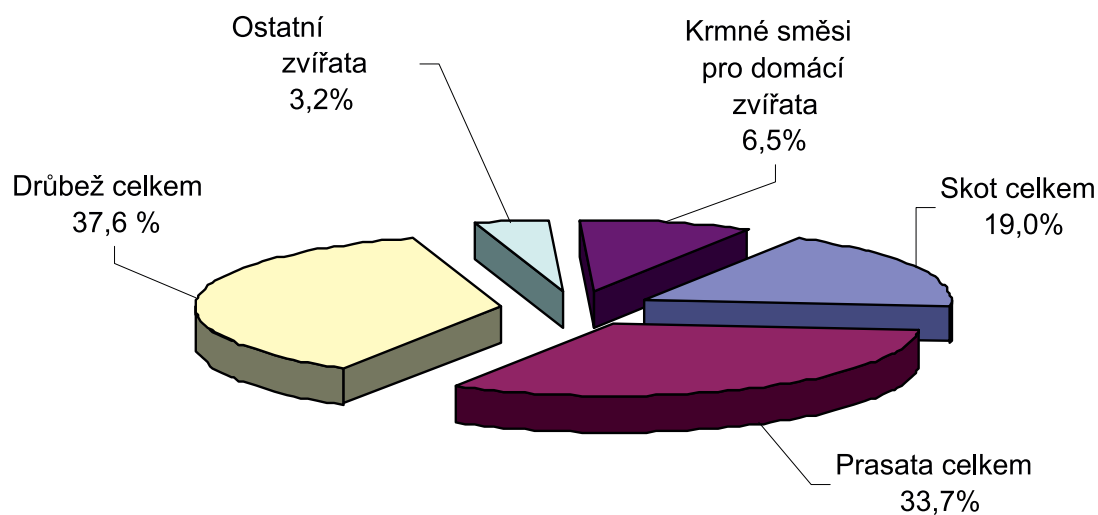
Objem výroby průmyslových krmných směsí (KS) celkem v ČR v roce 2011 podle MZe činil 2,4 mil. tun. Meziročně došlo k dalšímu poklesu výroby, a to o 14,4 %. Snížení výroby KS bylo zaznamenáno v uvedeném roce u výroby těchto směsí jak pro hospodářská a ostatní zvířata, kde objem činil 2,2 mil. tun, tak pro zvířata v zájmových chovech s objemem 0,2 mil. tun. Hlavní úbytek však nastal u výroby těchto směsí pro hospodářská a ostatní zvířata (tabulka I).

Tabulka 1 - Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (tuny)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Prasata celkem	1 344 610	1 199 391	1 243 014	1 268 147	1 093 191	929 194	935 197	795 558
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	1 139 937	990 246	1 066 798	1 051 171	917 460	751, 92	766 338	715 122
Určené pro vlastní spotřebu	204 673	209 145	176 216	216 976	175 731	177 602	168 841	80 436
Drůbež celkem	1 078 007	905 237	961 968	1 074 327	1 073 615	1 039 020	993 296	886 958
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	945 988	822 903	855 823	967 603	958 254	921 721	889 778	827 112
Určeno pro vlastní spotřebu	132 019	82 334	106 145	106 724	115 361	117 299	93 518	59 846
Skot celkem	521 643	541 532	544 719	547 957	535 885	502 475	469 118	447 894
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	442 105	456 392	450 744	462 411	445 814	415 320	383 675	371 596
Určeno pro vlastní spotřebu	79 538	85 140	93 975	85 546	90 071	87 155	85 442	76 298
Ostatní zvířata	96 232	84 808	89 040	112 015	95 767	106 499	88 959	74 777
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	95 100	84 175	88 405	111 342	91 730	106 250	88 577	74 278
Určené pro vlastní spotřebu	1 132	633	635	673	4 037	249	382	499
Celkem	3 040 492	2 730 968	2 838 741	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Položka "Ostatní zvířata" obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO.

Graf 2 - Struktura výroby krmných směsí v ČR v roce 2011

Pramen: Statistické zjišťování MZe - vlastní výpočty

K hlavním výrobcům průmyslových krmiv v ČR patří Zemědělské služby Dynín a.s., Lukrom Zlín a.s., De Heus a.s., ZZN Strakonice a.s. a dceřiné společnosti Arofert Holdingu - Navos Kroměříž a.s., ZZN Pelhřimov a.s., ZZN Polabí a.s., Obila Kutná Hora a.s., Cerea Pardubice a.s.

V roce 2011 byla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu KS vykázána ve výši 2 279 tis.tun a došlo tak k meziročnímu poklesu o 257 tis. tun (10,2 %).

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí byly z krmných surovin obiloviny (64,90 %). Obiloviny byly tvořeny z 54,94 % pšenicí, 22,15 % ječmenem, 17,58 % kukuřicí, 3,28 % žitem a triticales, 1,62 % ovsem a dále ostatními obilovinami, jejichž podíl je jen 0,43 %.

U obilovin byl však v porovnání s rokem 2010 zaznamenán pokles celkové spotřeby k výrobě krmných směsí o 179 tis.tun (10,8 %). Ze spotřeby obilovin k výrobě krmných směsí klesly meziročně - pšenice o 8,0 %, ječmen o 22,0 %, oves o 10,9 %, žito a triticales o 13,9 %, kukuřice o 2,0 % a ostatní o 11,6 %.

Pokles oproti roku 2010 byl zjištěn i u luštěnin o 932 tun (9,4 %), u mlýnských krmných surovin o 4 557 tun (3,9 %) a u sušeného pivovarského mláta o 1 453 tun (11,6 %).

Pokles byl zjištěn taktéž u krmných surovin z olejnatých semen a sice o 54 165 tun (11,0 %), u ostatních produktů potravinářského průmyslu byl však nárůst o 1 758 tun (7,9 %). U krmných surovin živočišného původu nastal pokles o 8 548 tun (12,7 %), který byl i u úsušků z pícnin o 144 tun (1,2 %), u minerálních krmiv o 18 172 tun (19,9 %) a u ostatních krmných surovin zvýšení činilo 8 694 tun (14,5%).

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí meziročně vzrostla v roce 2011 o 327 tun (1,8 %). Výrazně se také zvýšila spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí o 11 940 tun (94,5 %).

2. Pozice oboru v rámci odvětví

Podle odhadu, posuzovaný obor CZ-NACE 10.9 se v rámci odvětví Výroby potravinářských výrobků CZ-NACE 10 v roce 2011 podílel na tržbách za prodej VV a S v b. c. 15,8 % a na účetní přidané hodnotě až 17,0 %. V porovnání s rokem 2010 nastalo zlepšení pozice hodnoceného oboru. Z hlediska počtu zaměstnanců, podíl v oborové struktuře činil 5,9 %, při výraznější meziroční dynamice snížení zaměstnanosti v oboru, v porovnání s odvětvím CZ-NACE 10 celkem.

3 Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Na výrazném vzestupu indexu cen výrobců průmyslových krmiv v roce 2011 se převážně podílely vyšší ceny komodit, které byly nejvýznamnějšími komoditami pro jejich výrobu. Jak ukazuje tabulka 1 cenový index výrobců CZ-NACE 10.9 dosáhl vyšší úrovně (115,0), než u potravinářských výrobků celkem (109,6).

Tabulka 2 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Průmyslová krmiva	10.9	119,8	82,8	98,1	115,0

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Počet podniků ve sledovaných letech u hodnoceného oboru měl vzrůstající trend (s výjimkou roku 2007) včetně roku 2011. Údaje o počtech podniků v letech 2005 - 2011 jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 3 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.9	245	253	249	262	309	393	434

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

I při poklesu výroby KS v hodnoceném roce 2011, ale růstu cen výrobců meziročně výrazně podle odhadu vzrostly tržby za prodej VV a S v b. c. (tabulka 4). U účetní přidané hodnoty (tabulka 5) je meziroční dynamika podle odhadu ještě výraznější, než u již zmíněného indikátoru tržeb. Vývoj zaměstnanosti, s výjimkou let 2007, resp. 2008, vykazuje u sledovaného oboru klesající trend a výraznější úbytek počtu zaměstnanců nastal v hodnoceném roce 2011 (tabulka 6).

Tabulka 4 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.9	18 414 576	17 947 711	21 500 305	23 666 802	26 217 024	26 204 708	35 847 322
meziroční index	x	97,5	119,8	110,1	110,8	100,0	136,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 5 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

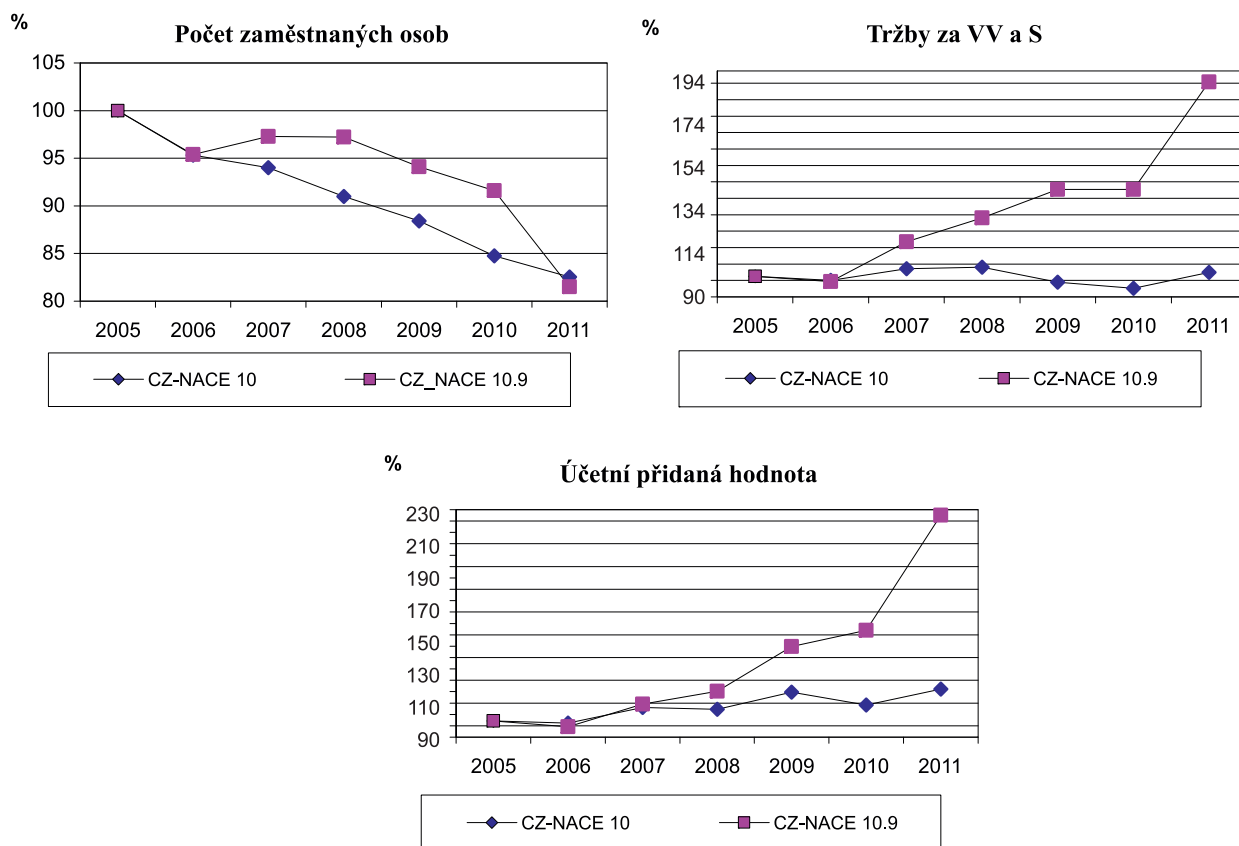
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.9	4 104 334	3 954 714	4 526 866	4 856 731	5 986 701	6 393 393	9 303 067
meziroční index	x	96,3	114,5	107,3	123,3	106,8	145,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 6 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.9	6 488	6 188	6 311	6 308	6 106	5 943	5 288
meziroční index	x	95,4	102,0	100,0	96,8	97,3	89,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Graf 3 -Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Vývoj osobních nákladů zaznamenal v hodnocených letech vzestupný trend, který byl umožněn růstem výkonnosti, s výjimkou roku 2011, kdy byl zaznamenán pokles osobních nákladů (tabulka 7) v souvislosti s podstatným meziročním snížením zaměstnanosti v oboru.

Tabulka 7 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.9	2 018 858	2 053 169	2 234 117	2 498 455	2 767 940	2 905 732	2 614 580
meziroční index	x	101,7	108,8	111,8	110,8	105,0	90,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Produktivita práce z přidané hodnoty u hodnoceného oboru v letech 2005-2011 měla výrazně vzestupný trend. V hodnoceném roce 2011 došlo k nejvyšší meziroční dynamice růstu produktivity práce (tabulka 8), při poklesu zaměstnanců a vysokém odhadu přírůstku objemu účetní přidané hodnoty. Dynamickou tvorbu disponibilních zdrojů oboru v letech 2005-2011 potvrzuje vývoj objemu hrubého operačního přebytku (tabulka 9). Meziroční pokles hodnoty tohoto indikátoru byl zaznamenán pouze v roce 2006. Z příznivého trendu u sledovaného ukazatele vyplývá, že obor vytváří finanční zdroje pro zajištění investičních potřeb.

Tabulka 8 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč/zam.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.9	632 627	639 092	717 350	769 905	980 409	1 075 794	1 759 169
meziroční index	x	101,0	112,2	107,3	127,3	109,3	163,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

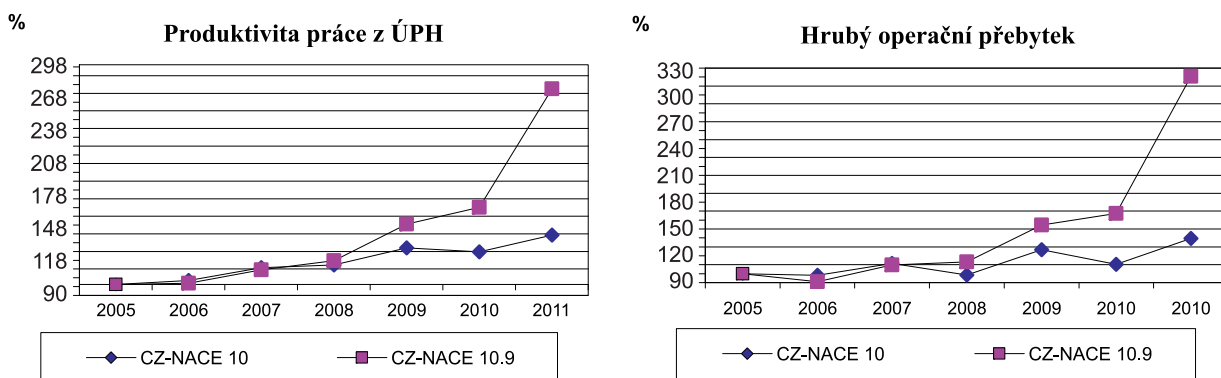
Tabulka 9 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.9	2 085 476	1 901 545	2 292 749	2 358 276	3 218 761	3 487 660	6 688 487
meziroční index	x	91,2	120,6	102,9	136,5	108,4	191,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti v letech 2005 až 2011 hodnoceného oboru v porovnání s vývojem za odvětví CZ-NACE 10 znázorňuje graf 4. Ukazuje, že obor oproti odvětví dosahuje především v roce 2011 výrazně dynamičtější trend.

Graf 4 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

V souvislosti s růstem tržeb za prodej VV a S docházelo i ke zvyšování objemu výkonové spotřeby oboru od roku 2007 (tabulka 10). V roce 2010 nastal pokles výkonové spotřeby, ale v roce 2011 při výrazném růstu zmíněného ukazatele tržeb se obdobně také zvýšila výkonová spotřeba oboru.

Tabulka 10 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 10.9	16 282 679	15 957 984	19 594 835	21 967 262	23 138 564	22 582 324	29 027 668
meziroční index	x	98,0	122,8	112,1	105,3	97,6	128,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Z tabulky 11 vyplývá, že zahraniční obchod s průmyslovými krmivými v letech 2009 až 2011 vykazoval záporné obchodní saldo. V hodnoceném roce 2011 byl zaznamenán výrazný meziroční vzestup exportu a toto nepříznivé obchodní saldo se podstatně snížilo.

Tabulka 11 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10 - 11 v b.c. v letech 2009 - 2011

Vývoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.9	2 736,3	3 545,9	4 430,2
Dovoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.9	4 062,2	4 403,9	4 599,8
Saldo (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA 10.9	-1 325,9	-858,0	-169,6

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Při poklesu výroby KS v hodnoceném roce 2011 se v tomto roce, v kontextu s růstem cen výrobců těchto krmiv, podle odhadu meziročně výrazně pozitivně změnila tržní a ekonomické výsledky oboru CZ-NACE 10.9. Též je přínosem, že ve zmíněném roce 2011, se podstatně snížilo záporné obchodní saldo oboru, což dokládá i posílení jeho konkurenceschopnosti. Obor, při příznivém ekonomickém vývoji si vytváří i prostředky pro další technologický a investiční rozvoj.

Z hlediska dalšího vývoje oboru lze očekávat pokračování strukturálních změn ve výrobě KS, a to jak z hlediska krmných surovin pro jejich výrobu, tak i pokud jde o jejich uvádění do oběhu podle zájmu odběratelů. Perspektiva oboru je spojena zejména s orientací na export KS, neboť se trvale zvyšuje poptávka v některých obchodních teritoriích včetně trhu EU.

III. CZ-NACE 11 - VÝROBA NÁPOJŮ

I. Charakteristika výroby

V systému CZ-NACE skupina 11 - Výroba nápojů zahrnuje následující výrobní třídy:

- 11.01** - Destilace, rektifikace a míchání lihovin,
- 11.02** - Výroba vína z vinných hroznů,
- 11.03** - Výroba jablečného vína a jiných ovocných vín,
- 11.04** - Výroba ostatních nedestilovaných kvašených nápojů,
- 11.05** - Výroba piva,
- 11.06** - Výroba sladu,
- 11.07** - Výroba nealkoholických nápojů; stáčení minerálních a ostatních vod do lahví.

Z nich významné jsou zejména:

Pivovarnictví

Výstav piva v ČR v roce 2011 podle údajů Českého svazu pivovarů a sladoven se meziročně zvýšil o 2,7 % (podle ČSÚ činil v roce 2010 objem produkce 17 mil. hl). Tím se změnil trend z posledních dvou let, kdy produkce piva klesala. Zejména se zvýšil výstav piva pro tuzemsko a mírný vzestup byl zaznamenán i u exportu z ČR. Na zvýšení dodávek piva pro tuzemský trh se podílely zejména obalové a výrobní inovace. Také se posiluje podíl spotřeby ležáků, především tzv. jedenáctek (podíl téměř 38 %) na úkor výčepních piv. Stále širší nabídka je u speciálních a v tuzemsku dosud neobvyklých piv. Dále pokračoval trend růstu výstavu nealkoholického piva. Meziročně se výrazně zvýšil objem piva v PET lahvích (5,8 %) a podíl piva v plechovkách též vzrostl (3,6 %). Ve skleněných lahvích se prodal největší podíl piva (44,0 %), zatímco sudového méně (podíl činil 43,3 %). Tyto změny nastávají v kontextu se změnami životního stylu, kdy poptávka se přesouvá z gastronomických zařízení - hostinců, do maloobchodu a do mini a restauračních pivovarů. V ČR je 138 pivovarů, které vaří méně než 10 tis. hl piva ročně. Produkce minipivovarů představuje zhruba 1 % z celkového výstavu piva. Na druhé straně k největším producentům piva patřil v roce 2011 Plzeňský prazdroj, a. s., dále následovaly Pivovary Staropramen, a. s., Heineken Česká republika, a. s., a Budějovický Budvar, n. p.

Sladařství

Sladovny v ČR vyrobily v roce 2011 více jak 520 tis. t sladu, což je meziročně více o 4,2 %. Z toho na obchodní sladovny připadá 76 % z celkové produkce a na pivovarské sladovny 24 %. Přes 97 % z objemu produkce tvoří český slad, zbývající podíl připadá na slad mnichovský, karamelový, diastický a na slad barevný a pšeničný. Růst produkce sladu je v kontextu s růstem výstavu piva a exportu. Žádoucí je zachovat dostatek plochy pro pěstování odrůd vhodných pro České pivo, které získalo CHZO. Největším producentem sladu v ČR jsou Sladovny Soufflet ČR a. s. a z pivovarských sladoven je největší Plzeňského Prazdroje.

Vinařství

Podle Registru ÚKZÚZ činila v roce 2011 rozloha vinic v ČR, obdobně jako v roce 2010, 19,6 tis. ha. V roce 2011 bylo vysázeno 295 ha vinic. V hodnoceném roce 2011 byly vinice poškozeny mrazy. Přesto objem sklizně v roce 2011 byl meziročně podstatně vyšší a činil podle ČSÚ zhruba 91 tis. tun hroznů. Zhruba polovina sklizně byla prodána zpracovatelům, z druhé poloviny bylo vyrobeno vlastní víno. Podíl modrých moštových hroznů na sklizni činil 36 %, pro růžové víno bylo využito 18 % modrých hroznů. Ze sklizně moštových hroznů bylo vyrobeno zhruba 650 tis. hl. vína, což představuje zhruba třetinu spotřeby vína v ČR. Ve spotřebě vína na obyvatele je v roce 2011 očekáván mírný nárůst na 20,0 l/obyv./rok (v roce 2010 činila 19,4 l/obyv./rok). Vinohradníci a vinaři v roce 2011 získali datace z národních zdrojů jak na určené aktivity (zavlažování, testování množitelského materiálu aj. částku 22 mil. Kč), tak na propagaci vína z MZe do Vinařského fondu (36 mil. Kč), ale i z prostředků EU (platby SAPS, v rámci SOT, HRDP) vč. PRV (cca 170 mil. Kč).

Mezi největší domácí výrobce vína v roce 2011 patřila skupina Bohemia Sekt, a. s., Moravské vinařské závody, Bzenec, s. r. o., PATRIA Kobyly, a. s., Templářské sklepy Čejkovice, Vinařské družstvo VINIUM, a. s., Velké Pavlovice, VINSELEKT Michlovský a. s., ZNOVÍN ZNOJMO, a. s., Vinné sklepy Valtice, a. s., České vinařské závody, a. s. a další společnosti.

Výroba lihovin

Výroba lihovin v ČR byla v posledních letech poznamenána z hlediska skladby oblibou spotřebitelů, která doznala změny jak v souvislosti se změnami životního stylu, tak z hlediska ekonomické situace. V zásadě, lze až na výjimky konstatovat, že zákazníci i v roce 2011 preferovali z finančních důvodů častěji levnější druhy a značky lihovin. Zájmy destilátérů a dalších navazujících výrobců hájí v ČR více zájmových organizací. Podle Unie výrobců a dovozců lihovin sdružující největší tuzemské producenty činí spotřeba čistého alkoholu v ČR přibližně 12 litrů (na osobu starší 15 let za rok). Významné pozice ve výrobě lihovin a destilátů zaujímaly v hodnoceném roce v ČR firmy STOCK Plzeň, a. s., Likérka GRANETTE, a. s., Rudolf Jelínek, a. s., Jan Becher - Karlovarská Becherovka, a. s., a Palírna u Zeleného stromu - Starorežná Prostějov, a. s. aj.

Výroba minerálních vod a nealkoholických nápojů

V roce 2011 bylo v ČR podle údajů Svazu minerálních vod vyrobeno 9 068 tis. hl přírodní minerální vody, ochucené minerální vody a léčivé minerální vody.

Odhad struktury spotřeby nealkoholických nápojů od roku 2004 uvádí tabulka 1 a odhad jejich spotřeby tabulka 2 a tabulka 3 (počítáno na osobu a rok).

Největší podíl na trhu minerálních vod v roce 2011 měla společnost Karlovarské minerální vody, a. s. a za ní následuje trojice dalších výrobců, a to Poděbradka, a. s., Karlovarská Korunní, s. r. o., ONDŘÁŠOVKA, a. s. a Hanácká kyselka, s. r. o. Dále k největším firmám ve výrobě nealkoholických nápojů patří Coca-Cola HBC ČR, s. r. o., Kofola, a. s. a PepsiCo CZ, s. r. o. Na výrobě nealkoholických nápojů (zejména limonád) se podílejí i některé pivovary, např. pivovar Černá Hora, a.s.

Tabulka 1 - Struktura spotřeby nealkoholických nápojů v ČR v letech 2004 - 2011 v mil. litrů

	Spotřeba							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
nealko. nápoje celkem	2 800	2 796	2 793	2 755	2 743	2 621	2 552	2 507
sycené nápoje	1 301	1 289	1 319	1 299	1 284	1 254	1 219	1 204
balené vody	888	912	894	886	842	765	700	672
sirupy	252	224	213	212	233	252	277	288
ovocné nápoje	156	126	103	95	125	112	121	130
ledové čaje	43	72	81	91	103	91	89	84
šťávy (džusy)	78	84	84	74	69	70	70	54
nektary	50	56	65	58	43	37	34	33
energetické nápoje	7	9	11	17	20	18	21	24
nápoje v prášku	22	21	20	20	19	19	17	15
ledové kávy	2	2	3	3	3	2	2	2
sportovní nápoje	1	1	1	2	2	2	2	1

Pramen: Svaz výrobců nealkoholických nápojů

Tabulka 2 - Struktura spotřeby nealkoholických nápojů v ČR

Rok	spotřeba v mil. hl.	meziroční rozdíl v mil. hl.
2004	28,00	-0,31
2005	27,96	-0,04
2006	27,93	-0,03
2007	27,55	-0,38
2008	27,43	-0,12
2009	26,21	-0,22
2010	25,52	-0,69
2011	25,07	-0,45

Pramen: Svaz výrobců nealkoholických nápojů

Tabulka 3 - Struktura spotřeby nealkoholických nápojů na osobu v ČR

Rok	spotřeba v litrech na osobu	meziroční rozdíl v litrech na osobu
2004	274	-3
2005	274	0
2006	274	0
2007	271	-3
2008	268	-3
2009	260	-8
2010	251	-9
2011	246	-5

Pramen: Svaz výrobců nealkoholických

2. Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu

Výroba nápojů CZ-NACE 11, která je tvořena obory CZ - NACE 11.01 - 11.07, zaujímá za CZ- NACE 10, která též sestává z řady oborů, zaujímá v této klasifikaci samostatnou pozici. Podíl CZ-NACE 11 v rámci celého potravinářství, tedy CZ-NACE 10 a CZ-NACE 11 celkem dosáhl v roce 2011 u tržeb za prodej vlastních V a S v b. c. výše 19,7 %, tj. meziročně méně o 0,8 p. b. Klesl i podíl ÚPH v rámci zmíněných CZ-NACE, který dosáhl v roce 2011 výše jen 2,5 %, zatímco v roce 2010 byl tento podíl vyšší o 0,2 p. b. Podíl agregace těchto oborů na počtu zaměstnanců obou odvětví se meziročně opět nezměnil a činil v posledních třech letech 13,9 %. Meziročně však CZ-NACE 11 svoji pozici ztrácí.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Z tabulky 4 je patrné, že index cen průmyslových výrobců nápojů vykazuje v posledních letech v podstatě jen mírně kolísavý trend. Po výrazném nárůstu cen v roce 2008 a mírnějším v roce 2009, nastal v roce 2010 meziroční pokles spojený s celkovou obtížnou ekonomickou v situací a tím poptávkou po nápojích spíše v nižších cenových hladinách. V hodnoceném roce 2011 se index sledovaných cen jen nepatrně zvýšil.

Tabulka 4 - Index cen průmyslových výrobců v letech 2008 - 2011

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku			
		2008	2009	2010	2011
Nápoje	11	105,6	101,1	98,5	100,4

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 5 je zřejmé, že počet firem ve výrobě nápojů dlouhodobě narůstá s výjimkou roku 2006, a to i v roce 2011. Tento nárůst se týká převážně menších firem, s uplatněním především na lokálních trzích.

Tabulka 5 - Počet podniků v rámci CZ-NACE 11 v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 11	1 006	986	1 001	1 027	1 143	1 341	1 427

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S (tabulka 6) zaznamenaly od roku 2008, kdy se projeví již příznaky ekonomické krize sestupný trend, který trval až do roku 2011. Obdobný vývoj nastal u indikátoru ÚPH (tabulka 7), avšak s určitým zpožděním a největší pokles byl zaznamenán v hodnoceném roce 2011, kdy výrazně vzrostla výkonová spotřeba. Zaměstnanost v odvětví CZ-NACE 11 (tabulka 8) se s výjimkou roku 2007, kdy vrcholila konjunktura, trvale snižovala.

Tabulka 6 - Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 11	55 502 786	56 820 079	64 370 866	63 375 432	60 839 961	56 751 100	55 881 889
meziroční index	x	102,4	113,3	98,5	96,0	93,3	98,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 7 - Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 11	19 509 818	20 260 497	21 217 745	21 294 002	21 143 934	19 758 594	17 828 955
meziroční index	x	103,8	104,7	100,4	99,3	93,4	90,2

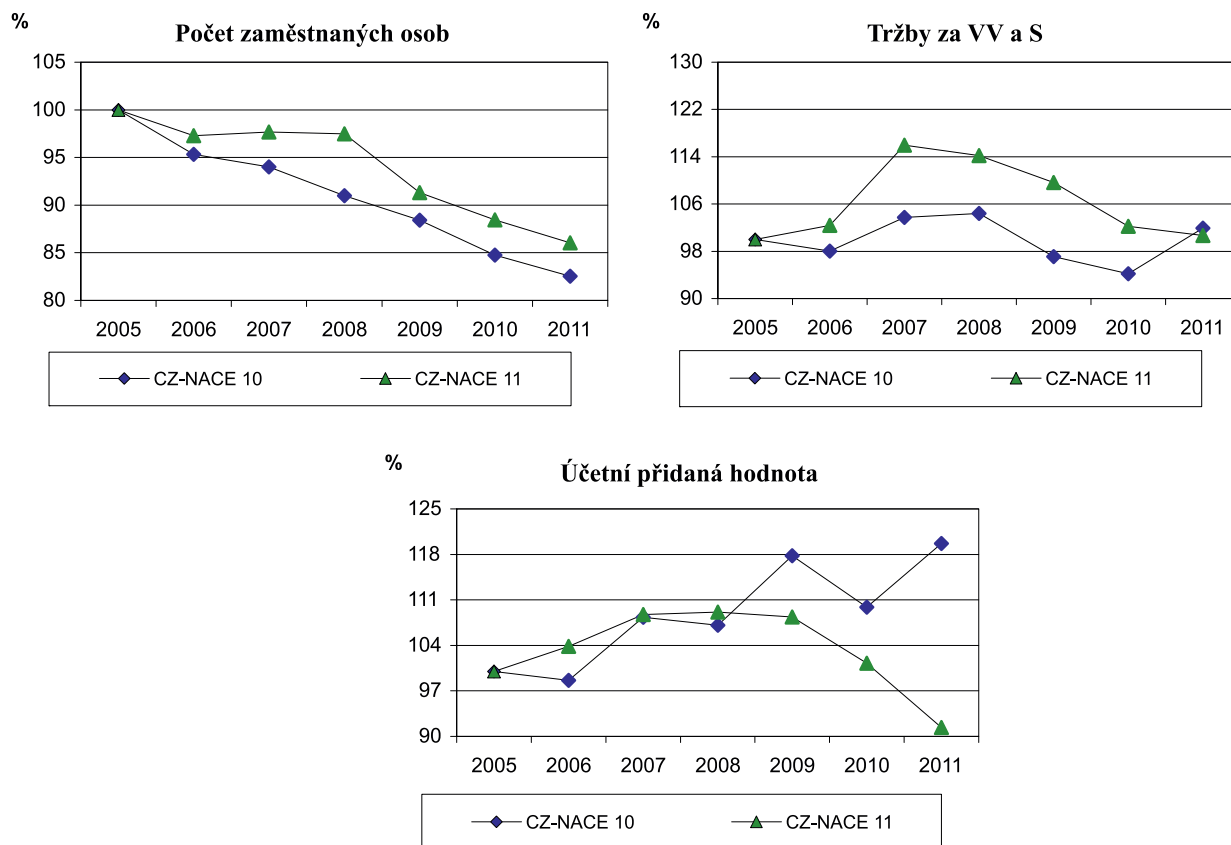
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 8 - Počet zaměstnaných osob v letech 2005 - 2011 (osob)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE 11	16 872	16 414	16 480	16 449	15 404	14 924	14 520
meziroční index	x	97,3	100,4	99,8	93,7	96,9	97,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik skupiny CZ-NACE 11 v letech 2005-2011, v porovnání s odvětvím výroby potravinářských výrobků CZ-NACE 10 v b. c., je patrný z grafu 1. Výroba nápojů měla převážně obdobný trend jako výroba potravinářských výrobků pouze u zaměstnanosti, pro níž je charakteristický trvalý pokles. U tržeb za VV a S a u ÚPH byl mezi oběma skupinami výroby zaznamenán v roce 2011 výrazně diferencovaný trend, který je u výroby nápojů nepříznivý.

Graf I - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Z tabulky 9 je zřejmé, že osobní náklady, po růstu v letech 2006 až 2008, v následujících třech letech 2009 až 2011, s poklesem zaměstnanosti, se podle odhadu, znatelně snížily.

Tabulka 9 - Osobní náklady v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE II	6 307 332	6 501 522	7 020 072	7 339 441	7 324 371	7 183 558	6 947 582
meziroční index	x	103,1	108,0	104,5	99,8	98,1	96,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Produktivita práce z ÚPH, jako jeden z indikátorů konkurenceschopnosti (tabulka 10), vykazuje zejména pod vlivem snižující se zaměstnanosti za CZ-NACE II, vzestupný trend. V roce 2010 již nastal u tohoto indikátoru pokles, který se podle odhadu za rok 2011 ještě dále prohloubil

Vývoj hrubého operačního přebytku (zachycený v tabulce 11), po skončení období konjunktury vrcholící v roce 2007, vykazoval v dalších letech sestupný trend, při odhadovaném výrazném snížení za rok 2011, což ukazuje u hodnocené výroby zhoršování podmínek pro její další rozvoj.

Tabulka 10 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2005 - 2011 (Kč/zam.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE II	1 156 310	1 234 331	1 287 503	1 294 560	1 372 592	1 323 987	1 227 923
meziroční index	x	106,7	104,3	100,5	106,0	96,5	92,7

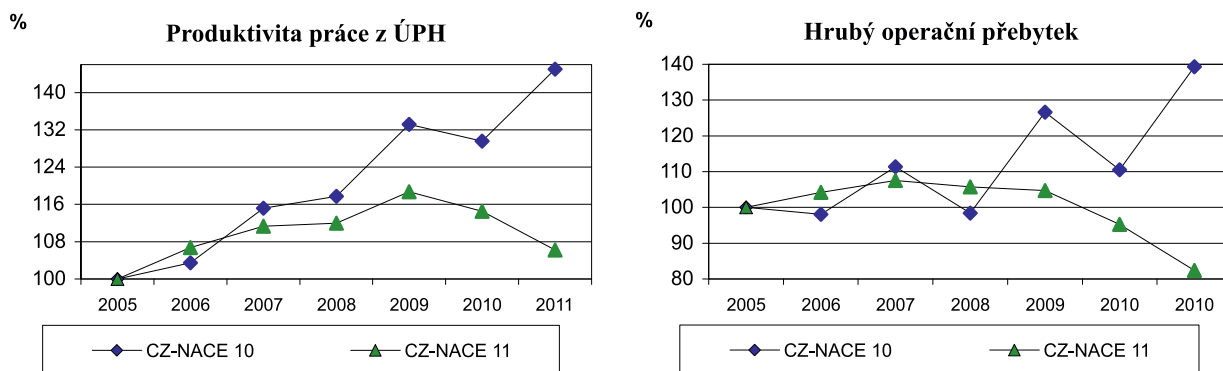
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Tabulka 11 - Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ-NACE II	13 202 486	13 758 975	14 197 673	13 954 560	13 819 564	12 575 036	10 881 373
meziroční index	x	104,2	103,2	98,3	99,0	91,0	86,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti v letech 2005-2011 za CZ-NACE II v porovnání s trendem za CZ-NACE I0 ilustruje graf 2. Největší difference ve vývoji sledovaných indikátorů mezi těmito skupinami výrob nastala až v roce 2011 a zhoršení trendu vývoje nastalo u hodnocené výroby nápojů.

Graf 2 - Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2005 - 2011

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Vývoj výkonové spotřeby za CZ-NACE II, zahrnující spotřebované materiály, energie a služby, zachycený v tabulce 12, měl po skončení vrcholu konjunktury v roce 2007 v dalších letech zřetelně sestupný trend, což znamenalo potřebnou redukci v oblasti vstupů. Růst cen vstupů, který naopak vedl v hodnoceném roce 2011 k odhadovanému růstu výkonové spotřeby hodnocené výroby, představuje znatelné zhoršení její efektivity.

Tabulka 12 - Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005 - 2011 (tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CZ -NACE II	37 618 466	38 652 015	45 955 799	45 299 356	42 213 348	39 440 741	40 680 998
meziroční index	x	102,7	118,9	98,6	93,2	93,4	103,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 - vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s nápoji, vykazuje v hodnocených letech 2009 až 2011 kladné obchodní saldo (tabulka 13). V jednotlivých letech se toto saldo výrazně redukovalo, a to jak poklesem vývozu, tak růstem importu.

K nejvýznamnějším exportním komoditám patří v rámci skupiny nápojů především pivo, jehož export v roce 2011, po poklesu v letech 2009 a 2010 zaznamenal mírný vzestup uplatněním na nových teritoriích. Jeden z nejvyšších objemů sladu (278 750 t) byl vyvezen do zahraničí, což je 54 % výroby sladu v ČR.

U vína v ČR výrazně převládá dovoz nad vývozem. V hodnoceném roce 2011 se import vín dále zvýšil na 1 936 tis. hl, v hodnotě 4,1 mld. Kč (předběžný údaj). Vývoz vína z ČR v roce 2011 dosáhl objemu 298 tis. hl v hodnotě 709,8 mil. Kč. Záporné saldo zahraničního obchodu s vínem v hodnotovém vyjádření překročilo 3 mld. Kč. Rozhodující objem dovezeného vína do ČR je dodáván z členských zemí EU. Důvodem vína v roce 2011 meziročně vzrostl zejména ze Španělska, Itálie a Makedonie. Pokud jde o export, nejvíce vína směřovalo tradičně na Slovensko.

Tabulka 13 - Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA - II v b.c. v letech 2009 - 2011

Vývoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA II	11 920,1	11 118,3	10 973,8
Dovoz celkem (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA II	9 405,0	9 466,3	10 457,3
Saldo (mil. Kč)			
	2009	2010	2011
CZ-CPA II	2 515,1	1 652,0	516,5

Pramen: ČSÚ; údaje k 18.5.2012

5. Shrnutí a perspektivy oddílu

Výroba nápojů vykazovala příznivý trend vývoje u produkčních i ekonomických charakteristik po vstupu ČR do EU až do roku 2007. V následujících letech, na tuto výrobu negativně působily dopady hospodářské krize. Postupně výroba nápojů ztrácela i konkurenceschopnost. Dokládá to i zhoršující se vývoj salda zahraničního obchodu.

Příznivá perspektiva se jeví u menších firem tohoto odvětví, dodávajících na regionální trhy jak tradiční, tak inovované výrobky. U větších společností bude jejich rozvoj spojen především s širším uplatněním produkce na domácím trhu, dodávané v požadovaných obalech, tak s rozšiřováním exportních teritorií.

To platí zejména u piva, resp. i sladu. U vína se též jeví perspektiva růstu exportu a také domácí spotřeby. U lihovin lze očekávat, že trh s těmito produkty se bude postupně opět více přiklánět ke kvalitě než k ceně, což bylo příznačné pro trh posledních let. U nealkoholických nápojů bude mít výrazný vliv na produkci a prodej účinný marketing (sycené nápoje, balené vody aj.) a další perspektiva příznivého vývoje bude též spojena zejména s ovocnými nápoji, jejichž spotřeba v minulosti byla vyšší a lze se k ní opět vrátit a také s energetickými nápoji, jejichž spotřeba trvale roste.

